

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3099/2025. (III. 21.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	556
3100/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	562
3101/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	567
3102/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	571
3103/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	575
3104/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	580
3105/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	583
3106/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	586
3107/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	590
3108/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	595
3109/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	599
3110/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	602
3111/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	607
3112/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	610
3113/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	615
3114/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	619
3115/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	623
3116/2025. (III. 21.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	627
3117/2025. (III. 21.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	632
1002/2025. (III. 11.) AB Tü. határozat	az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1003/2023. (IX. 19.) AB Tü. határozat módosításáról	634
2001/2025. (III. 21.) AB Tü. határozat	az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételéről és a bizottság elnökeinek személyéről szóló 2003/2024. (VI. 25.) AB Tü. határozat módosításáról	636
2002/2025. (III. 21.) AB Tü. határozat	Az Alkotmánybíróság Történeti Alkotmány Bizottságának össze- tételéről és a bizottság elnökének személyéről szóló 2005/2024. (IX. 20.) AB Tü. határozat módosításáról	637
Helyesbítés		638

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3099/2025. (III. 21.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A személyesen eljáró Szatmári Lajos Zoltán (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Debreceni Járásbíróság 85.Pk.500.443/2023/7. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező egyedi ügyben megállapított tényállás szerint az indítványozó és a kérelmezett édesanya kapcsolatából három gyermek született (2012-ben, 2014-ben és 2016-ban). A kérelmező és gyermekei közötti kapcsolattartást az alapeljárás idején a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.755/2022/2. számú végzésével helybenhagyott, Debreceni Járásbíróság 52.P.21.116/2021/39. számú végzésébe foglalt ideiglenes intézkedés szabályozta. Az ideiglenes intézkedésben foglaltak szerint az indítványozót folyamatos kapcsolattartás illetve meg minden páros héten pénteken 18 órától vasárnap 18 óráig azzal, hogy a gyermekeket a kérelmezett édesanya mindenkor tartózkodási helyéről elviheti, és a kapcsolattartás lejártával köteles őket visszavinni.
- [3] Az indítványozó 2023. február 7. napján előterjesztett kérelmében kérte a három gyermek vonatkozásában a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtását. Ennek keretében egyfelől azt kérte, hogy a bíróság kötelezze a kérelmezett édesanyát a 2023. január 2-8. napja közötti időszakos kapcsolattartás, a 2023. január 14–15-ig tartó rendszeres kapcsolattartás és a 2023. január 28–29-ig tartó rendszeres kapcsolattartás pótlásának biztosítására a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb hat hónapon belül. Az indítványozó másfelől azt is kérte, hogy a bíróság ezen időpontok vonatkozásában hívja fel a kérelmezett édesanyát arra, hogy a végzés kézhezvételét követően esedékes kapcsolattartásnak a kapcsolattartásra vonatkozó határozat szerinti időpontban és módon tegyen eleget. Az indítványozó végezetül azt is kérte, hogy a bíróság kötelezze a kérelmezett édesanyát arra, hogy a jövőben esedékes kapcsolattartások során, a gyermekek átadásakor adja át az indítványozónak a gyermekek személyi okmányait (személyi igazolvány, TAJ kártya, útleve, diákigazolvány, lakcímkártya) is. Az indítványozó kérelmében előadta, hogy a megjelölt időszakokban a kérelmezett édesanya nem adta át a gyermekek személyazonosító okmányát és TAJ kártyáját. Az indítványozó kérelmében részletesen kifejtette, hogy ezen kapcsolattartások alkalmával az igazolványok hiánya mely programok során jelentett zavaró, nehezítő körülményt, illetve okozott többletköltséget (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [5]).
- [4] A Debreceni Járásbíróság 85.Pk.500.443/2023/7. számú, 2023. március 20. napján meghozott végzésében elrendelte a kapcsolattartást szabályozó rendelkezések végrehajtását, és felhívta a kérelmezett édesanyát, hogy a kapcsolattartások kezdetén a gyermekek okmányait is adja át az indítványozónak, a kapcsolattartás pótlása

iránti kérelmet ugyanakkor elutasította. A bíróság végzésében megállapította, hogy a gyermek átadása magában foglalja a kapcsolattartás során szükséges egyéb tárgyak (így például gyógyszerek, tanszerek, személyes okmányok) átadásának kötelezettségét is, melynek elmaradása esetén a kapcsolattartás zavartalansága sérül (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [18]–[19]). A bíróság végzésében kiemelte, hogy a személyazonosító okmány és a TAJ kártya átadása minden esetben szükséges, míg az egyéb okmányok (lakcímkártya, diákigazolvány, útlevél) esetében a körülményektől függően mérlegelendő az átadás szükségessége. Jelen esetben a kérelmezett édesanya egyfelől csupán állította (ám nem bizonyította), hogy a kérdéses iratokat az egyik gyermek táskájában elhelyezte (azaz valójában a gyermekekkel együtt azokat átadta), másfelől pedig maga is akként nyilatkozott, hogy a gyermekek átadásakor nem tájékoztatta az indítványozót arról, hogy az okmányokat hol találja, ezért a Debreceni Járásbíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezett édesanya megszegte a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakat a 2023. január 14–15-i és január 28–29-i rendszeres kapcsolattartások alkalmával (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [22]–[23]). A végzés szerint a kapcsolattartásra vonatkozó határozat a 2023. január 2–8. közötti időszakos kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, ekként annak megszegése sem állapítható meg. Tekintettel arra, hogy a kérdéses rendszeres kapcsolattartások megvalósultak, ezért a bíróság a kapcsolattartás pótlására irányuló kérelmet nem találta alaposnak (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [22]).

- [5] 1.2. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú, 2023. június 9. napján kelt végzésével az elsőfokú végzést azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy figyelemztette a kérelmezett édesanyát, hogy amennyiben a bíróság felhívását nem teljesíti, akkor a teljesítés elmaradása esetén a bíróság pénzbírságot szab ki vele szemben. A Debreceni Törvényszék osztotta az elsőfokú bíróság megállapításait, megítélése szerint pedig a kapcsolattartás pótlása elrendelésének azért sem volt helye, mert a kapcsolattartás megvalósult a gyermekek és az indítványozó között, csupán a személyi okmányok átadása nem volt igazolható (Debreceni Törvényszék végzése, 2. oldal).
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.823/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Debreceni Járásbíróság 85.Pk.500.443/2023/7. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott végzések sértik az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, XVI. cikk (1) bekezdését, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikk (1) bekezdését és 13. cikkét.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a megzavart kapcsolattartást úgy kell kezelni, mintha az elmaradt volna, ennek megfelelően ilyen esetekben a bíróságoknak minden esetben rendelkezniük kell a megzavart kapcsolattartás pótlásáról is. Ezt az értelmezést támasztja alá az indítványozó szerint a 14/2023. (VII. 24.) AB határozat, melynek értelmében a bíróság „minden olyan esetben rendelkezhet az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról, amikor az elmaradt kapcsolattartás végrehajtását elrendelő végzés meghozatalának feltételei teljesülnek” (Indokolás [34]), valamint a 3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, mely szerint „egyes igazolványok (például: személyazonosító okmány és TAJ-kártya) átadásának hiánya minden esetben akadálya az elvitel jogával rendelkező szülő alkotmányos jogai gyakorlásának” (Indokolás [61]).
- [8] Jelen esetben az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a gyermekek iratai hiányában nem tudott semmilyen programot szervezni a gyermekek számára a kapcsolattartás során, ezáltal a gyermekek indítványozóhoz való kötődése lazult, unalmassá vált.

II.

- [9] Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„VI. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.”

„XVI. cikk (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.”

III.

- [10] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt.
- [11] 2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a Debreceni Törvényszék végzését 2023. június 26. napján vette át, mely időponthoz képest alkotmányjogi panaszát határidőben, 2023. augusztus 22. napján terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető, ugyanis az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás kérelmezője volt. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [12] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát kizárólag a saját nevében terjesztette elő, ugyanakkor abban az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésének sérelmét is állította. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a bírói döntéssel szemben az érintett személy akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha a döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó gyermekei azonban az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a jelen alkotmányjogi panasz eljárásnak nem voltak indítványozói. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény XVI. cikkének sérelmét állító indítványi elem nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti törvényi követelményt {legutóbb hasonlóan: 3284/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [13] 4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikk (1) bekezdése és 13. cikke sérelmét is állította. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja értelmében az Alkotmánybíróság kizárólag jogszabály (és nem pedig egyedi bírói döntés) nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát végezheti, az Alkotmánybíróságnak pedig nincs hatásköre az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára {lásd például: 14/2023. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság éppen ezért a Debreceni Törvényszék végzésének Emberi Jogok Európai Egyezményébe ütközését hatáskör hiányában nem vizsgálhatta.
- [14] 5. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [15] 6. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétélye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vaglyagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság a 3244/2024. (VII. 5.) AB határozatban már vizsgálta (és igenlően válaszolta meg) azt a kérdést, hogy a gyermek személyazonosító okmányainak átadása megalapozhatja-e a megzavart kapcsolattartás pótlását, az alkotmányjogi panasz ezért alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg. Figyelemmel a 3244/2024. (VII. 5.) AB határozat megállapításaira, továbbá figyelemmel a Debreceni Törvényszék azon megállapítására, miszerint „a kapcsolattartás pótlása elrendelésének akkor van helye, ha a kapcsolattartás elmarad”, az Alkotmánybíróság megítélése szerint csak a támadott bírói döntések érdemi alkotmányossági vizsgálatának eredményeként állapítható meg, hogy az eljáró bíróságok döntéseik meghozatala során felismerték-e az előttük folyamatban volt ügy alapjogi relevanciáját, és döntésüket az eljárási törvény keretei között az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményeknek megfelelően hozták-e meg. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

- [17] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [18] 1. Az Alkotmánybíróság a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartása során a gyermek okmányainak átadásával kapcsolatosan korábban már az alábbi elvi jellegű megállapításokat tette.

- [19] 1.1. A különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság {3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [20] A kapcsolattartás minden típusának ugyanaz a célja, mégpedig az, hogy a gyermek és a különélő szülő zavartalanul időt tölthessenek együtt. Az együtt töltött minőségi idő és a közösen megélt élmények a családtagok tekintetében fontos közösségteremtő hatással bírnak, ennek pedig lelki és érzelmi szempontból meghatározó szerepe van a szülő-gyermek kapcsolatot érintően {3066/2022. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [20]}.
- [21] 1.2. A kapcsolattartás célja (tekintettel a szülő Alaptörvényben biztosított neveléshez való jogára is) a maga teljességében akkor valósulhat meg, ha a különélő szülő dönthet arról, hogy a kapcsolattartás idejét miként (hol, hogyan, milyen nevelési vagy szabadidős programot szervezve) tölti el gyermekével, a vonatkozó jogszabályokkal és a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakkal összhangban {3439/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [35]}.
- [22] 1.3. Ha a gyermek igazolványainak hiánya miatt a különélő szülőnek esetleg hatósági intézkedéstől kell tartania, vagy betegség esetében a gyermek orvosi vagy gyógyszerellátása veszélybe kerülhet, illetve a közös program földrajzi értelemben vagy más módon indokolatlanul korlátozottá válik, akkor a kapcsolattartás zavartalansága csorbat szenved, és annak korlátozása megállapítható {3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [50]}.
- [23] A kapcsolattartás zavartalanságának része, hogy az elvitel jogát jogszerűen gyakorló szülő a gyermek szükséges hatósági igazolványainak a birtokában legyen a kapcsolattartás ideje alatt {3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [59]}. Az okmányok átadásának kötelezettsége minden esetben a kapcsolattartásra vonatkozó határozat immanens eleme: a gyermek átadása szükségképpen magában foglalja a gyermek személyén túl a gyermek ruházata és a kapcsolattartás során szükséges egyéb tárgyak (így például gyógyszerek, tanszerek, okmányok) átadásának kötelezettségét is. A személyazonosító okmány és a TAJ-kártya esetében az okmány átadásának kötelezettsége általánosan érvényesül, hiszen ezekre a gyermeknek bármikor szüksége lehet, míg más okmányok (lakcímkártya, diákigazolvány, útlevél stb.) esetében a körülményektől függően mérlegelendő az átadás szükségessége {3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [56], [58]}.
- [24] 1.4. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló nemperes eljárás a jogszabályok és a végrehajtható határozat keretei között a kapcsolattartás teljességét, annak mennyiségét (időtartamát) és minőségét egyaránt védi {3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [27]}.
- [25] A személyi igazolvány vagy más alapvető személyi okmány hiánya adott esetben akár a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás olyan fokú megzavarását is okozhatja, melynek eredményeként már a kapcsolattartás pótlásának lehet helye, mely kérdést az eljáró bíróságok minden esetben egyedileg, az adott ügy körülményeinek alapulvételével vizsgálhatják meg. Sem a megzavart kapcsolattartás pótlásának automatikus elrendelése, sem pedig a megzavart kapcsolattartás pótlásának elvi éllel, az adott ügy egyedi körülményeit teljes mértékben figyelmen kívül hagyóan történő kizárása nem felel meg az Alaptörvényből fakadó követelményeknek. Az Alaptörvény ugyanis éppen azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat {3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ha az eljáró bíróságok az Alaptörvény 28. cikke által számukra biztosított értelmezési tartomány keretei között maradva, az Alaptörvény rendelkezéseire figyelemmel hozzák meg döntésüket, a bírói döntés szakjogi-törvényességi felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Amennyiben azonban az eljáró bíróság által választott jogértelmezés túllép az Alaptörvényből fakadó értelmezési tartomány keretein, az már szükségképpen a bírói döntés alaptörvény-ellenességét fogja eredményezni, mely szempont vizsgálata már minden esetben az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik {14/2023. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [26] 2. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben a Debreceni Törvényszék (a Debreceni Járásbírósággal egyezően) egyfelől megállapította, hogy a kérelmezett édesanya nem adta át igazolható módon a gyermekek okmányait az indítványozó részére, és ezért elrendelte a kapcsolattartás végrehajtását (ti. az okmányok átadásának kötelezettségét a jövőben megvalósuló kapcsolattartásokra). Másfelől azonban a Debreceni Törvényszék azt is megállapította, hogy „a kapcsolattartás pótlása elrendelésének akkor van helye, ha a kapcsolattartás elmarad. Jelen esetben erről nem volt szó, mert a kapcsolattartás megvalósult a gyermekek és a különélő szülő között,

csupán a személyi okmányok átadása nem volt igazolható” (Debreceni Törvényszék végzése, 2. oldal). A Debreceni Törvényszék végzésének ezen megállapítása kétségtelenül felveti az alaptörvény-ellenesség kételyét, az ugyanis, szemben a 3244/2024. (VII. 5.) AB határozatban is hangsúlyozott szempontokkal, pusztán formai (menyiségi), és nem pedig tartalmi (minőségi) értelemben vizsgálta az indítványozó és gyermekei közötti kapcsolattartás megvalósulását.

- [27] A Debreceni Járásbíróság végzése szerint (melynek felülbírálatát végezte el a Debreceni Törvényszék, és melynek megállapításait ugyancsak osztotta a másodfokú bíróság, lásd a végzés 2. oldalát) ugyanakkor az indítványozó kérelmében „részletesen kifejtette, hogy ezen kapcsolattartások alkalmával az igazolványok hiánya mely programok során jelentettek zavaró, nehezítő körülményt, illetve okoztak többletköltséget.” (Debreceni Járásbíróság végzése, Indokolás [5]), azaz az indítványozó az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy alapját képező kérelmében a kapcsolattartás megzavarása körében csupán egyes programok szervezésének elnehezülését, illetőleg a programok megszervezésével kapcsolatos többletköltségek felmerülését jelölte meg, a Debreceni Járásbíróság pedig ezen tényállás alapulvételével jutott arra a következtetésre, hogy a megzavart kapcsolattartás pótlását nem rendeli el.
- [28] A gyermek és a különélő szülő közötti kapcsolattartást (figyelemmel az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára) szükségképpen zavarja a gyermek személyazonosító okmányainak hiánya, ez azonban (ahogyan az az Alkotmánybíróság idézett gyakorlatából is következik) még nem adhat okot a megzavart kapcsolattartás automatikus pótlására. Egyes esetekben a kapcsolattartás megzavarásának mértéke ugyanakkor már elérheti azt a szintet, amely miatt a megzavart kapcsolattartás pótlásának lehet helye. Ez azonban már csak azért sem lehet automatikusan alkalmazandó jogkövetkezmény, mert a súlyosan megzavart kapcsolattartás pótlására értelemszerűen annak az időnek a rovására kerülhet csak sor, amelyet az együtt élő szülő tölthetne a gyermekkel, ráadásul a kapcsolattartás pótlásának minden esetben kifejezett célja a gyermek legjobb érdekének biztosítása, melyre az eljáró bíróságnak ugyancsak figyelemmel kell lennie.
- [29] A Debreceni Járásbíróság végzésében részletesen számba vette a kapcsolattartás pótlása körében az Alkotmánybíróság irányadó, a Debreceni Járásbíróság végzésének meghozatalát megelőző döntéseiből fakadó szempontokat (lásd különösen a Debreceni Járásbíróság végzésének [16]–[19] bekezdéseit), ekként megállapítható, hogy a Debreceni Járásbíróság végzésének meghozatala során felismerte az előtte folyamatban volt ügy alapjogi relevanciáját. A Debreceni Törvényszék végzésében azt is rögzítette, hogy a Debreceni Járásbíróság végzésében foglalt indokolással egyetért (lásd a végzés 2. oldalát). Az eljáró bíróságok abban is egyetértettek, hogy a nemperes eljárás alapját képező, kapcsolattartásra vonatkozó határozat egyáltalán nem vonatkozott az időszaki kapcsolattartásra. Az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában maga sem adott elő olyan kivételes körülményt, melyet az eljáró bíróságok az indítványozó kérelmének elbírálása során nyilvánvalóan, indokolás nélkül figyelmen kívül hagytak volna.
- [30] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [31] Az alkotmányjogi panasz elutasításával egyetértettem, azonban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése és az ahhoz fűzött kiforrott alkotmánybíróági gyakorlat alapján annak indokolásában az alábbi szempontokat vélem jelentősnek.

- [32] Az Alkotmánybíróság előtt fekvő ügyben mind az első fokon eljáró Debreceni Járásbíróság, mind a Debreceni Törvényszék egységesen arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozót megillető kapcsolattartás nem volt az adott esetben zavartalan, vagyis az eljáró bíróságok kimondták az indítványozó kapcsolattartáshoz fűződő anyai jogának korlátozását.
- [33] Így az Alkotmánybíróságnak jelen ügyben azt kell eldöntenie, hogy ezen anyai jogban bekövetkezett korlátozás eléri-e az alapjog-korlátozás szintjét. A határozat indokolásában kimerítően idézett alkotmánybírósági gyakorlat alapján ezen alkotmányossági vizsgálatnak azon kell alapulnia, hogy a bírói jogértelmezés korlátozta-e a konkrét ügy tényállási keretei között az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és a XVI. cikk (2) bekezdése által biztosított kapcsolattartási jogát, és amennyiben igen, e korlátozás alkotmányos szempontból igazolható-e. Ez a következő két, egymással összefüggő kérdéstől függ: egyrészt a kapcsolattartáshoz való jog korlátozására vezet-e, ha a szülő úgy tudja, hogy a kapcsolattartás ideje alatt nincs a gyermek hatósági igazolványainak a birtokában; illetve másrészt az okmányok átadásának vélt elmaradása indokot adhat-e végrehajtási eljárás megindítására a hatályos szakjogi szabályok keretei között (lásd: 3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [57]–[60]; 3439/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [33]; 3163/2023. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [25]).
- [34] Ha az Alkotmánybíróság határozatában az alapjog korlátozását állapítja meg, úgy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti tesztet kellett volna alkalmaznia, a korlátozás alkotmányosságát ugyanis önmagában a bírói döntésekben szereplő indok, vagyis a „kapcsolattartás megzavarásának mértéke”, annak csekély súlya nem igazolhatja. Ezt támasztja alá az Alkotmánybíróság 3351/2022. (VII. 25.) AB határozata, amelyben a testület az iratok hatósági jelleg szerinti fontossága alapján mondta ki: „egyes igazolványok (például: személyazonosító okmány és TAJ kártya) átadásának hiánya minden esetben akadály a elvitel jogával rendelkező szülő alkotmányos jogai gyakorlásának, míg más igazolványok (például az útlevél) esetében ezek átadására nem minden esetben, hanem a körülményektől függően lehet szükség (figyelembe veendő például, hogy a különélő szülő rendelkezik-e és ha igen, milyen körben a gyermek külföldre vitelének jogával stb.)” (Indokolás [61]).
- [35] Jelen esetben megállapítom szerint az alapjogi korlátozás nem állapítható meg [azaz nem volt szükséges az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti korlátozási teszt alkalmazása], hiszen az édesanya nyilatkozata alapján az iratok a gyermeknél voltak, csupán az indítványozó figyelmét nem hívta fel erre, avagy az az indítványozó figyelmét kerülte el. Ennek tükrében nem is volt szükséges „kivételes körülmény igazolására” az alapjogi korlátozás megállapításához.
- [36] A korlátozás megállapításának lehetősége ugyanis a gyermek iratainak át nem adásából eredő megzavart kapcsolattartáshoz köthető, amely jelen ügyben nem áll fenn.
- [37] Megjegyzendő, hogy a kapcsolattartáshoz való jog zavartalan érvényesüléséhez fűződő felelősség mindkét szülőt terheli. A zavartalanság eléréséhez jelen ügyben az indítványozó az iratok meglétének ellenőrzésével hozzájárulhatott volna.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1855/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3100/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.382/2023/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Szepesházi Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozással előterjesztett alkotmányjogi panaszukban a Kúria Gfv.VI.30.382/2023/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárás – szerződés érvénytelensége iránti per – tárgyat egy hitelkiváltási célú devizaalapú – a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) hatálya alá tartozó – kölcsönszerződéssel kapcsolatos jogvita képezte. A megállapított tényállás szerint az indítványozók (az alapügy I. és II. rendű felperesei) 2008. július 30-án szabad felhasználású, svájci frank alapú, forintban folyósítandó kölcsön igénylése érdekében hitelkérelmet nyújtottak be egy hitelintézethez (a továbbiakban: II. rendű alperes). Ugyanezen a napon aláírtak egy „deviza alapú hitel igénybevételeből eredő esetleges kockázatok tudomásul vételéről” szóló nyilatkozatot. Az indítványozók és a II. rendű alperes 2008. szeptember 17. napján kölcsönszerződést kötöttek 54 795,43 svájci frank – szerződéskötéskori árfolyamon összesen 8 250 000 forint – kölcsön folyósításáról. A szerződés részét képező lakossági üzletszabályzat szerint az adós jogosult a futamidő alatt egy alkalommal a banktól a devizában nyilvántartott kölcsön forint alapú kölcsönné átalakítását kérni.
- [4] A kölcsönszerződés 10.6. pontjában az indítványozók mint adósok elismerték, hogy megértették a banktól előzetesen kapott felvilágosítást, miszerint a devizaalapú kölcsön vonatkozásában árfolyamkockázatuk keletkezhet, és kijelentették, hogy ezen információ ismeretében is igénybe kívánják venni a kölcsönt.
- [5] Az indítványozók késedelmére tekintettel a II. rendű alperes 2013. augusztus 22-én közjegyzői okiratba foglaltan a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. A felmondás a közjegyzői okirat indítványozók általi átvételével, 2013. augusztus 24. napjával hatályosult.
- [6] A II. rendű alperes 2015. április 15-én, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti elszámolási kötelezettségének eleget téve megállapította, hogy a kölcsönszerződésből eredő tartozásra tisztességtelenül felszámított összeg 5 019,64 svájci frank, a kölcsönszerződésből eredő lejárt tartozás összege 17 071 999 forint.
- [7] Az indítványozókkal szemben fennálló követelését a II. rendű alperes 2017. március 17-én az I. rendű alperesre engedményezte.
- [8] Az indítványozók a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz 2020. november 23-án benyújtott keresetlevelükben a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó 10.6. pont mellőzésével a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását, valamint annak megállapítását kérték, hogy az I. rendű alperes felé fennálló tartozásuk 2020. szeptember 17-i értéknappal 5 926 939 forint. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Az árfolyamkockázatról adott írásbeli tájékoztatás tekintetében megállapította, hogy az nem volt világos és érthető, ezért az indítványozók az árfolyamkockázat viselésére nem kötelezhetők, a szerződés érvénytelen. A II. rendű alperes elévülési kifogása nyomán ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy

az érvénytelen kölcsönszerződésre alapított érvényessé nyilvánítás iránti követelés a keresetlevél benyújtásának időpontjában elévült.

- [9] Az indítványozók fellebbezése és a II. rendű alperes indokolás ellen benyújtott fellebbezése nyomán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 57.Pf.630.666/2022/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – a per költség viselésére vonatkozó rendelkezések pontosításával – helybenhagyta. Az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás nem kielégítő tartalmát illetően egyetértett az elsőfokú bírósággal, azonban úgy ítélte meg, hogy a kölcsön forint alapúvá történő átalakításának szerződésben rögzített lehetősége azt orvosolta, ezért nem állapítható meg a szerződési kikötés tisztességtelensége és a szerződés semmissége. A másodfokú bíróság az érvényessé nyilvánítás iránti kérelem vizsgálatát szükségtelennek ítélte, rögzítette, hogy az elévülés tekintetében helyesnek tartja az elsőfokú bíróság álláspontját és indokait.
- [10] Az indítványozók felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős döntés hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmüknek megfelelő határozathozatalát kérték. Másodlagosan rész-, illetve közbenső ítéletben a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték, valamint azt, hogy a Kúria utasítsa az elsőfokú bíróságot a jogkövetkezmények vonatkozásában az eljárás folytatására.
- [11] A Kúria Gfv.VI.30.382/2023/3. számú felülvizsgálati ítéletével a jogerős döntést hatályában fenntartotta. Rögzítette, hogy elévülésre és egyéb, az ügy érdemi elbírálása esetén releváns kérdésre egyaránt történő hivatkozás esetén a bíróságnak először arról kell döntenie, hogy a perbeli követelés elévült-e, mivel az elévült követelés bírósági úton nem érvényesíthető, ezért a bíróság a keresetet (adott esetben a szerződés érvénytelenségét) érdemben nem bírálhatja el. Tévedtek ezért az eljáró bíróságok, amikor először érdemben vizsgálták a felperesek keresetét, és a per érdemében állást foglaltak, majd ezt követően tértek át a II. rendű alperes elévülési kifogásának elbírálására.
- [12] A Kúria megállapította, hogy az indítványozók sem jogszabályi hivatkozással, sem jogi érveléssel nem támasztották alá az arra vonatkozó álláspontjukat, hogy az adós érvénytelenség jogkövetkezményének levonására irányuló igénye nem évülhet el. A felülvizsgálati ítélet kitért arra is, hogy az adott ügyben irányadó 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 234. § (1) bekezdése alapján a semmis szerződés érvénytelenségére – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség, az érvénytelenség további jogkövetkezményeit (Ptk. 237. §) azonban a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján, az elévülés, illetve elbirtoklás korlátai között alkalmazza. A DH1 tv. 1. § (6) és (7) bekezdése az általános szabályokhoz képest a fogyasztókra nézve kedvező, speciális rendelkezést vezetett be azzal, hogy az elévülés kezdő időpontját a szerződés megszűnéséhez – az azonnali hatályú felmondáshoz vagy a teljesítéshez – kötötte, amely kizárja a futamidő alatti elévülést. A Kúria utalva a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvben (a továbbiakban: irányelv) foglaltakra is, kitért az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) számos, a fogyasztói követelések elévülésének kérdésével foglalkozó ítéletére. Rámutatott, hogy az indítványozók felülvizsgálati kérelmében előadott álláspontja – amely szerint a jogkövetkezmények levonására irányuló igény elévülésének kezdő időpontja az érvénytelenség bíróság által történő megállapításához, és nem a szerződés megszűnéséhez lenne köthető – amellet, hogy ellentétes a DH1 tv. 1. § (6) és (7) bekezdésében foglalt nemzeti szabályozással, az esetek túlnyomó részében azt eredményezné, hogy az elévülési idő soha nem kezdődhetne meg, mivel a DH2 tv. 37. § (1) bekezdése a pusztán az érvénytelenség megállapítását kimondó ítélet hozatalát kizárja.
- [13] 2.2. A fenti előzmények után előterjesztett, hiánypótlási felhívásra kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panaszukban az indítványozók az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való jog, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség elvének, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmére hivatkozva kérték a Kúria ítéletének megsemmisítését.
- [14] Az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látják, hogy a pervesztesség befolyásolta a kölcsönszerződésből fakadó fizetési kötelezettségüket, ideértve a perköltség-teljesítési kötelezettségüket, és az ebből eredő vagyoni hátrány sérti a tulajdonhoz való jogukat.
- [15] Az indítványozók megítélése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét a Kúria önkényes, *contra legem* jogalkalmazása okozta. Az érvénytelenség jogkövetkezményei esetében az elévülés kezdete a szerződés érvénytelenségről való tudomásszerzéshez, azaz a bíróság érvénytelenséget megállapító döntéséhez – és nem a szerződés felmondásához – köthető.
- [16] Az indítványozók olvasatában a Kúria ítélete ellentétes a vonatkozó és következetes európai uniós jogértelmezéssel. Megfosztja őket az irányelvben foglalt azon joguktól, hogy a szerződés érvénytelenségére határidő nél-

- kül hivatkozzanak, továbbá mellőzi a nemzeti jog uniós joggal való harmonizálását. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme ezért az Alaptörvény E cikk (1)–(3) bekezdésének, az M cikk (2) bekezdésének (fogyasztók jogainak védelme) és az R cikk (2) bekezdésének sérelmével együttesen valósult meg.
- [17] Álláspontjuk szerint a tisztességes eljáráshoz való jog részelemeinek – önkényes bírói döntés tilalma és az indokolt bírói döntéshez való jog – sérelmére vezet, hogy a Kúria határozatában nem adott számot arról, hogy miért alkalmazott olyan jogszabályi rendelkezést – a Ptk. szerződés felmondására irányadó 321. §-át –, amely az adott ügyben nem irányadó, és miért mellőzte a Ptk. elévülés nyugvására vonatkozó 326. § (2) bekezdésének alkalmazását. Kifogásolták továbbá, hogy a kúriai ítélet nem tért ki arra sem, miért vonta el az irányelvben foglalt azon jogukat, hogy a feltétel tisztességtelenségére – ezáltal a szerződés érvénytelenségére – határidő nélkül hivatkozhatnak, és milyen okból mellőzte az EUB egyes, az irányelvet értelmező döntéseit. Az indítványozók szerint: „A tisztességes eljáráshoz való joggal való kapcsolata az önkényes mérlegelésnek nem vitatott a Strasbourg gyakorlatban sem, nincs ezért sem szükség a jogsérelem alkotmányos alapjoghoz kapcsolódásának külön bizonyítására, az evidens összefüggés részletes bemutatására.”
- [18] Az indítványozók szerint a támadott bírói döntés egyúttal az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség követelményének sérelmére is vezet, mert nem feltételezhető, hogy más hazai fogyasztó ne kapná meg az uniós jog által biztosított fogyasztóvédelmet.
- [19] Az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelmét illetően indokolást nem tartalmaz.
- [20] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [21] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője a Kúria ítéletét 2024. május 2. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt a meghatalmazással eljáró jogi képviselő 2024. július 1. napján, határidőben terjesztette elő.
- [22] Az indítványozók jogosultak és érintettek is, mert a bírósági eljárásban félként vettek részt, saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. Az indítványozók rendes jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [23] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére alapítható {3441/2023. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [13]}, ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta e feltétel teljesülését is.
- [24] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának minősülő tartalmat hordoznak, így azokra alkotmányjogi panasz alapítható {3093/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [15]; 17/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény E cikkében rögzített integrációs klauzulából nem következik, hogy az EUB joggyakorlatának esetleges figyelmen kívül hagyása Alaptörvényben biztosított jog sérelmét eredményezze {3488/2022. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [18]}. Az Alaptörvény E cikkére ebben az összefüggésben tehát nem alapítható alkotmányjogi panasz {3003/2022. (I. 13.) AB határozat, Indokolás [17]; 3140/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [17]–[18]}. Ugyanez áll a fogyasztók védelmével összefüggésben felhívott Alaptörvény M cikk (2) bekezdésére {3387/2019. (XII. 19.) AB végzés, Indokolás [15]; 7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]} és az R cikk (2) bekezdésére {3004/2021. (I. 14.) AB végzés, Indokolás [24]; 3115/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [31]}. Ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásban ezért az indítvány érdemi vizsgálatának nem volt helye.
- [26] 3.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [27] Az indítvány a határozott kérelem követelményének az alábbi kivétellel megfelel.
- [28] Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozói jogosultságot megalapozza; az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.

- [29] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a tulajdonhoz való jog sérelmét az indítványozók mindössze azzal indokolták, hogy az ügyben pervesztesek lettek, ezért a jogvita tárgyát képező kölcsönszerződésből származó fizetési kötelezettség számukra vagyoni hátrányt okozott. Az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem tartalmaz olyan érvelést, amit az Abtv. idézett pontjai alapján alkotmányjogilag releváns indokolásként lehetne értékelni, ezért ebben a tekintetben érdemi vizsgálatra nincs lehetőség.
- [30] Hasonlóan nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi elem. A törvény előtti egyenlőség sérelme körében az indítványozók mindössze arra utalnak, hogy az önkényesnek tartott, és ezért az indítványozók szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét is előidéző bírósági döntések következtében az uniós fogyasztóvédelem az esetükben – más uniós polgároktól – eltérően nem érvényesült. Az Alkotmánybíróság korábban már rámutatott, hogy: „Az olyan indítványozói érvelés, amely adott Alaptörvényben rögzített jogok sérelmét pusztán arra alapozva állítja, hogy a bíróságnak – az indítványozó szerint – helyes jogértelmezéssel a meghozott ítéletben foglalttól eltérő jogi (vég)következtetésre kellett volna jutnia; az így született bírói döntés pedig a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelme mellett egyben más alapjogai sérelmét is előidézte, önmagában, ezen további alapjogi sérelmek tekintetében előadott, alkotmányjogilag is értelmezhető érvelés hiányában nem alapozhat meg a megjelölt további alapjogok vonatkozásában érdemi vizsgálatot” {3381/2024. (X. 18.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [31] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz jog sérelmét az indítvány pusztán állítja, de nem tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve nem ad elő alkotmányjogi érveléssel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [32] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére alapított panaszelem tekintetében az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogi érveléssel is ellátott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [33] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra [lásd: 3080/2019. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [27]; 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]].
- [34] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [35] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, és nem a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírlati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [36] Az indítványozók szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét a Kúria önkényes, *contra legem* jogértelmezése és jogalkalmazása, valamint indokolási kötelezettségének megsértése okozta. Olvasatukban ugyanis az érvénytelenség jogkövetkezményei esetében az elévülés kezdete nem a szerződés felmondásához, hanem az érvénytelenségről való tudomásszerzéshez, azaz a bíróság érvénytelenséget megállapító határozatához köthető. Az indokolási kötelezettség körében sérelmezik, hogy a kúriai döntés nem ad számot arról, hogy miért nem az általuk helyesnek vélt jogszabályi rendelkezést alkalmazta, és milyen okból mellőzte az EUB releváns gyakorlatának értékelését. A Kúria azon értelmezése, mely szerint a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelések a kölcsönszerződés fennállása alatt nem évülnek el, mert azok elévülése a szerződés megszűnésével kezdődik, a Ptk. elévüléssel kapcsolatos szabályai és a DH1 tv. 1. § (6) és (7) bekezdése értelmezésével kapcsolatos – a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó – szakjogi, törvényességi kérdés.

- [37] Az Alkotmánybíróság az indítványozók bírói mérlegelés és jogértelmezés önkényessége tekintetében tett állításai kapcsán megjegyzi, hogy a kúriai döntés indokolása részletesen kitért nemcsak a vonatkozó hazai jogszabályok és az irányelv, hanem az EUB relevánsnak tartott határozataiban rögzített elvi megállapítások lényeges tartalmára [lásd a Kúria ítéletének indokolása [25]–[30]]; és mindezek alapján jutott arra a következtetésre, hogy az indítványozók sem jogszabályi hivatkozással, sem jogi érveléssel nem támasztották alá az arra vonatkozó álláspontjukat, hogy a fogyasztó adós érvénytelenség jogkövetkezményének levonására irányuló igénye nem érvülhet el. A kúriai döntés részletes indokát adta annak, hogy a jogkövetkezmények levonására irányuló igény elévülésének kezdő időpontja miért nem köthető az érvénytelenség bíróság általi megállapításához, és részletesen kitért az ügyben releváns devizaalapú kölcsönszerződésekre vonatkozó speciális szabályok nyomán a Ptk. elévüléssel kapcsolatos szabályainak értelmezésére is.
- [38] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozott töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet felletti »szuperbíró» szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [39] Összességében megállapítható, hogy a panasz nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdéseket fogalmaz meg, a bíróság jogértelmezését, jogalkalmazását vonja kritika alá, és a támadott határozatban foglalt döntést magát, illetve annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek, a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében {vö. pl. 3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [21]}. Önmagában azonban az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [40] 5. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét alátámasztaná, ezért nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételeknek, így az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – azt visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3027/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3101/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.20.674/2023/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Üdülőtulajdonosok Országos Egyesülete jogi képviselője (dr. Barbalics István ügyvéd) útján eljárva alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, a Fővárosi Törvényszék 35.P.20.047/2021/46. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 7.P.20.735/2022/12/II. számú ítélete és a Kúria Pfv.V.20.674/2023/6. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, T) cikk (1) bekezdésével, XIII. cikkével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.
- [2] 1.1. Az indítványozó perbeli felperes keresete a perbeli ingatlan tulajdonjogának megállapítására irányult a jogelődei révén 1989. október 23. óta fennálló szakadatlan és háborítatlan sajátkénti birtoklással 2006. június 10-én befejeződött elbirtoklás címén. Kérte tulajdonjogának bejegyzését és az alpereseknek (korábbi és jelenlegi tulajdonos) annak tűrésére kötelezését. Hivatkozása szerint egyik jogelődje, egy gazdasági társaság kezdte meg az ingatlan sajátkénti szakadatlan birtoklását, amely 2006. június 10-én a tulajdonjog megszerzéséhez vezetett. Az alperesek közötti tulajdonátruházás álláspontja szerint semmis. Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy az indítványozó jogcím nélküli használója, birtokosa az ingatlannak. A II. rendű alperes azt hangsúlyozta, hogy az indítványozó nem sajátkénti birtokos, és az általa indított más per eredményeként jogerős ítélet kötelezte az ingatlanvisszaadására. A sajátkénti birtoklást cáfolja az ellene az indítványozói jogelőd által az őrzési költségek megtérítése iránt indított per, valamint az, hogy a kártérítés megfizetésére irányuló perben eredményes viszontkeresettel kérte az ingatlan indítványozó általi kiürítését.
- [3] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítéletében rámutatott, hogy az indítványozói előadás szerint az elbirtoklás jogelődje birtoklásának ideje alatt következett be, ezt követően az elbirtoklási idők további összeszámításának, az indítványozó ily módon történő tulajdonszerzésének nincs helye. Megjegyezte, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 328. § (1) bekezdése követelés engedményezését teszi lehetővé, a dologi jogi – ekként a tulajdonjogi – igény engedményezése kizárt, a követelést átruházó szerződések a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartáson kívüli megszerzését nem bizonyítják. Mivel az elbirtoklással történő tulajdonszerzés nem igazolódott, az elsőfokú bíróság a további kereseti kérelmeket nem vizsgálta. Rámutatott, hogy az elbirtoklás a sajátkénti és a szakadatlan birtoklás hiánya miatt nem állapítható meg, a tulajdonos ugyanakkor az ingatlan birtokának visszaszerzése érdekében fellépett és rendelkezési jogát gyakorolta. Utalt az indítványozói jogelőd által a II. rendű alperes ellen az őrzési költségek megtérítése iránt indított perre, amely azt támasztja alá, hogy az indítványozói jogelőd sem tekintette magát tulajdonosnak. A II. rendű alperes által az ingatlan kiürítése érdekében indított per és a tulajdonjog átruházása pedig az elbirtoklást megszakította.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság helybenhagyó ítélete indokai között rámutatott, hogy az indítványozó valójában nem a saját elbirtoklására, hanem a jogelőd gazdasági társaság e címen szerzett tulajdonjogára hivatkozott, saját tulajdonszerzését ugyanakkor az átruházási és engedményezési szerződésekre alapította. A másodfokú bíróság hangsúlyozta: nincs jogszabályi akadálya annak, hogy az ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonos a régi Ptk. 117. §-a, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:38. §-a szerinti, ingatlan-nyilvántartásba még be nem jegyzett jogát másra átruházza. Az adott esetben ezért azt kellett vizsgálni, hogy alkalmasak-e a perbeli engedményezési szerződések a tulajdonjog átruházására. Erre a kérdésre a rendelkezésre álló adatok alapján a másodfokú bíróság nemleges választ

adott, az indítványozó tulajdoni igényét megalapozatlannak találta. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy szakadatlan birtoklás sem állt fenn, tekintve, hogy a II. rendű alperes több alkalommal visszakövetelte a birtokot, fellépett tulajdonjoga védelmében, akkori képviselőjének jogszerűségét a felperes ebben az eljárásban nem teheti vitássá.

- [5] A jogerős ítélet ellen felülvizsgálattal élő indítványozó elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helyt adó ítélet hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy az engedményezési szerződések alapján jogelődjei jóhiszeműen és szakadatlanul az ingatlan birtokában voltak 1989. október 23. óta, jelenleg pedig ő maga folytatja a birtoklást az engedményezési szerződés alapján. A Kúria szerint a felülvizsgálati kérelem nem volt alapos. A kifejtettek alapján az indítványozó az elbirtoklás törvényi feltételeinek teljesülését bizonyítani nem tudta és ellentétes eredmény az általa indítványozott további bizonyítástól sem volt várható, ezért a bíróságok jogszabálysértés nélkül mellőzték bizonyítási indítványai teljesítését. Az ismertetett indokok alapján a jogerős ítélet nem sértett jogszabályt, ezért azt a Kúria hatályában fenntartotta.
- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint az ítéletek és a végzés ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, T) cikk (1) bekezdésével, XIII. cikkével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.
- [7] Az indítványozó szerint a támadott ítéletek alaptörvény-ellenessége elsődlegesen abban áll, hogy az eljáró bíróságok nem tartották vizsgálandónak a tulajdonjogát érintően a Magyar Állam képviselőjére vonatkozó, törvényben kifejezetten nevesített képviselői hatáskör jogosultját. A Magyar Állam az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett kezelő/vagyonkezelő nélküli ingatlan tulajdonosaként az alapperben a perbeli képviselőjére egyedüli jogosultként megnevezett pénzügyminiszter nélkül járt el, a pénzügyminiszter képviselőjéről nem rendelkezett. Az eljáró bíróságok a pertárgy szerinti a Magyar Állam tulajdonában álló és bejegyzett kezelő/vagyonkezelő nélküli ingatlan esetében visszaható hatályú jogalkalmazással fogadták el a képviselő személyét, és elvonták a Magyar Állam törvényes képviselőjére törvény által kijelölt pénzügyminiszter kizárólagos jog- és hatáskörét. Az eljáró bíróságok döntéseiknek indokolásában nem adtak számot arról, hogy a tiltott hatáskörelvonás és a visszaható hatályú jogalkalmazás milyen jogszabályi felhatalmazáson alapult.
- [8] Az eljáró bíróságok az álképviselő elfogadásával, az Alaptörvénnyel tilalmazott visszaható hatályú jogalkalmazással elvonták a Magyar Állam egyedüli és kizárólagos képviselőjének a hatáskörét, képviselői jogkörét, és ezzel a felperesnek az Alaptörvény XIII. cikk szerinti eredeti tulajdonszerzési jogcímen megszerzett tulajdonjog megállapítása iránti jogérvényesítését megakadályozták.
- [9] Az elbirtoklással történt tulajdonszerzés bíróságok általi el nem ismerése alaptörvényt sértő, visszamenőleges tiltott jogalkalmazással történt, amely kettős alapjogsértéssel vonta el az indítványozótól az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogot.
- [10] Az indítványozó megítélése szerint a bíróságok többek között nem tettek eleget az alaptörvényi relevanciák figyelembevételére követelményének. A bíróságok nem tettek eleget az alaptörvényi minimum szerinti indokolási kötelezettségüknek sem azzal, hogy az ügy lényegi részeire vonatkozó indítványozói észrevételeket, kifogásokat a Magyar Állam hibás képviselői meghatalmazására, kellő alapossággal nem vizsgálták meg, és ennek értékeléséről határozataikban nem adtak számot. Az indokolási kötelezettség alapjogi szintű elmulasztása nemcsak a panaszolt ügybeni alapjogsértelmet jelenti, de az alapjogi kérdést érintő jelen perben kifejtett álláspontja a Kúriának eltér a korábbi következetes joggyakorlatától is annak megindokolása nélkül.
- [11] Az eljáró bíróságok nem indokolták meg, hogy az indítványozó álláspontja szerinti álképviselő által tett, de nem bizonyított nyilatkozatokat milyen jogszabály rendelkezése alapján fogadták el az ítéleti tényállás alapjául (indokolási kötelezettség hiánya), illetve a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma alól mely törvény, mely rendelkezése adott jogalapot annak figyelmen kívül hagyására.
- [12] Mindhárom bírósági fórum megsértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogát akkor, amikor nem rendelték el az indítványozó törvényes képviselőjének meghallgatását, aki az indítványozó és jogelődjei szakadatlan és jóhiszemű birtoklására hiteles és tényszerű előadást tehetett volna.
- [13] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [14] Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B] cikk (1) bekezdése, T) cikk (1) bekezdése,

- XIII. cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdése és 28. cikk], a támadott bírói döntéseket, a Fővárosi Törvényszék 35.P.20.047/2021/46. számú ítéletét, a Fővárosi Ítéltábla 7.P.20.735/2022/12/II. számú ítéletét és a Kúria Pfv.V.20.674/2023/6. számú ítéletét, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [15] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének sérelmére. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése és 28. cikke nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani.
- [16] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani [3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]]. Mivel jelen esetben az indítvány a visszaható hatályú jogalkalmazás sérelmére vonatkozó indokolást tartalmaz, ezért az Alkotmánybíróság a továbbiakban a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét ebben a vonatkozásban vizsgálta.
- [17] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [18] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, XIII. cikkének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme tekintetében az indítványozó elsődlegesen a II. rendű alperes perbeli képviseletének jogszerűségét vitatta, a visszaható hatályú jogalkalmazást és a szabályszerű képviselet hiánya esetére irányadó jogkövetkezmények levonásának elmulasztását sérelmezte és hivatkozott a bíróságok indokolási kötelezettségének megsértésére is. A Kúria rámutatott és egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy az előzményi perben ellátott képviselet szabályszerűsége az indítvány alapjául szolgáló bírósági eljárásokban nem volt vitatható, az indítvány alapjául szolgáló bírósági eljárásokban pedig a II. rendű alperes képviseleti jogosultságát törvényi rendelkezés alapozta meg, hiszen az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 17. § (1) bekezdés e) pontja szerint az állam képviseletét az állami vagyonnal kapcsolatos polgári jogi jogviszonyokban a II. rendű alperes látja el, így ehhez kapcsolódó eljárási szabálysértés nem valósult meg. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az előbbiekre tekintettel a perbeli képviseleti joggal kapcsolatosan sem a visszaható hatályú jogalkalmazás, sem a tulajdonhoz való jog elvonásának, sem pedig indokolás hiányának kétsége nem merült fel.
- [19] Egyebekben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, XIII. cikkének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]]. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]]. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezte ki a bíróságok döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]]. Az indítványozó alkotmányjogi panasa valójában a bírói döntések felülmérlegelésére irányul.
- [20] Az előbbieket mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálatuk tárgyává tették, és követhetően számot adtak döntésük indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.

tása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a panaszban megjelölt alapjogok megsértésének kételye nem merül fel.

- [21] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, XIII. cikkének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [22] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2812/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3102/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.402/2023/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Tüskéné Varga Mária (a továbbiakban: indítványozó1.) és Varga Sándor (a továbbiakban: indítványozó2.) jogi képviselőjük (Horváth Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd dr. Horváth Géza) útján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.402/2023/5. számú ítéletének „[a] Kúria a jogerős ítéletet a 9/1999. (07. 12.) és a 11/1999. (07. 12.) számú taggyűlési határozatok tekintetében – a másodfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság ítéletét e határozatokat érintően megváltoztatja, és a keresetet elutasítja;” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy lényege, valamint az indítvány a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozók szülei (a továbbiakban: a per eredeti I. és II. rendű felperesei) és az indítványozó2. (az előzményi per III. rendű felperese) az alperes gazdasági társaság tagjai voltak. A cég tagjait alkotó két család között a viszony 1998-tól kezdődően megromlott, a felek jogi eszközöket is igénybe véve igyekeztek érdekeiket érvényesíteni, több polgári per, munkaügyi per is indult, büntetőeljárások kezdeményezésére is sor került.
- [4] Az alperes taggyűlése az 1999. július 12-én megtartott megismételt taggyűlésen az indítványozók szüleit a 9/1999. (07. 12.) és a 11/1999. (07. 12.), az indítványozó2.-t pedig a 10/1999. (07. 12.) számú határozatával kizárta a társaságból.
- [5] Az indítványozók szülei és az indítványozó2. az 1999. augusztus 4-én kelt keresetlevelükben elsődlegesen a kizárásukat kimondó taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezését kérték. Másodlagosan – amennyiben a bíróság elsődleges kereseti kérelmüknek helyt ad – kérték kötelezni az alperest az üzletrészeik magához váltására azzal, hogy a megváltási ár összegének számítása a társaság saját tőkéjének a tagra jutó százalékos arány szerinti hányada. Harmadlagos kérelmük egy korábbi (5/1996. számú) taggyűlési határozat semmisségének megállapítására irányult.
- [6] A társaság az 1999. augusztus 13-án megtartott árverésen a kizárt tagok üzletrésztét értékesítette, az I. rendű és III. rendű felperesek üzletrészeit a társaságot alapító másik család tagjai, az eredeti II. rendű felperes üzletrésztét a társaság főkönyvelője vásárolta meg. A vételár átvételét a felperesek a perben nem vitatták.
- [7] Az elsőfokú eljárás tartama alatt, 2012. október 8-án a per eredeti II. rendű felperese – az indítványozók édesanyja – elhalálozott. Az eljárás félbeszakadt, majd az elsőfokú bíróság a 2015. november 10-én jogerős végzésével megállapította, hogy a néhai II. rendű felperes jogutódai az indítványozó1., az indítványozó2. és édesapjuk (a per I. rendű felperese).
- [8] A Ceglédi Városi Bíróság 1.P.20.052/2011/32. számú közbenső ítéletével mindhárom kizáró határozatot hatályon kívül helyezte. A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 9.Pf.21.357/2012/5. számú végzésével a közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [9] A Ceglédi Járásbíróság megismételt eljárásban a 2020. június 16-án kelt, 6.P.20.391/2017/77. számú ítéletével a 9/1999. (07. 12.), 10/1999. (07. 12.) számú és a 11/1999. (07. 12.) számú taggyűlési határozatot hatályon kívül helyezte, ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.
- [10] A bíróság megállapította, hogy a felperesek esetében nem állnak fenn a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény (a továbbiakban: Gt.) 78. § (1) bekezdésében írt, a tag kizárását megalapozó feltételek; a felperesek

magatartásukkal a társaság céljának elérését nagymértékben nem veszélyeztették, nem követtek el szerződészegést, nem tanúsítottak jogszabályba ütköző magatartást. A másodfokú bíróság útmutatásában foglaltakra tekintettel (amely szerint a perben a bíróság elutasító ítéletet vagy hatályon kívül helyező határozatot hozhat) az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Az I. rendű felperes és az indítványozók a másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmük elutasítása miatt fellebbezést nem jelentettek be.

- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2023. május 30-án kelt, 9.Pf.20.139/2023/4. számú ítéletével az elsőfokú döntés nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.
- [12] A másodfokú eljárás tartama alatt az I. rendű felperes, az indítványozók édesapja is elhalálozott, ezért az eljárás 2022. április 19-én félbeszakadt. A másodfokú bíróság a 2023. január 9-én jogerős végzésével megállapította, hogy a néhai I. rendű felperes jogutódai az indítványozók.
- [13] A jogerős ítélettel szemben az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben – tartalma szerint – elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az I. rendű felperes, valamint az indítványozó1. jogelődje tekintetében a per megszüntetését, míg a III. rendű felperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a III. rendű felperes keresetének elutasítását kérte. Másodlagosan a felperesek keresetének elutasítását kérte.
- [14] Az alperes az elsődleges felülvizsgálati kérelmét indokolva hivatkozott arra, hogy nem volt helye az I. rendű és a per eredeti II. rendű felperese tekintetében a jogutódlás megállapításának, vonatkozásukban a pert meg kellett volna szüntetni, ugyanis a tag kizárása olyan személyhez fűződő igény, amelyben a jogutódlást a jogviszony természete kizárja.
- [15] A Kúria a 2024. május 15-én kelt, Gfv.VI.30.402/2023/5. számú ítéletében kifejtette: helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a Gt. 182. §-a és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 111. §-a alapján nem lett volna helye a perben a jogutódlás megállapításának. Az eljáró bíróságok ennek ellenére megállapították a jogutódlást, és a jogutódok tekintetében is folytatták az eljárást, ezért a felülvizsgálati eljárásban már nem volt mód a Pp. 157. § g) pontja alapján az I. rendű és a per eredeti II. rendű felperese vonatkozásában a per (részbeni) megszüntetésére.
- [16] A Kúriának volt lehetősége viszont dönteni a jogutódok aktív perbeli legitimációja tárgyában, mivel a felperesek keresetösségi jogának fennállását a bíróság az egész eljárás során – így a felülvizsgálati eljárás során is – hivatalból köteles vizsgálni. A Kúria keresetösségi jog hiányában a 9/1999. (07. 12.) és a 11/1999. (07. 12.) számú taggyűlési határozatok tekintetében – a másodfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésre is kiterjedően – a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét e határozatokat érintően megváltoztatva, a keresetet elutasította.
- [17] A fentiek alapján a Kúria kizárólag az indítványozó2. vonatkozásában vizsgálhatta érdemben, hogy az őt kizáró 10/1999. (07. 12.) számú taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése jogszabálysértő-e az alperes által a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott okokból. E vonatkozásban a Kúria a bizonyítékok kivételes felülmérlegelésére nem látott alapot. Kiemelte, hogy a jogerős döntést hozó bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, döntése az e tárgykörben kialakult bírói gyakorlatnak megfelel, így ezen taggyűlési határozat vonatkozásában a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [18] A Kúria indokolásában megjegyezte: a kizárás következtében elszámolási jogviszony keletkezett a kizárt tagok és a társaság között, amely tekintetében nem kizárt a jogutódlás, azonban az indítványozók az üzletrészek megváltására vonatkozó (másodlagos) kereseti kérelmüket elutasító elsőfokú ítélet ellen nem terjesztettek elő fellebbezést, így ezen elszámolási jogviszony sem alapozhatja meg a perbeli jogutódlást. Ezen ítéleti rendelkezés első fokon jogerőre emelkedett, ezért a Kúria nem foglalhatott állást abban a kérdésben, hogy egy ilyen keresethalmaz egy perben elbírálható-e egyáltalán (azaz a tagkizárásról döntő taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránti kereset más keresettel összekapcsolható-e).
- [19] 2.2. Az indítványozók az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állították.
- [20] Az indítványozók álláspontja szerint a kúriai ítélet több megállapítása is alaptörvény-ellenes. Vitatták, hogy a tag kizárását kimondó taggyűlési határozat megtámadása olyan személyhez kötődő jog, amely tekintetében a tag halála esetén kizárt a jogutódlás, és a jogutódot nem illeti meg keresetösségi jog a kizáró határozat hatályon kívül helyezése iránti perben. Álláspontjuk szerint ez a jogértelmezés súlyosan sérti a tulajdonhoz és örökléshez való jogukat. Érvelésük szerint nincs olyan törvényi rendelkezés, amely kimondaná, hogy a taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránti perben, a kizárást elrendelő határozat hatályon kívül helyezése iránti igény tekintetében nincs helye öröklésnek.

- [21] Sérelmezték továbbá, hogy a Kúria ítélete elzárja őket annak lehetőségétől, hogy a szüleik üzletrészét értékesítő árverés szabálytalansága és az üzletrészt megszerző vevők tulajdonszerzése érvénytelenségének megállapítása iránti igényüket érvényesítsék.
- [22] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [23] 3.1. Az indítványozók meghatalmazással eljáró jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. A Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete eljárást befejező, érdemi döntés, amely az Ügyrend 32. § (5) bekezdésének első mondata alapján alkotmányjogi panasszal az általános szabályok szerint önállóan is támadható.
- [24] Az indítványozók az alkotmányjogi panasszal támadott ügyben felperesek voltak, így jogosultnak és érintettnek is tekintendők. Jogorvoslati lehetőségüket kimerítették, mivel a Kúria felülvizsgálati ítéletével szemben a jogorvoslat kizárt, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [25] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be.
- [26] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt.
- [27] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [28] 3.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek is megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozók jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését, és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [29] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [30] 4.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [lásd hasonlóan: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3262/2022. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [53]–[54].
- [31] 4.2. Az indítványozók érvelése szerint a tulajdonhoz való jog sérelmét eredményezi a támadott ítélet azon jogértelmezése, amely szerint a tag kizárását kimondó taggyűlési határozat megtámadása olyan személyhez kötődő jog, amely tekintetében a kizáró határozat hatályon kívül helyezése iránti perben, a tag halála esetén kizárt a jogutódlás, és a jogutódot nem illeti meg keresethőségi jog. Ez az indítványozók okfejtése szerint megfosztja őket annak lehetőségétől is, hogy a szüleik (a per tartama alatt elhalálozott tagok) üzletrészét értékesítő árverés szabálytalansága és az üzletrészt megszerző vevők tulajdonszerzése érvénytelenségének megállapítása iránti igényüket érvényesítsék.
- [32] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tulajdonhoz való alapjog a már megszerzett tulajdont, kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi [lásd például: 3209/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [64]–[65];

- 3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]]. A tulajdoni váromány az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján csak kivételes esetben részesülhet alapjogi védelemben. Az Alaptörvény XIII. cikke által biztosított jogvédelem a már megszerzett tulajdonon kívül kizárólag az érdekeltek ellenszolgáltatásán, járulékfizetésén alapuló, társadalombiztosítási jogosultságokra vonatkozó közjogi várományokra terjed ki {lásd például: 23/2016. (XII. 12.) AB határozat, Indokolás [140]; 3088/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [33] Önmagában az, hogy egy jogvita valamelyik félre kedvezőtlen kimenetellel zárul, és ennek következtében nem jut hozzá az eljárásban érvényesített követeléséhez, adott esetben nem szerzi meg a vitatott dolog vagy jog tulajdonát, nem jelenti a tulajdonhoz vagy az örökléshez való jog sérelmét. A fentiekre, valamint az indítványban előadott érvekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy alkotmányjogi értelemben nincs összefüggés egy tagkizáró taggyűlési határozat érvénytelenségének megállapítása iránti perben hozott döntés eredményeként (esetlegesen) megszerezhető üzletrész tulajdonjoga és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjog között.
- [34] Összességében megállapítható, hogy az indítványozók panaszukban a támadott határozatok kapcsán kizárólag törvényességi kérdéseket vetnek fel, a Kúria jogértelmezésének és jogalkalmazásának kritikáját fogalmazzák meg, tévesnek tartják az ügyekben hozott határozat rájuk nézve kedvezőtlen rendelkezését, és valójában annak korrekcióját kívánják elérni {vö. pl. 3346/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [72]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [35] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3127/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3103/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.432/2023/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Vajda János és Vajda Katalin meghatalmazott jogi képviselő (dr. Neiger M. Tibor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Indítványukban a Kúria Pfv.I.20.432/2023/13. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.667/2022/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, 28. cikkének és a XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozók (az alapügy felperesei) gyermeke 2009 októberétől élettársi kapcsolatban élt az alperes gyermekével, akivel 2010. december 4-én házasságot kötött. Házasságukból egy gyermek született. Életközösségük a 2017. május 22-én bekövetkezett halálukkal szűnt meg. Hagyatéki vagyonuk – továbbiak mellett – a közös számlán lévő összegek, valamint az alperes és az indítványozók néhai gyermekei nevén külön-külön vezetett számlákon lévő összegek, továbbá két személygépkocsi volt. Az indítványozók gyermekének törvényes örökösei az indítványozók, az alperes gyermekének örökösei az alperes és az alperes időközben elhunyt férje. A hagyatéki eljárások során törvényes öröklés jogcímén az indítványozók gyermeke nevén vezetett számlákon lévő összeget és a közös számlákon lévő összeg felét az indítványozók, az alperes gyermeke nevén vezetett számlákon lévő összeget, a két személygépkocsit és a közös számlán lévő összeg felét az elhunyt édesapja hagyatéka és az alperes szerezte meg.
- [4] Az indítványozók házastársi közös vagyon megosztása iránti pert indítottak. Hivatkozásuk szerint néhai gyermekük házastársi közös vagyonának fele részére mint néhai gyermekük törvényes örökösei egymás között, azonos arányban jogosultak. A néhai gyermekük hagyatékához tartozó vagyon vonatkozásában – a hagyatékátadás szerinti aránytól eltérően – állították, hogy annak jelentős része a gyermekük különvagyon volt. A fennmaradó összeg, valamint az alperes néhai gyermekének hagyatékához tartozó összeg képezte a néhai házastársak közös vagyonát, amelynek fele egymás között egyenlő arányban illeti meg őket törvényes öröklés jogcímén. A hagyaték átadása során megkapott összegre felül így a különbözeti összegre is jogosultak. A hagyatéki eljárást követően egyezséget kötöttek az egyik személygépkocsi megosztásáról, amely az alperes tulajdonába került, ezért értékének fele őket illeti meg. Ezen túlmenően a néhai házastársak kölcsönt adtak az alperes néhai férjének, amelynek felére szintén jogosultak. Mindezek megfizetésére kérték kötelezni az alperest.
- [5] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az indítványozók a hagyatéki eljárásban magasabb összeghez jutottak az őket mint törvényes örököseket megillető összegnél. A két személygépkocsit értékükre tekintet nélkül egymás között megosztották. Az alperes néhai házastársa a kölcsönösszeget több részletben visszafizette még az örökhagyóknak.
- [6] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 20.P.21.926/2020/73. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozók fellebbezését másodfokon elbíráló Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.667/2022/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – indokolásbeli eltéréssel – helybenhagyta.
- [7] A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában foglaltak szerint az indítványozók azt állították, hogy a német bankszámlákon kezelt összeg jelentős része a gyermekük különvagyon volt, amely a néhai házastársak életközössége előtt már megvolt megtakarításából, az általuk neki ajándékozott összegekből és a különvagyoni ingatlana eladásából származó összegből állt. A másodfokú bíróság szerint az indítványozók az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése ellenére nem bizonyították, hogy a gyermekük különvagyonként állított pénzüsszegek a néhai házastársak életközösségének megszűnésekor is megvoltak. A bankszámlákon nem különültek el a különböző forrásokból származó összegek. A közös vagyon és a különvagyon vegyülése következtében nem le-

hetett megállapítani, hogy a számlákra érkezett egyes terhelések melyik alvagyont csökkentették, ezért az indítványozók által különvagyonnak állított összeg tekintetében sem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy az az életközösség megszűnésekor is a számlákon volt. A csatolt átutalási megbízások, valamint a bankszámlakivonatok nem voltak alkalmasak az indítványozók és a néhai gyermekük közötti ajándékozási szerződések létrejöttének bizonyítására. Egyrészt azért, mert azok közlemény rovatában mindig csupán tartozás megfizetésére történt utalás, másrészt azért, mert az átutalási megbízás közlemény rovatát a megbízó tölti ki, így az csak azt bizonyítja, hogy az utalás indítója mit állított az utalás jogcímeként. Az indítványozók az általuk állított ajándékozási szerződések létrejöttének igazolására egyéb bizonyítékot nem terjesztettek elő, bizonyítási indítványuk nem volt.

- [8] Az alperes nem vitatta, hogy az indítványozók gyermekének különvagyona volt az az összeg, amely a különvagyoni ingatlana eladási árából származott, és azt sem, hogy az életközösség megszűnésekor ez az összeg rendelkezésre állt. A bíróság azonban az ellenérdekű fél által beismert tényállítást csak akkor fogadhatja el valószínűnek, ha annak tekintetében kételye nem merült fel. Az alvagyonok vegyülete miatt nem lehetett megállapítani, hogy ez az összeg az életközösség megszűnésekor a bankszámlán volt, ezért nem lehetett valószínűnek elfogadni az indítványozók ezen állítását az alperes elismerése ellenére sem.
- [9] A volt házastársak életközösségük idején a közös számlájukról kölcsön közleménnyel utaltak át az alperes néhai férje számlájára. Az indítványozók azonban nem tettek előadást arra, hogy kik között és milyen tartalommal jött létre kölcsönszerződés, az abból eredő tartozás mikor, milyen feltételek szerint vált esedékessé. Az indítványozók az átutalás összegéből, címzettjéből, a számlatulajdonosok adataiból és a közlemény szövegéből csak feltételezték a pontosan meg nem jelölt tartalmú kölcsönszerződés megkötését. A hiányos előadásuk bizonyítékként csatolt átutalási megbízások, valamint a bankszámlakivonatok nem voltak alkalmasak a kölcsönszerződés létrejöttének bizonyítására, és nem bizonyítják a jogutód alperes kölcsön jogcímen fennálló tartozását sem.
- [10] A néhai házastársak közös vagyonából az örökösök által meg nem osztott közös vagyon értékénél az őket megilletőnél nagyobb összeg került átadásra, ezért a keresetük megalapozatlan.
- [11] A másodfokú bíróság ítélete ellen az indítványozók nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [12] Az indítványozók felülvizsgálati kérelmükben azt sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a németországi pénzügyi megkeresésre vonatkozó bizonyítási indítványokat. Azt az indítványozók maguk sem vitatták, hogy a peranyag szolgáltatásának kötelezettsége a feleket terheli, azonban a bíróság dönt arról, hogy a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján mely bizonyítást rendeli el és folytatja le. A Kúria szerint nem az anyagi pervezetés körébe tartozik annak eldöntése, hogy a bíróság a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján mely bizonyítást rendeli el és folytatja le.
- [13] A Kúria megállapította, hogy az indítványozók az alperes néhai házastársának adott kölcsön visszafizetésére vonatkozó igényükkel összefüggésben a bíróságoknak a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó tevékenységét támadták anélkül, hogy megjelölték volna az azt szabályozó eljárásjogi rendelkezést. Az indítványozók anyagi jogszabályi rendelkezéseket jelöltek meg, tulajdonképpen az anyagi jogszabály megsértését tartalmilag a bizonyítékok – álláspontjuk szerinti – téves értékelésére alapították. A bizonyítékok mérlegelése a 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja alapján anyagi jogszabályhely megjelölésével nem támadható. A Kúria ezért érdemben nem vizsgálta a felpereseknek ezt a felülvizsgálati érvelését.
- [14] A Kúria megállapította, hogy az indítványozók felülvizsgálati kérelmükben döntően az anyagi pervezetés szabályainak megsértését állították. Ezzel összefüggésben rámutatott a Kúria, hogy az anyagi pervezetés az eljárás irányítása tartalmi szempontból. A döntéshez szükséges peranyag előterjesztése a felek kötelezettsége, de ezt nem szemléli passzívan a bíróság, hanem közrehatásával elősegíti a kereset alapjául felhozottaknak az előterjesztését. A bíróság mintegy orientálja a felet, hogy milyen tárgyban milyen jellegű nyilatkozatok szükségesek, de ez nem jelenti a fél anyagi jogi kitanítását, anyagi jogi jogainak érvényesítéséhez jogi segítség nyújtását.
- [15] A Kúria kiemelte, hogy a bizonyítási eszközöket a fél bocsátja a bíróság rendelkezésére, és a bizonyítási indítványokat is ő terjeszti elő. A bíróság az anyagi pervezetés körében közbelép, ha a fél nem ajánl fel bizonyítást, vagy vitatott, hogy melyik felet terheli a bizonyítási kötelezettség, vagy a tényállítás körében kétsége merül fel. A perbeli esetben is ez történt: az elsőfokú bíróság észlelte, hogy a felek között vitatott volt, hogy egyes tények bizonyítása mely felet terheli. Az eljáró bíróság ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. § (2) bekezdése alapján tájékoztatta a feleket, hogy „a különvagyoni vagyontárgy különvagyoni jellege bizonyítandó tény, annak a félnek kell bizonyítania a perben, aki arra hivatkozik” (Kúria ítélete [36] bekezdés). Ezért a felperes által különvagyonnak megjelölt összegek különvagyoni eredetének és az adott pénzösszegek különvagyoni pénzösszeggel azonosságának bizonyítása a felperesre esett. Az iratokból megállapította a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése után is az volt az indítványozók álláspont-

ja, hogy a különvagyon bizonyítása az alperest terhelte. Az elsőfokú bíróság egyértelműen meghatározta, hogy az indítványozók által állított különvagyon és a hagyatéki vagyon részbeni azonosságának bizonyítása a felpereseket terheli. Az elsőfokú bíróság teljesítette anyagi pervezetési kötelezettségét, további kötelezettség nem terhelt. A Kúria utalt arra is, hogy az indítványozóknak az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezéséből is kiderül, hogy tisztában voltak azzal – az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének eredményeként –, hogy a különvagyon állító félnek kell ezt az állítását bizonyítania.

- [16] 2. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [17] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésére hivatkozva kiegészített indítványukban kérték a Kúria ítéletének és a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletének a megsemmisítését. Az indítványozók részletesen ismertették a bírósági eljárás során kifejtett álláspontjukat. Az alkotmányjogi panasz indokolásaként előadták, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdéséből fakadóan a házastársak mindegyikének a házasság, illetve a házassági életközösség fennállta alatt keletkezett különvagyonához joga van, amelyek a Ptk. alapján el nem évülő öröklési igények is. Mind a tulajdoni, mind az öröklési igényüket polgári peres úton lehet érvényesíteni, amelynek során az eljáró bíróságok kötelesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megfelelően eljárni.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikkben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmeként az indítványozók előadták, hogy a Fővárosi Ítéltábla egyértelműen mellőzte a Pp. 237. § (2) bekezdés alkalmazását, azaz nem alkalmazta az anyagi pervezetés szabályait és ennek még indokát sem adta. Az indítványozók szerint ezzel a bíróság nem biztosította azt, hogy az ügyfelek az eljárási jogait érvényre juttassák. A Fővárosi Törvényszék eljárása során az indítványozók szerint azáltal sérült az anyagi pervezetés kötelezettsége, hogy nem volt elegendő nyilatkozniuk – és megadniuk a banktitok alóli felmentést – a bizonyítás körében arról, hogy egyetértene az alperes azon bizonyítási indítványával, hogy az örökhagyók németországi bankszámláinak forgalmát a bíróság szerezzze be. Álláspontjuk szerint azzal sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk, hogy a bíróság a nyilatkozatot úgy minősítette, hogy az nem felel meg a Pp. 275. § (1) bekezdésének, azaz a bizonyítási indítvány nem jelölte meg a bizonyítandó tényt és az eszközt. Az elsőfokú bíróság ezen jogi álláspontja csak a bírói ítéletből derült ki az indítványozók számára. Ha az elsőfokú bíróság teljesíti az anyagi pervezetési kötelezettségét, akkor az elsőfokú eljárásban ennek megfelelően teszik meg nyilatkozatukat. Az anyagi pervezetés hiányát a Pp. 370. § (4) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban a Fővárosi Ítéltábla is pótolhatta volna. Az indítványozók szerint a Kúria pedig önkényesen járt el akkor, amikor a felülvizsgálati kérelmüket nem bírálta el, ami az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme mellett az Alaptörvény 28. cikkét is sérti. Az eljárások során az anyagi vagy eljárásjogi szabályok téves jogértelmezése a tisztességes eljárás sérelmét jelenti az uniós jog szintjén is, az indítványozók ezért utaltak az Alapjogi Charta VI. cikk 47. cikkére is.
- [19] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [20] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló kúriai ítéletet az indítványozók jogi képviselője 2024. április 12-én vette át, alkotmányjogi panaszát az indítványozók 2024. június 3-án terjesztették elő. Az alkotmányjogi panasz tehát a Kúria támadott ítélete tekintetében az Abtv. 30. § (1) bekezdés szerinti hatvan napos határidőn belül került benyújtásra.
- [21] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és XIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt. Nem biztosít az indítványozó számára alapjogot az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, bíróságoknak szóló segédszabály, amely a jogértelmezésre nézve ad iránymutatást, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható. {lásd például: 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]; 3159/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17], 3402/2024. (XI. 8.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [22] 3.2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, ha az határozott kérelmet tartalmaz. Az indítvány tartalmazza a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [az

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése kapcsán]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálható bírói döntést (a Kúria Pfv.I.20.432/2023/13. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.667/2022/7. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.

- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban megsértettként megjelölt alaptörvényi rendelkezések közül a támadott bírósági döntések lényegében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét vetik fel. Az indítványozók kiegészített alkotmányjogi panaszuk indoklásában is a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét fejtették ki. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés alapján a tulajdonhoz való jog és az örökléshez való jog akként kapcsolódott a jogi érveléshez, hogy a bírósági jogértelmezés eredményeként, amelyet tisztességtelennek és így alaptörvény-ellenesnek tartottak, végeredményben azért sértették a tulajdonhoz való jogot, valamint az örökléshez való jogot, mert nem juthattak hozzá az általuk jogszerűnek tartott örökséghez. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető konkrét indokolást az Alaptörvény XIII. cikkét illetően nem adott elő [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [24] 4. Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegeléssel állapítja meg, hogy az indítványozó teljesítette-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti feltételeket.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetők, mivel az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárásban felperesek voltak. Az indítványozók az Alaptörvényben biztosított jogaiknak sérelmére hivatkozással a bírósági eljárással, továbbá a rendkívüli jogorvoslatot lezáró ítéletekkel szemben éltek alkotmányjogi panasszal, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [26] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [27] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.
- [28] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik.
- [29] Az indítványozók az anyagi pervezetést felhívva, tartalmilag a bizonyítási eljárást sérelmezték. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság megismétli azon elvi jellegű megállapítását, miszerint a tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése a bíróságok, nem pedig az Alkotmánybíróság feladata [például: 3005/2023. (I. 13.) AB határozat, Indokolás [28], 3442/2024. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [12]]. A bíróságok „mérlegelési jogkörébe – bizonyítandó tények, bizonyítási eszközök igénybevétele – tartozó döntések” felülbírálatára az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége [3290/2019. (XI. 5.) AB végzés, Indokolás [17]].
- [30] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozók a tisztességes bírósági eljárás sérelmét arra hivatkozva állították, hogy a Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla elmulasztotta anyagi pervezetési kötelezettségét, mivel a bizonyítás körében a perben tett nyilatkozatokat az eljáró bíróságok tévesen értékelték, ezért nem tudták megtenni a perben az indítványozók a megfelelő bizonyítási indítványukat. Az indítványozók a Kúria ítéletét önkényesnek tartják, mert álláspontjuk szerint a Kúria a megfelelő jogszabályi hivatkozás hiányában nem bírálta el a felülvizsgálati kérelem vonatkozó részét.
- [31] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a bírósági döntések és az alkalmazott jogszabályi rendelkezések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott [3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]]. Ebből következően az Alkotmánybíróság a döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.)

AB végzés, Indokolás [12]; 3367/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [22], 3251/2024. (VII. 5.) AB végzés, Indokolás [19]].

- [32] Az indítványozók az anyagi pervezetés hiányát jelölték meg, amely miatt az elsőfokú és másodfokú eljárás nem felel meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes bírósági eljárás követelményeinek. Az eljáró bíróságok ítéletei és az iratanyag alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók a bizonyítási eljárással kapcsolatos bírói mérlegeléssel nem értenek egyet. A Fővárosi Ítéltábla másodfokú eljárás során hozott ítélete részletesen értékelte az indítványozók anyagi pervezetéssel kapcsolatos aggályát, amelyet a Kúria támadott ítélete is vizsgálat tárgyává tett. A felülvizsgálati eljárás során a Kúria a tartalmi elbírálás elvét követve részletes választ adott az indítványozó alkotmányjogi panaszban is sérelmezett bizonyítási eljárással kapcsolatos kifogásaira (Kúria ítélete [35]–[37] bekezdések).
- [33] Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére összefüggésben nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem.
- [34] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) bekezdés, az Abtv. 29. § és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2512/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3104/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 528. § (1) bekezdése, valamint a Fővárosi Törvényszék 45.Pf.631.940/2024/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és a 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasz terjesztett elő. Az indítványozó panaszában a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 528. § (1) bekezdése, továbbá a Fővárosi Törvényszék 45.Pf.631.940/2024/4. számú ítélete, valamint a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság (a továbbiakban: Kerületi Bíróság) 6.P.XXI.22.156/2023/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény R) cikk (2)–(3) bekezdéseinek, a T) cikk (3) bekezdésének az 1. cikk (2) bekezdés b) pontjának, a 28. cikkének, a XXVI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással.
- [2] 2. A közjegyző által kibocsátott 24018/Ü/30267/2023/5. számú, 2023. április 13. napján kelt jogerős fizetési meghagyás végrehajtására 24018/Ü/70410/2023/2. számú végrehajtási lappal 2023. május 10-én elrendelt bírósági végrehajtás folyik az indítványozóval szemben. A végrehajtás 2005. szeptember 1. napján lejárt 1 012 050 Ft kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetése érdekében folyik, amely végrehajtást az önálló bírósági végrehajtó 012.V.0744/2023. számon foganatosítja. Az indítványozó keresetében a folyamatban lévő végrehajtás megszüntetését kérte a Kerületi Bíróságtól, szerinte – hivatkozva a Pp. 528. § (2) bekezdés a) pontjára – elévült követelésre rendelték el a végrehajtást, mert az esedékesség – 2005. szeptember 1. napja – óta 18 év eltelt. Érvelt emellett azzal is, hogy a fizetési meghagyás benyújtása előtt a követelés megszűnt, az bírósági úton nem érvényesíthető, ezért a perbeli végrehajtást meg kell szüntetni. Hivatkozott továbbá arra is, hogy 2023. április 12. napján azért emelkedett jogerőre a fizetési meghagyás, mert a felperes nem volt tisztában annak jogkövetkezményével. A Kerületi Bíróság 6.P.XXI.22.156/2023/14. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította, indokolásában rögzítette, hogy a perbeli esetben az indítványozó által hivatkozott törvényhely [Pp. 528. § (2) bekezdés a) pont] nem alkalmazható, mert a végrehajtás elrendelésére nem végrehajtási záradékkal, hanem a közjegyző által kiállított végrehajtási lappal került sor, így az alkalmazandó eljárásjogi szabály a Kerületi Bíróság szerint a Pp. 528. § (1) bekezdés b) pontja. A Kerületi Bíróság megállapítása szerint – a Pp. 528. § (1) bekezdés b) pontja alapján – az adós keresettel kérheti a végrehajtási lappal elrendelt végrehajtás megszüntetését vagy korlátozását, ha a perben közölni kívánt tény akkor történt, amikor az már nem volt közölhető a végrehajtható okirat kiállításának alapjául szolgáló határozat meghozatalát megelőző eljárásban. Az elsőfokú bíróság szerint az indítványozó lényegében e törvényhelyre hivatkozott, amikor azt állította, hogy nem volt tisztában a fizetési meghagyás jogkövetkezményével, amellyel nem állította, hogy a perben közölni kívánt elévülés ténye ne lett volna közölhető a fizetési meghagyásos eljárásban. Ebből kifolyólag a követelés elévülésére történő hivatkozása végrehajtás megszüntetése iránti perben már nem vizsgálható.
- [3] Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Törvényszék helybenhagyta a Kerületi Bíróság ítéletét a 45.Pf.631.940/2024/4. számú ítéletével, indokolásában kiemelte, hogy az indítványozó által hivatkozott Pp. 528. § (2) bekezdés a) pontja nyilvánvalóan nem alkalmazható.
- [4] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Pp. 528. § (1) bekezdése, továbbá a Fővárosi Törvényszék 45.Pf.631.940/2024/4. számú ítélete, valamint a Kerületi Bíróság 6.P.XXI.22.156/2023/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A panaszos szerint míg a Pp. támadott bekezdése sérti az Alaptörvény R) cikk (2)–(3) bekezdéseit, a T) cikk (3) bekezdését, az 1. cikk (2) bekezdés b) pontját,

valamint a XXVI. cikk (1) bekezdését, addig a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény 28. cikkét, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.

- [5] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz körében az indítványozó előadta, hogy az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése – miszerint az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek – az Országgyűlést mint jogalkotót is kötik. Tehát amennyiben az Országgyűlés kötelező jellegű jogszabályt hozott, nem hozhat azzal ellentétes értelmű jogszabályt, vagy olyat, amely a korábbi jogszabály érvényre jutását kiüresíti. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:23. § (1) bekezdése szerint, ha a Ptk. eltérően nem rendelkezik, az elévült követelést bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni. Az indítványozó szerint a támadott rendelkezés a Ptk. 6:23. § (1) bekezdésének betartását és alkalmazását lehetetlenné teszi, valamint jogellenesen leszűkíti az egyébként is korlátozottan érvényesülő elévülés érvényesíthetőségének lehetőségét. Az R) cikk (3) bekezdésének sérelmét abban látja az indítványozó, hogy kizárólag a végrehajtási záradék esetén történő követelés-elévülés nincs összhangban az elévülés intézményének Ptk., illetve az Alaptörvény szerinti céljával. Ezzel összefüggésben sérül az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdése, az indítványozó álláspontja szerint az a jogszabály, amely eltér az Alaptörvény céljától, nem lehet összhangban az Alaptörvénnyel. Az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti törvényalkotási hatáskör gyakorlása során, az Országgyűlésnek eleget kell tennie a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (4) bekezdés a)–b) pontjainak is. Ezek szerint a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály megfeleljen az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, valamint illeszkedjen a jogrendszer egységébe. A XXVI. cikk (1) bekezdésében államcélként megjelölt hatékony állami működéssel összeegyeztethetetlen az, hogy a Ptk.-ban definiált elévülést a perrendtartás ellentétes rendelkezése nem engedi érvényre jutni, így az effektív eljárást nem biztosító szabályozás következtében az indítványozó nem tudta az elévülési kifogását érvényesíteni.
- [6] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal kapcsolatban az indítványozó az Alaptörvény 28. cikkének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével érvelt. Az indítványozó szerint a Pp. 528. § (1) bekezdés a) pontjának az az értelmezése, miszerint az elévülés tényét nem lehetett vizsgálni a végrehajtás megszüntetése iránti perben, nem teljes mértékben vezethető le az anyagi jogszabályból, amely így sérti az Alaptörvény 28. cikkét. Hasonlóan az előbbiekhöz, az elévülési szabályok helytelen bírói értelmezése az indítvány szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét is megvalósítja.
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban járt el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [8] 4.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a panaszt a törvényi határidőn belül terjesztette elő. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását.
- [9] 4.2. Az Alkotmánybíróság előjáróban hangsúlyozza, hogy irányadó gyakorlata értelmében, ha a panasznak több tárgya van, a panasz tárgyaira vonatkozóan külön-külön kell az alkotmányjogi panaszban bemutatni, hogy azok milyen indokok, érvek alapján alaptörvény-ellenesek [lásd hasonlóan 3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]; 3251/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]–[17]]. Ha az indítványozó egyetlen beadványban egyaránt támad jogszabályi rendelkezést és bírói döntést is, esetleg ezek közül többet is, akkor panaszának valamennyi jogszabályi rendelkezés, illetve bírói döntés vonatkozásában, külön-külön ki kell elégítenie a törvényben meghatározott követelményeket [3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]]. Az Alkotmánybíróság első körben azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a további befogadási feltételeknek.
- [10] 4.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjának értelmében csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással nyújtható be alkotmányjogi panasz. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az R) cikk (2)–(3) bekezdései, a T) cikk (3) bekezdése, az 1. cikk (2) bekezdés b) pontja, valamint a XXVI. cikk (1) bekezdése nem Alaptörvényben biztosított jog, ezen rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható [a hivatkozott rendelkezések sorrendjében: 3238/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [18], 3356/2024. (X. 8.) AB határozat, Indokolás [40], 3274/2024. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [19]]. Ezen befogadási feltétel teljesítésének hiányá-

ban az Alkotmánybíróság a továbbiakban nem vizsgálja a többi befogadási feltételnek való megfelelést és visszautasítja az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszszöveget.

- [11] 4.4. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszszöveg szerint a támadott döntések sértik az Alaptörvény 28. cikkét és a XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra mint Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont]. Ugyanakkor az Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az nem biztosít az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, e rendelkezésre alkotmányjogi panasz nem alapítható [3252/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [21]].
- [12] 4.5. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében csak a határozott kérelmet tartalmazó alkotmányjogi panasz fogadható be, ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta e feltétel teljesülését is. Az indítvány megjelölte az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont], az eljárás megindításának okait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) d) pont]. Az indítványozó ugyanakkor nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, így az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság visszautasítja, a további befogadási feltételeknek való megfelelés vizsgálatának mellőzésével.
- [13] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3180/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3105/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.III.30.153/2023/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó panaszában a Kúria Gfv.III.30.153/2023/5. számú végzése, a Győri Ítéltábla Fpkhf.IV.25.524/2022/2. számú végzése, valamint a Székesfehérvári Törvényszék 1.Fpkh.35/2021/24. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény 28. cikkének, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére hivatkozással.
- [2] 2. Az adós ellen folyamatban levő felszámolási eljárásban az indítványozó mint hitelező terjesztett elő kifogást a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 51. §-a alapján, amelyben előadta, hogy engedményezés útján lett hitelezői jogutód. Jogelődjének jogi képviselője a felszámolónak az adós tulajdonát képező ingatlanok sikeres értékesítéséről szóló tájékoztatóját követően kérte a felszámolótól, hogy küldje meg részére az adós ingatlanjainak értékesítésére kötött adásvételi szerződést, továbbá jelezte a felszámoló részére, hogy a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerinti elszámolás során az első helyen szerepelt gazdasági társaság jogutódja tekintetében a jelzálogjog-bejegyzést figyelmen kívül kell hagyni, mert az ezen jelzáloghoz kapcsolódó követelés megszűnt, így a követelés megszűnésével a biztosíték is megszűnt. Emellett jelezte, hogy elszámolást sem kapott a felszámolótól. A felszámoló válaszában közölte, hogy az első ranghelyen szereplő gazdasági társaság jelzálaga került bejegyzésre, amely határidőben bejelentett hitelezői igénynek minősül, ezért az indítványozó jogelődjének a bevételből semmiképpen nem kerülne felosztásra pénzüsszeg. A felszámoló leveléhez nem mellékelte a kért adásvételi szerződést, illetve az elszámolást sem.
- [3] 3. Az indítványozó mint jogutód kifogást terjesztett elő, amelyben kérte a bíróságot, hogy kötelezze a felszámolót az ingatlanok értékesítésére kötött adásvételi szerződés bemutatására és becsatolására. Emellett kérte a felszámoló kötelezését – a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése alapján – az első ranghelyi jelzálogos részére járó összeg haladéktalan kifizetésére. A Székesfehérvári Törvényszék 1.Fpkh.35/2021/24. számú végzése az indítványozó kifogását részben alaposnak találta, és megállapította, hogy az indítványozó az adós vagyontárgyainak értékesítésével összefüggésben keletkezett dokumentumokba való betekintésre, tájékoztatás kérésére jogosult, így kötelezte a felszámolót írásbeli tájékoztatás adására. Azonban az engedményezés folytán – a végzés megállapítása szerint – nem nyílik meg újból a kifogásoló joga arra nézve, hogy a jelzálogjog jogosultjának nyilvántartásba vett követelését, annak konkrét besorolását vitassa, erre az indítványozó jogelődje lett volna jogosult legkésőbb 2019. november 20-át követő 15 napon belül.
- [4] 4. Az indítványozó a Törvényszék végzése ellen fellebbezést nyújtott be. A másodfokú bíróság a Fpkhf. IV.25.524/2022/2. számú végzésével eltérő jogi indokolással hagyta helyben az elsőfokú bíróság végzését, továbbá kiegészítette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást. Megállapította, hogy az adós vagyontárgyának értékesítése során kötött szerződés jogszabályi rendelkezésbe ütközésének állítása tartalmilag a szerződés megtámadását jelenti, amely a Cstv. 51. § (1) bekezdése szerinti kifogás útján nem támadható.
- [5] 5. Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a Gfv.III.30.153/2023/5. számú végzésében a jogerős végzést hatályában fenntartotta, indokolása szerint az indítványozónak kérelmében a jogerős döntés jogszabálysértő jellegét eljárási szabálysértés bemutatásával kellett volna igazolnia, ennek hiányában kizárt a jogerős végzés jogszabálysértő jellegének a megállapítása felülvizsgálati eljárásban.
- [6] 6. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Gfv.III.30.153/2023/5. számú végzése, a Győri Ítéltábla Fpkhf.IV.25.524/2022/2. számú végzése, valamint a Székesfehérvári Törvényszék 1.Fpkh.35/2021/24. számú

végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A panaszos szerint a támadott döntések az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési klauzulát, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részelemét képező indokolt bírói döntéshez való jogot és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogot sértik.

- [7] A 28. cikk sérelmével kapcsolatban az indítványozó előadta, hogy az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a Cstv. preambulumban rögzített célját, a hitelezői érdekvédelmet az alkotmányosan szükséges mértékben. A panaszos szerint a kifogás benyújtására nyitva álló határidő kezdő időpontjának meghatározása során, valamint a hitelezői gyűléssel összefüggésben alkalmazott jogértelmezés a 28. cikkbe történő ütközése egyúttal az indítványozó jogorvoslathoz való jogának és tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is eredményezte.
- [8] A panaszos az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét az annak részelemét képező indokolt bírói döntéshez való jog sérelmében látta. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatára hivatkozással állította, hogy az eljáró bíróságok az indítványozónak az ügy lényegi részére vonatkozó észrevételeit nem vizsgálták meg kellő alaposággal, továbbá nem adtak számot arról végzéseikben, hogy az indítványozó által előadottakat miképpen értékeli a Cstv. 49/D. §-ának szabályainak vizsgálatát, illetve a kifogásolási határidő kezdő időpontjának megállapítását. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével (jogorvoslathoz való jog) önálló érvelést nem adott elő, arra hivatkozott, hogy annak sérelme az alaptörvény 28. cikkén keresztül valósult meg, ezért kifogásolási joga formális volt.
- [9] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban járt el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [10] 4.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A jogi képviselővel eljáró indítványozó a panaszát határidőben terjesztette elő, jogi képviselője a meghatalmazását csatolta.
- [11] 4.2. Az Alkotmánybíróság szintén vizsgálnia kell, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a támadott döntések eleget tesznek-e, nevezetesen, hogy az ügy érdemében hozott döntésnek vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősülnek. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában már megállapítást nyert, hogy a Cstv. 51. § (1) bekezdésére hivatkozással előterjesztett kifogás alapján indult eljárásban hozott végzés a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek [3426/2024. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [14], 3413/2021. (X. 15.) AB végzés, Indokolás [55]]. Az indítványozó kimerítette a jogorvoslati lehetőségeit [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b*) pont]. Emellett megállapítható, hogy az indítványozó az alapul fekvő felszámolási eljárásban félként vett részt, amely az érintettségét megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés], így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra mint Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont]. Az Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az nem biztosít az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, e rendelkezésre alkotmányjogi panasz nem alapítható [3252/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [21]].
- [12] 4.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében csak a határozott kérelmet tartalmazó alkotmányjogi panasz fogadható be, ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta e feltétel teljesülését is.
- [13] Az indítvány megjelölte az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*) pont], az eljárás megindításának okait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont], az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont], az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. Az indítványozó ugyanakkor nem adott elő önálló indokolást arra nézve – csak az Alaptörvény 28. cikkének körében –, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való joggal [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont], így az indítvány e tekintetben nem felel meg a befogadási feltételeknek. Emellett az indítványozó azonban kifejezetten kérte a támadott bírói döntések megsemmisítését, konkrét kérelmet előterjesztve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [14] 4.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételege, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadási

feltételek vagylagos jellegűek, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18], 3213/2024. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [23]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, az alkotmányjogi panasz ugyanis nem adhat alapot minden olyan esetben történő beavatkozásra az Alkotmánybíróság számára, amikor vélt vagy valószínű jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3480/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.

- [15] Az Alkotmánybíróság emlékeztet az indokolt bírói döntéshez való jogra vonatkozó konzekvens gyakorlatára, miszerint „[a]z eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az indítványozó indokolt bírói döntéshez való jogának sérelmével kapcsolatban tehát vizsgálendő, hogy az eljáró bíróságok az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásokban az ügy lényegi részeire vonatkozó érveire – a Cstv. 49/D. §-a szerinti elszámolás, valamint a zálogjogosultak rangsora – reagáltak-e érdemben a döntéseik indokolásában. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapította, hogy az eljáró bíróságok – más-más indokolással ugyan, de – az indítványozó főbb érveit minden esetben értékelték. Míg az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az indítványozó jogelődjenek kellett volna vitatni a felszámoló szerinti rangsort, addig a másodfokú bíróság szerint az indítványozó által kifogásoltak csak peres eljárás keretében támadhatóak, a Cstv. 51. §-a szerinti kifogásolási eljárásban nem. A Kúria felülvizsgálati eljárásában pedig arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozónak a jogerős határozat jogszabálysértő jellegének igazolásához eljárási szabálysértésen keresztül kellett volna az érveit megfogalmazni. Önmagában az, hogy a bíróságok döntései az indítványozóra nézve kedvezőtlenek voltak, illetve hogy az indítványozó az azokban foglaltakkal nem ért egyet, nem jelenti a tisztes eljárásához való jog sérelmét.
- [16] A fentiekből következően az alkotmányjogi panasz nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ezért nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [17] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2802/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3106/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.710/2023/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó panaszában a Kúria Pfv.II.20.710/2023/19. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban: Ítéltábla) 6.Pf.20.653/2022/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) 8.P.21.818/2019/96. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] 2. Az alapügyben a felperes szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított pert az I. rendű alperes indítványozóval és II. rendű alperessel szemben. A felperes tulajdonát képező ingatlant a 2014. július 18. napján kelt ajándékozási szerződéssel a felperes tudomása és az arra irányuló szándéka nélkül a II. rendű alperes szerezte meg. A megállapodást nem a felperes írta alá, az így került benyújtásra az illetékes földhivatalhoz. A II. rendű alperes a 2014. július 31. napján kelt adásvételi szerződés útján értékesítette az ingatlant az indítványozó részére. Az ajándékozási és adásvételi szerződés szerkesztésében és a megfelelő ingatlan-nyilvántartási eljárásokban ugyanaz az ügyvéd működött közre. Az adásvételi megállapodásban a felek rögzítették, hogy az ingatlan vonatkozásában az eladó tulajdonjog bejegyzése iránti kérelme még széljegyként szerepel. A földhivatal a II. rendű alperes 1/1 arányú tulajdonjogát 2014. augusztus 19-én jegyezte be az ingatlanra, míg a közreműködő ügyvéd 2014. augusztus 1. napján nyújtotta be az indítványozó tulajdonjogának bejegyzése iránti kérelmet a földhivatalnak. A földhivatal 2014. augusztus 4-én értesítést küldött arról, hogy a tulajdonjog-bejegyzési kérelem széljegyre került, majd 2014. szeptember 10-én bejegyezte az indítványozó tulajdonjogát. A felperes időközben tudomást szerzett arról, hogy az ingatlan tulajdonától elesett, a bejelentésére indított büntetőeljárásban a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2018. augusztus 7. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította, hogy a II. rendű alperes csalás büntettét, továbbá folytatólagosan elkövetett közokirathamisítás büntettét követte el.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a Törvényszék alaposnak találta a felperes keresetét és többek között megállapította az ajándékozási szerződés létre nem jöttét, valamint az adásvételi szerződés semmisségét, valamint elrendelte az indítványozó tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásból történő törlését. Ehhez a Törvényszék a per anyagává tette a korábban folyamatban volt büntetőeljárás iratait és azokat a jelen eljárásban kihallgatott felek és a tanúk vallomásával együtt értékelte. Utóbbi alól kivételt képeztek az ajándékozási szerződések, melyek eredeti példányainak vizsgálatára a Törvényszék külön írásszakértő kirendeléséről döntött. A Törvényszék megállapítása szerint a keresethalmazat tárgyává tett cselekmények mögötti cél elsősorban a peresített ingatlan felperes tudta nélküli megszerzése volt, majd pedig áron alul történő értékesítése, az indítványozó tulajdonszerzésével egyidejűleg. Ezenfelül az indítványozótól elvárható volt, hogy feltételezze – tekintettel a II. rendű alperes személyét övező bizonytalanságra, a szerződéskötések ütemére, valamint a kialakult vételár mértékére – a nem tulajdonostól való szerzést.
- [4] Az indítványozó az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést terjesztett elő, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására. Az indítványozó fellebbezési kérelmében több ponton vitatta, hogy a Törvényszék eleget tett-e indokolási kötelezettségének, valamint kifogásolta az elsőfokú bíróság bizonyítási teherre vonatkozó tájékoztatását, továbbá az elsőfokú eljárás tényállás-megállapítását és a lefolytatott bizonyítást. Az Ítéltábla a fellebbezést kisebb részben alaposnak találta, és megállapította, hogy a Törvényszék túlterjeszkedett a kereseti kérelmen az ajándékozási szerződés létre nem jöttének megállapításával, ahelyett, hogy anyagi pervezetéssel küszöbölte volna ki a keresetlevél ellentmondá-

sosságát, vagy az elsőfokú bíróság felektől eltérő jogértelmezéséből eredeti eljárási joggyakorlási hibákat. Az Ítélet tábla emellett rögzítette, hogy az adásvételi szerződés színlelttségének megállapítására az elsőfokú ítélet nem tartalmazott részletes indokolást, ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján az adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereset jogkérdésként elbírállható volt. A másodfokú bíróság az adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetet – a megjelölt érvénytelenségi okok bizonyítottsága hiányában – megalapozatlannak találta, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

- [5] A másodfokú bíróság ítélete ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, érvelése szerint a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek (a továbbiakban: Ptk.) az ingatlan-nyilvántartás közhitelességére vonatkozó, valamint a bejegyzésre, rangsorra és ranghelyre, törlésre és kiigazítási keresetre, továbbá a jogvédelmi hatásra vonatkozó rendelkezéseit, a zárt logikai egységet képező jogszabályi rendszeréből kiragadva, öncélúan értelmezte. A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartotta, megállapítva, hogy nem alapos az indítványozónak a törlési per feltételei fennállása hiányára, illetve a másodfokú ítélet megszerzés rosszhiszeműségére vonatkozó érvelése.
- [6] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.II.20.710/2023/19. számú ítélete, a Fővárosi Ítélet tábla 6.Pf.20.653/2022/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 8.P.21.818/2019/96. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A panaszos szerint a támadott döntések az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tulajdonhoz való jogot és a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogot sértik.
- [7] Az alkotmányjogi panasz szerint az alkotmányos tulajdonvédelem körébe tartozik a polgári jogi értelemben vett tulajdonjog is. Ezzel összefüggésben az indítványozó előadta, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés tárgyát képező tulajdoni jogosultság törlésére vonatkozó eljárás közvetlenül érinti a szűken vett (polgári jogi) tulajdoni jogosultságot, annak megszüntetését eredményezve. Míg azonban a per egyéb elemei (a tulajdonra vonatkozó szerződéses jognyilatkozatok érvényessége és joghatásai, valamint a perbeli, a tulajdon tárgyára vonatkozó jogok érvényesítése) ugyan polgári jogi értelemben nem feltétlenül tartoznak közvetlenül a tulajdonhoz való joghoz, alkotmányjogi értelemben még az alkotmányos tulajdonvédelem alá tartoznak. Érvelése szerint ugyanakkor az indítványozói pervesztesség mindenekelőtt a tulajdonhoz való alapvető jog sérelmét okozta. A panaszos szerint továbbá a széljegyen bízó fél jóhiszeműségének hiányát további bizonyítás nélkül kizártnak tekinthető jogértelmezés – a konkrét esetben – teljesen felszámolja a közhitelességi hatást, ami ellentétes az ingatlan-nyilvántartás alkotmányos rendeltetésével. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelme körében az indítványozó az indokolt bírói döntéshez való jog, a fegyveregyenlőség, valamint a hatékony bírói jogvédelem követelményének sérelmét állítja. Ezen, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részelemét képező követelményekből a panaszos szerint következik a bírósági döntések koherenciája és azok valós tartalma, továbbá a tényállás-tisztázási kötelezettség. Az indítványozó szerint azzal, hogy az elsőfokú bíróság az előzményi ügyben már korábban eljárt szakértői szakvéleményét és álláspontját értelemszerűen adotttnak tekintő igazságügyi írászakértőt rendelt ki a perben, majd tulajdonított e szakvélemény tartalmának önálló bizonyító erőt, sérült a hatékony bírói jogvédelemhez való joga. Kizárólag a Kúria eljárására tekintettel, az indítványozó szerint a jogutód perbelépésének jóváhagyása során – a jogutódlást alátámasztó dokumentumok érdemi vizsgálatának hiányában – sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga.
- [8] 4. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [9] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban járt el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [10] 4.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A jogi képviselővel eljáró indítványozó a panaszát határidőben terjesztette elő, jogi képviselője a meghatalmazását csatolta.
- [11] 4.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében csak a határozott kérelmet tartalmazó alkotmányjogi panasz fogadható be, ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta e feltétel teljesülését is.

- [12] Az indítvány megjelölte az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont], az eljárás megindításának okait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítványozó továbbá indokolást is adott elő arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont], kifejezetten kérve a támadott bírói döntések megsemmisítését, konkrét kérelmet előterjesztve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [13] 4.3. A Kúria ítélete az ügy érdemében hozott döntés [Abtv. 27. § (1) bekezdés], amely alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont]. Emellett megállapítható, hogy az indítványozó az alapügyben alperes volt, ami az érintettségét megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés], így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó a tulajdonhoz való jogra [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés], valamint a tisztességes bírósági eljárás-hoz való jogra [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] mint Alaptörvényben biztosított jogokra hivatkozik [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont].
- [14] 4.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadási feltételek vagylagos jellegűek, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18], 3213/2024. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [23]].
- [15] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság hivatkozik arra, hogy gyakorlata szerint „különbséget kell tenni a polgári jogi és az alkotmányos tulajdonvédelem között, a kettő nem azonos: az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével. Az alapjogként védett tulajdonhoz való jog tartalmát a mindenkor közjogi és (alkotmányos) magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. A tulajdon jog magánjogi korlátja nem esik szükségképpen egybe az alapjogi korlátozással, a szükséges és arányos korlátozásnak, illetve a tulajdon jog lényeges tartalmának pedig nincs polgári jogi megfelelője [3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [43]; 7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [45]]. Az Alkotmánybíróság azt is kifejtette, hogy nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyonvesztést szenvedett el (vagyoni követeléséhez nem jutott hozzá). Az alkotmányjogi panasz a tulajdon jog sérelmén keresztül nem lehet eszköze vagyoni perekben a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető, egyszerű törvénysértések orvoslásának [3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [19]].” [3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40]]. Az ingatlan-nyilvántartással mint a tulajdonhoz való jog garanciális biztosítékával kapcsolatban az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az ingatlan-nyilvántartáshoz fűződő közbizalom nem tekinthető olyan célnak, amely a jóhiszemű harmadik személy – esetleg bűncselekménnyel összefüggő – jogszerzésével szemben az eredeti jogszerzés igényérvényesítésének korlátozását alkotmányosan indokolná, mert nincs olyan védendő alkotmányos jog – tehát nem merülhet fel a tulajdonhoz való jog –, amely az eredeti tulajdonos alkotmányos jogának korlátozását szükségessé tenné [51/2009. (IV. 28.) AB határozat, ABH, 2009, 374, 376–377.]
- [16] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Az Alkotmánybíróság „jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára már nem rendelkezik hatáskörrel” [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3131/2024. (IV. 12.) AB határozat, Indokolás [22]]. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3480/2020. (XII. 22.) AB végzés,

Indokolás [27]]. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3480/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}. Az indokolt bírói döntéshez való jog körében az Alkotmánybíróság emlékeztet azon gyakorlatára miszerint „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. A tényállás tisztázása, a bizonyítási teher, illetve a bizonyítottság megítélése az általános hatáskörű bíróságok feladata, amely nem alapozhatja meg a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét {3039/2024. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [17]}.

- [17] Az előbbiekből következően az alkotmányjogi panasz nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ezért nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [18] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésében foglaltakra is – visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2092/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3107/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a Kúria Pfv.IV.21.103/2022/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bieber Ivóna ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése megsértésére hivatkozással, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.IV.21.103/2022/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte – a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.241/2020/6/II. számú ítéletére és a Fővárosi Törvényszék 19.P.22.015/2020/28. számú ítéletére kiterjedő hatállyal – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, valamint a IV. cikk (1) és (4) bekezdései sérelmét állítva.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] A polgári peres eljárás előzménye: Az indítványozót az illetékes Rendőr-főkapitányság kerületi Rendőrkapitánysága más személy nevére kiállított, mozgásában korlátozott személyt jogosító parkolási igazolvánnyal mint közokirattal elkövetett visszaélés, azaz szándékos bűncselekményen való tettenérés miatt előállította és kihallgatta. Az indítványozó az intézkedés során arra hivatkozott, hogy a közelben tartózkodó, mozgásában korlátozott élettársa szállítására érkezett a helyszínre, és a parkolási igazolványt jogszerűen használta. Részben térfigyelő kamera képei, részben egy intézkedő rendőr törzsőrmester jelentése alapján megállapítható volt, hogy élettársa nem volt a parkolás helyszínén, környékén, oda csak később, és nem az indítványozó által jelzett irányból érkezett. Az indítványozót 20 perc várakozás, illetve a mozgásában korlátozott személy felkutatásának ezen idő alatti eredménytelensége után állították elő.
- [5] A Rendőrkapitányság az ügyben indítványozóval szemben közokirat-hamisítás bűntettének megalapozott gyanúja miatt folytatott nyomozást határozatával megszüntette, mivel nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. A rendőri intézkedéssel szemben az indítványozó panasszal élt, melynek nyomán az ügyészség a panasznak helyt adott, és a nyomozó hatóság határozatát részben megváltoztatta azzal, hogy az eljárás megszüntetésének oka: a cselekmény nem bűncselekmény.
- [6] Az indítványozó személyiségi jog megsértése iránt keresetet terjesztett elő a Rendőr-főkapitánysággal mint alperessel szemben. Kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette emberi méltóságát, illetve személyes szabadsághoz fűződő jogát azzal, hogy rendőri intézkedés alá vonta és előállította annak ellenére, hogy – állítása szerint – birtokában volt azoknak a bizonyítékoknak, melyek szerint nem követett el bűncselekményt. Jogkövetkezményként sérelemdíj és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [7] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét 19.P.22.015/2020/28. számú 2022. március 10-én kelt ítéletével elutasította. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az indítványozó felperessel szemben lefolytatott eljárás során az alperes nem sértette meg a felperes emberi méltóságát, illetve személyes szabadságát, mivel az eljárása megfelelt az arra vonatkozó jogszabályban meghatározottaknak, annak kereteit nem lépte túl, így a felperes vonatkozásában az intézkedés jogszerűnek minősült. Kiemelte: az alperes jogalkalmazásának megítélésénél nincs jelentősége annak, hogy az ügyészség a jogszabály értelmezése, illetve a bizonyítékok értékelése során az alperestől eltérő jogi álláspontot foglalt el, és ennek megfelelő döntést hozott, mert ez sem az alperes kártérítési felelősségét, sem az alperes magatartásának felróhatóságát nem alapozza meg.

- [8] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság az elsőfokú döntést 1.Pf.20.241/2020/6/II. számú 2022. június 9-én kelt ítéletével a fizetendő illeték összege tekintetében megváltottatta, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [9] A másodfokú bíróság indokolásában kifejtette: Az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz, a (2) bekezdés pedig kinyilvánítja azt az általános elvet, hogy senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. E rendelkezések kiegészülnek a IV. cikk (3) bekezdésében foglalt további követelménnyel, amely szerint a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az állami büntetőhatalom monopóliumból egyértelműen következik a büntető igény érvényesítésének, a bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás alkotmányos feltételek szerinti működtetésének kötelezettsége. E kötelezettség indokolja, hogy az állami büntetőhatalmat gyakorló szervek hatékony eszközöket kapjanak feladataik teljesítéséhez, még akkor is, ha ezek az eszközök lényegüket tekintve súlyosan jogkorlátozóak {23/2014. (VII. 15.) AB határozat [39] bekezdés}. A büntető igény hatékony érvényesítésének célja alkotmányosan elismert korlátozását jelentheti a személyi szabadsághoz való jognak. (Másodfokú bíróság ítéletének indokolása [33])
- [10] A másodfokú bíróság is hivatkozott az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára, amely kimondja, hogy a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Indoklásában kitért arra is, hogy „[a] szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérés gyanúja kétségkívül fennállt, az Rtv. idézett rendelkezése pedig nem ad mérlegelési lehetőséget az intézkedő rendőr számára; a tetten ért személyt további intézkedés megtétele céljából el kell fognia és elő kell állítania” (Másodfokú bíróság ítéletének indokolása [43]).
- [11] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős ítélettel szemben. A felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúria Pfv.IV.21.103/2022/6. számú 2023. március 29-én kelt ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [12] A Kúria indoklásában kifejtette: Az alperes eljáró munkatársainak az adott időpontban és helyszínen rendelkezésre álló adatok alapján kellett döntenie, és a Kúria álláspontja szerint nem megalapozott az indítványozó felperes azon állítása, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján csak a bűncselekmény elkövetésének hiányára vonatkozó döntés volt lehetséges, hiszen az igazolvány jogosultját akkor még nem találták meg. Erre csak később, a megadott tartózkodási helytől eltérő helyen, a kérdéses parkolóhelytől távolabb került sor. Önmagában az a körülmény, hogy a nyomozás megszüntetésénél a rendőrség, illetve az ügyészség ettől eltérő következtetésre jutott, még nem teszi a perbeli rendőri intézkedést visszamenőleg jogszerűtlenné. Miután a kifogásolt intézkedés fogyanatosítása idejében az igazolvány jogosultját a helyszín közelében nem találták, alappal merült fel a szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja, ezért a rendőröket a korábbiak szerint intézkedési kötelezettség terhelte, ezért az indítványozó felperes a kerületi rendőrkapitányságra történő előállítás nem volt megalapozatlan.
- [13] A Kúria az indokolásban rámutatott, hogy összességében megállapítható volt, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítékok kivételes felülmérlegelésére alapot adó mérlegelési hibát nem követtek el, amikor értékelték az indítványozó felperes, élettársa, valamint az intézkedő rendőrök előadását, illetve tanúvallomásait, tekintettel a térfigyelő kamera által rögzített adatoknak a rendőri jelentésben rögzített tartalmára is. (Kúria ítéletének indokolása [39])
- [14] A Kúria a döntés elvi tartalmaként kiemelte, hogy önmagában az a körülmény, hogy egy nyomozást bűncselekmény hiányában szüntetnek meg, a korábban fogyanatosított rendőri intézkedéseket nem teszi automatikusan személyiségi jogot sértő magatartássá. Az ezzel kapcsolatos jogvita elbírálása során azt kell megítélni, hogy az intézkedés idején felmerült konkrét tények ismeretében a rendőrség intézkedése jogszerű, szükséges és arányos volt-e. Ha a rendőri intézkedést szabályosan hajtották végre, az kizárttá teszi személyiségi jogsértés megállapítását. (Kúria ítéletének indokolása [46])
- [15] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az alkotmányjogi panaszát.
- [16] Álláspontja szerint az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja sérti az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdését azzal, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérés esetén mérlegelést nem engedve, a szükségesség-arányosság próbáját mellőzve, kötelezően írja elő a személyi szabadsághoz való jog elvonását, akár 12 órán keresztül. Az indítványozó megítélése szerint a szabadság korlátozása számos más alapvető jog érdemi gyakorlásának is gátját képezi, ezért e kogens jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenes.
- [17] Nézete szerint indokolt a támadott bírói döntések megsemmisítése is, mert – annak ellenére, hogy büntetlen előéletű és az intézkedő rendőrökkel végig együttműködött – az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés

alkalmazása folytán súlyosan sérült az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésében garantált szabadsághoz és személyi biztonságon alapuló joga, továbbá a sérelemdíj elutasítása miatt a IV. cikk (4) bekezdésében rögzített joga is. Álláspontja szerint a támadott ítéletek szükségtelenül és aránytalanul, ezért alaptörvény-ellenesen korlátozták ezen alapjogait.

- [18] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben.
- [19] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokait.
- [20] Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást tartalmaz.
- [21] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjára [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára [Abtv. 27. § (1) bekezdés] alapította.
- [22] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [23] A Kúria Pfv.IV.21.103/2022/6. számú ítéletét 2023. május 2. napján kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2023. július 3. napján nyújtotta be elektronikus úton az első fokon eljáró bíróságra.
- [24] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Pfv.IV.21.103/2022/6. számú ítéletével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Pfv.IV.21.103/2022/6. számú ítélete az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, így a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [26] Az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdés b) pontjának és a 27. § (1) bekezdés b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [27] A sérelmezett jogszabályi rendelkezést a Kúria az eljárása során alkalmazta.
- [28] 3.2. Az indítványozó természetes személy a bírósági eljárásban félként részt vett, így érintettsége a támadott határozatokkal és jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben megállapítható.
- [29] 3.3. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát (lásd hasonlóan pl. 3326/2022. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [2], [9], [10], [13]; 3168/2018 (V. 16.) AB végzés, Indokolás [33]).
- [30] 3.4. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja és a 27. § (1) bekezdés a) pont első fordulata értelmében az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [31] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény alkotmányjogi panaszban megjelölt I. cikk (3) bekezdése nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának, ekként annak sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapozható. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikkére vonatkozó gyakorlata értelmében „az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései az állam kötelezettségeit határozzák meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, így közvetlenül ezen rendelkezések vonatkozásában sincs helye alkotmányjogi panasz-nak” (lásd hasonlóan pl. 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [32]; 3270/2021. (VII. 7.) AB végzés, Indokolás [29]).
- [32] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése sérelmét állító elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [33] 3.5. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi.
- [34] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontja szerint a kérelem határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.

- [35] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában írott feltételnek az Alaptörvény IV. cikk (1) és (4) bekezdései vonatkozásban megfelelnek.
- [36] 4. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybíróági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [37] 4.1. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban a panasznak az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésére hivatkozással az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti részét vizsgálta.
- [38] Az indítványozó 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjának alaptörvény-ellenességét állítja, amely rendelkezés kimondja, hogy a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Az indítványozó a támadott jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz való jog sérelmét arra hivatkozással állította, hogy a panaszban támadott jogszabályi rendelkezés szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérés esetén mérlegelést nem engedve, a szükségesség-arányosság próbáját mellőzve, kötelezően írja elő a személyi szabadsághoz való jog elvonását, akár 12 órán keresztül. Az indítványozó megítélése szerint nem kógens, hanem az intézkedő rendőr számára mérlegelést lehetővé tevő szabályozás lenne szükséges, mivel e jogszabályi rendelkezés kógens jellege alaptörvény-ellenessége „nyilvánvalónak tekinthető”.
- [39] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a jogalkotó joga és felelőssége, hogy olyan rendészeti eljárásokat alakítson ki, és azokat azok céljának megfelelő módon szabályozza, amelyek az egyes jogsérelmek, jogsértések különösen szándékos bűncselekmény elkövetésekor, – kiemelten a tettenérés esetén –, a társadalom számára a megfelelő jogvédelmet biztosítani tudják. A panaszos által benyújtott beadvány időpontjában e vonatkozásban létező szabályok összetett rendszert képeztek, és képeznek ma is.
- [40] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz indokolása nem támasztotta alá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét, és a panaszban megtalálható indoklás sem vetett fel annak tekintetében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [41] A fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott jogszabályi rendelkezések érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.
- [42] 4.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.IV.21.103/2022/6. számú ítélete tekintetében az Alaptörvény IV. cikk (1) és (4) bekezdései vonatkozásában tömören megjelölte ezen Alaptörvényben biztosított jogok vélt sérelmének a lényegét.
- [43] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványban a támadott ítéletre vonatkozóan az Abtv. 27. §-ára hivatkozással az indítványozó a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseket vitatta, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékeli.
- [44] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indoklás [22]].
- [45] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.

- [46] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen a bíróság jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [47] 5. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.
- [48] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában valamint a 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1615/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3108/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.200/2021/9. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.200/2021/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.P.50.789/2021/11-I. számú ítéletére kiterjedő hatállyal az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az ügy előzményeként az indítványozó előadta, hogy ellene több végrehajtási eljárás volt folyamatban. A Dunaújvárosi Járásbíróság bírósági meghagyásával ezek közül az egyik végrehajtást megszüntette, egy másik összegét pedig korlátozta.
- [4] Az indítványozó felperes jogalap nélküli gazdagodás címén a 115.V.0350/2013 számú végrehajtásban történt túlfizetés miatt 1 593 018 forint, illetve 173 086 forint jutalék és azok összesen 832 083 forint összegű kamata, valamint a 115.V.2747/2010 számú végrehajtásban 2 288 754 forint túlfizetés 228 875 forint behajtási jutalék és azok 1 074 429 forint kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az indítványozó felperes arra is hivatkozott, hogy az alperes a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 40. § (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettségét elmulasztotta, ezért nem vagyoni kártérítés/sérelemdíj címén, ugyanilyen összeg megfizetésére is kérte az alperes kötelezését.
- [5] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2021. augusztus 27. napján kelt 3.P.50.789/2021/11-I. számú ítéletében a jogi képviselővel eljáró indítványozó kereseti kérelmének részben helyt adott. Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 47 522 forintot. A keresetet ezt meghaladóan elutasította és a felperest kötelezte 486 937 forint perköltség alperesnek, valamint 626 011 forint illeték államnak történő megfizetésére. Az alperes illetékfizetési kötelezettségét 2 514 forintban állapította meg.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában rögzítette: A Dunaújvárosi Járásbíróság 2019. február 7-én kelt és március 8-án jogerős 7.P.20.306/2018/20 bírósági meghagyásában a 115.V.0350/2013 számú végrehajtást megszüntette, a 115.V.2747/2010 számú végrehajtást 322 247 forintra és 17 925 forintra korlátozta. A 115.V.0350/2013 ügyben a bírósági meghagyás jogerőre emelkedése után 2019. márciusban további 55 551 forintot vontak le az alperes részére, amiből az alperes 7 817 forintot az adós felperesnek visszautalt.
- [7] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a bíróság a pontosított keresetet nagyobb részben megalapozatlannak találta. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az eljárásban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit kellett alkalmazni. Megállapította, hogy az indítványozó felperes tévesen hivatkozott arra, hogy a 115.V.0350/2013 számú ügyben 342 799 forint, a 115.V.2747/2010 számú ügyben pedig 350 184 forint az ügyérték. Rámutatott továbbá arra, hogy a végrehajtás a végrehajtható okiratban megjelölt követelés erejéig folyik, ami nem azonos a tőke az ügyleti kamat és a költségek összegével. Ez az összeg a 0703-I.Vh.4854/2010 számú ügyben azonosítható volt, a 115.V.0350/2013 számú ügyben ez nem volt egyértelműen megállapítható, mert az indítványozó felhívás és a bíróság anyagi pervezetése ellenére sem csatolta a végrehajtás alapjául szolgáló okiratot. Csak a végrehajtási lap 2 oldalát csatolta az indítványozó, így csak az volt megállapítható, hogy az adott számon egyesített végrehajtás folyik, melyben a fő követelés nem 316 918 forint, illetve összesen 484 821 forint. Ezért a jogalap nélküli gazdagodás nem volt megállapítható.
- [8] Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a Dunaújvárosi Járásbíróság jogerős bírósági meghagyása tekintetében az ismételt perlés nem lehetséges a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 360. § (1) bekezdésre is figyelemmel. A bíróság a 115.V.0350/2013 számú végrehajtást megszüntette, míg a

- 115.V.2747/2010 számút a megjelöltek szerint korlátozta. A bírósági meghagyás a keresetet megalapozó rendelkezést nem tartalmaz. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a díjjegyzék szerint az ügyérték 2 833 014 forint, míg a NYUFIG 2 638 938 forint levonását igazolta. Az indítványozó felperes tévesen hivatkozott a végrehajtható okiratban megjelölt ügyértékre. A behajtási jutalékkal nem az alperes, hanem a végrehajtó gazdagodhatott, így annak jogszerűtlen levonása esetén a felperes azt az alperestől jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozással nem követelhetette volna.
- [9] Nem találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét sem. Megállapította, hogy az alperes nem sértette meg Vht. 40. § (1) bekezdését.
- [10] Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó fellebbezett és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes keresete szerinti marasztalását kérte.
- [11] A Fővárosi Törvényszék 2022. január 11. napján kelt 41.Pf.636.200/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság az indokolásban rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte és alkalmazta az ítélt dolog fogalmát. E körben nem annak van jelentősége, hogy a Dunaújvárosi Járásbíróság előtt a felperes milyen keresetet terjesztett elő, hanem annak, hogy a bíróság milyen tartalommal bocsátotta ki a bírósági meghagyást és az milyen tartalommal lett jogerős. Az eljáró bíróság abban nem állapította meg azt, hogy a végrehajtás milyen összegre volt lefolytatható. Abban a 115.V.0350/2013 számú végrehajtást megszüntette, míg a 115.V.2747/2010 számút a megjelölt összegekre korlátozta.
- [12] Mindez nem jelenti azt, hogy a végrehajtás eleve csak ilyen összegre folyhatott volna. A korlátozás mindössze azt jelenti, hogy a végrehajtás során addig befolyt összeg még nem fedezi a teljes követelést, melynek összegét a csatolt 2747/2010/103. számú 2019. március 1-én kelt végrehajtói díjjegyzék tartalmazza.
- [13] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az indítványozó az elsőfokú bíróság bizonyítási felhívásának részben nem tett eleget. A csatolt és erősen hiányos végrehajtási iratok alapján nem volt megállapítható, hogy mekkora tőkekövetelés és milyen járulékok, költségek tekintetében indult a végrehajtási eljárás. A levonásokat tartalmazó kimutatások nem voltak elégségesek ennek alátámasztására. A fentiek bizonyíthatatlansága miatt nincs annak jelentősége, hogy a késedelmi kamat kiszámítása milyen módon történt. Így megalapozott és okszerű volt az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy a felperes nem bizonyította azt, hogy az alperes – a megállapított összegen túl – indokolatlanul levont összeggel gazdagodott volna jogalap nélkül. Miután a felperes az indokolatlanul levont összegre alapozva állította személyiségi jogi sérelmét, így annak bizonyíthatatlansága kapcsán e jogsérelem sem volt megállapítható.
- [14] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. § (1) bekezdésére hivatkozással az alkotmányjogi panaszát, amelyet a főtítokár felhívására határidőben részben módosított, részben kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt.
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állítva a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.200/2021/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.P.50.789/2021/11-I. számú ítéletére kiterjedő hatállyal.
- [16] Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a Dunaújvárosi Járásbíróság által kibocsátott bírósági meghagyás jogerejét, amely álláspontja szerint – a támadott bírósági ítéletekben foglaltaktól eltérően – ítélt dologként állapította meg azt, hogy a végrehajtás milyen összegre volt lefolytatható. Ezzel összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott. Az indítványozó az egységes szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panasz 5. oldalán megemlíttette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és XVIII. cikk (1) bekezdését, de alkotmányjogi panaszának az indokolását ezen vonatkozásokban is tartalmilag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapította.
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján benyújtott panasz alapján a támadott határozatok vizsgálatát kérte abból a szempontból, hogy kontradiktórius eljárásban volt-e része, „ami azt jelenti, hogy az ügy megoldása szempontjából, megfelelően figyelembe vették és megvizsgálták az eljáró bíróságok az eljárás ténybeli és jogi indokait”. Vitatta, hogy a támadott határozatokat hozó bíróságok eljárása ennek a követelménynek megfelelt volna. A bíróságok döntéshozatalát ebből a szempontból a kérelmező önkényesnek ítélte meg. Az indítványozó megítélése szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek értékelhető az, hogy a tisztességes bírósági eljárás követelményének megfelel-e, ha a bíróság „lerontja egy korábban meghozott, az adott tényállásra nem vitatottan alkalmazandó bírósági meghagyásban kibocsátott rendelkezés érvényesülését azáltal, hogy a keresettel nem érintett jogviszonyra (azaz a bírósági meghagyásban megszüntetett és/vagy korlátozásra került végrehajtási eljárásra) hivatkozik”. Kifejtette, hogy a tisztességes eljárás követelményének a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell, „a közvetlen alkotmányi garanciák érvényesülése semmilyen jogcímen sem mellőzhető”.

- [18] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben.
- [19] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [20] Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást tartalmaz.
- [21] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontjára [Abtv. 27. § (1) bekezdés] alapította.
- [22] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [23] A Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.200/2021/9. számú ítéletét 2022. február 13. napján kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2022. március 1. napján nyújtotta be.
- [24] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.200/2021/9. számú ítéletével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [25] Az indítvány az Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [26] 3.2. Az indítványozó természetes személy a bírósági eljárásban félként részt vett, így érintettsége a támadott határozatokkal összefüggésben megállapítható.
- [27] 3.3. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát. {lásd hasonlóan pl. 3326/2022. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [11] 3168/2018 (V. 16.) AB végzés, Indokolás [33]}.
- [28] 3.4. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont első fordulata értelmében az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [29] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi.
- [30] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b)* pontja szerint a kérelem határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [31] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére mint értelmezési szabályra hivatkozott. Alapjog megsértését a XXVIII. cikk (1) bekezdésében írott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében állította.
- [32] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja és az 52. § (1b) bekezdése szerinti fenti követelményeket.
- [33] 4. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [34] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.200/2021/9. számú ítélete tekintetében a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét.
- [35] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga megsértésére hivatkozással benyújtott panaszában a támadott határozatok vizsgálatát elsősorban a jogerő hatás figyelembe vétele, továbbá abban a vonatkozásban kérte, hogy az eljáró bíróságok megfelelően figyelembe vették-e és megvizsgálták-e az eljárás ténybeli és jogi indokait, valamint a döntések tartalma nem terjeszkedett-e túl a kereseti kérelmen.
- [36] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványban a támadott ítéletre vonatkozóan az Abtv. 27. §-ára hivatkozással az indítványozó a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseit vitatta, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bírósággént vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékelje.

- [37] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [38] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.
- [39] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen a bíróság jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [40] 5. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.
- [41] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, illetve amely a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések, bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [42] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ában pontjában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/597/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3109/2025. (III. 21.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Bpkf.II.540/2023/16. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró dr. Furulyás Ibolya (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Szolnoki Törvényszék 6.B.243/2022/423-X. számú végzése és a Szegedi Ítéltábla Bpkf.II.540/2023/16. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Álláspontja szerint mindkét támadott döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésében foglaltakkal.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, valamint az indítványban és annak kiegészítésében foglaltak lényege a következő.
- [3] A Szolnoki Törvényszék előtt 6.B.243/2022. számon indult büntetőügy költségvetési csalás bűntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű vádlott és 66 társa ellen. A folyamatban lévő büntetőeljárásban a XIII. rendű, XIV. rendű, XXXV. rendű, XXXVII. rendű, XXXIX. rendű, XLV. rendű, LIV. rendű és LXIII. rendű vádlott védelmében az indítványozó meghatalmazott védőként járt el.
- [4] Emellett – az ügy tárgyalási szakaszától kezdődően – a IX. rendű, LXI. rendű, LVIII. rendű LIX. rendű vádlott védelmét helyettesítési meghatalmazás alapján szintén az indítványozó látta el helyettesítő védőként.
- [5] 2.1. A Szolnoki Törvényszék – az ügyészség indítványára eljárva – a 2023. július 12-én meghozott, az alkotmányjogi panasszal támadott 6.B.243/2022/423-X. számú végzésével kizárta az indítványozót az előtte folyamatban lévő büntetőeljárásból.
- [6] A bíróság hivatkozva a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 43. § (1) bekezdés c) pontjára és (2) bekezdésére, valamint az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 20–21. §-ára megállapította az érdekellentétet az indítványozó által képviselt vádlottak között, a vádirat X. vádpontja szerint felrótt bűncselekmény vonatkozásában.
- [7] A Törvényszék végzése ellen a kizárással érintett védő (az indítványozó) mint az általa meghatalmazással képviselt XIII. rendű, XIV. rendű, XXXV. rendű, XXXVII. rendű, XXXIX. rendű, XLV. rendű, LIV. rendű és LXIII. rendű vádlott védője, valamint ugyanezen vádlottak jelentettek be fellebbezést.
- [8] 2.2. A Szegedi Ítéltábla a 2023. október 24.-én meghozott (indítvánnyal támadott) Bpkf.II.540/2023/16. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az indítványozóval szemben a Be. 43. § (2) bekezdése szerinti kizárási ok merült fel, viszont a Be. 43. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt kizárási okra történő hivatkozást mellőzte.
- [9] Az Ítéltábla hivatkozott a terheltek között fennálló érdekellentéttel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatra, miszerint nincs szó érdekellentétről akkor, ha a terheltek a nyomozás során tett beismerésüket visszavonják, majd az eljárás bírósági szakaszában a bűncselekmény elkövetését tagadják. Ugyanakkor az előkészítő ülésen a LXI. rendű vádlott vallomásában a költségvetési csalás bűntettében saját bűnsegédi szerepére vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy a bűncselekményt elkövette akként, hogy az általa vezetett gazdasági társaság által kiállított fiktív számlákat bocsátotta a XIII. rendű vádlott rendelkezésére.
- [10] Az indítványozó pedig ebben az időszakban már mindkét vádlottat képviselte helyettesítési meghatalmazás alapján a bíróság előtt.
- [11] Az Ítéltábla megállapította azt is, hogy a Be. 43. § (2) bekezdése értelmében a védőt az eljárásból kell kizárni érdekellentét esetén. A törvény az „eljárás” kifejezést használja, tehát a kizárás nem egy adott terhelte vagy terheltek védelméből való kizárásra, hanem az eljárásból való kizárásra vonatkozó. A jogalkotói szándék szerint

ilyen esetben a védő nem válogathat a védenecsei között, hogy a továbbiakban kinek védelmét kívánja ellátni és kinek a védelmét nem.

- [12] 2.3. Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok az eljárásból törvénysértő módon zárták ki, mellyel beleavatkoztak a szabad védőválasztás jogába és akarata ellenére megfosztották attól, hogy a védői munkáját elvégezhesse, védenecsei pedig elvesztették a hatékony védelmüket ellátó meghatalmazott védőjüket. Mindez sérti a fegyverek egyenlőségének követelményét is, mivel a szakszerű jogi képviselő megvonásával az igazságszolgáltatás egyik elengedhetetlen feltétele a terhelti jogok megfelelő érvényesülése szenved csorbát.
- [13] Az indítványozó kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog égisze alatt az ügyvédi hivatás a fegyverek egyenlősége és a védelemhez való jog részjogosítványain keresztül áll közvetett alkotmányos védelem alatt, hiszen ezen alapjogok eljárásbeli védelmét az ügyvédség hivatott előmozdítani. Az ügyvéd alapjogvédelmi funkciója ugyanis, hogy a jogállami igazságszolgáltatás során az általa képviselt terhelt számára a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését előmozdítsa.
- [14] Az indítványozó álláspontja szerint a védenecsei között a büntetőeljárás bírósági szakában nem volt olyan érdekellentét, amely miatt a bizalmukat megvonták volna tőle, így közös akaratukkal egyezően látta el a védőkénti feladat, melyek során a védenecsei eljárási helyzetére, védekezésére és ezáltal a védelem jogára negatív módon kiható, helyzetüket rontó, megnehezítő, azaz érdekeikkel ellentétes magatartást nem tanúsított.
- [15] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [16] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz eleget tett az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében foglalt formai követelményeknek. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, valamint a támadott bírói döntéseket. Tartalmaz – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésével összefüggésben – indoklást arra nézve, hogy a támadott bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, továbbá rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntések megsemmisítésére.
- [17] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésben foglalt védelemhez való jog sérelmét illetően az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó védenecseinek tisztességes eljáráshoz és védelemhez való joga vonatkozásában az indítványozó nem minősül érintettnek [3175/2024. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [16], 3447/2024. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [14]].
- [18] 3.2. Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet benyújtani. Az Alkotmánybíróság a 3078/2022. (II. 25.) végzésében kimondta, hogy „védő szempontjából a kizárást kimondó határozat lezárja az eljárást, mert a továbbiakban a védő nem vehet részt a büntetőeljárásban, amely alapjaiban befolyásolja jogi helyzetét. Az Abtv. 27. §-a értelmezésében a kizárást kimondó határozat érdemi határozatnak tekinthető, amely az érintett személy, a védő alapvető jogait érinti, így alkotmányjogi panasz tárgya lehet.”
- [19] Ezért az alkotmányjogi panasz teljesíti az Abtv. 27. §-ban foglalt követelményt is.
- [20] 3.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így bármelyik kimerítése önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [21] A tisztességes eljárás olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek együttes figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]; 2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [48]–[50]; 3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; 3188/2021. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [21]].
- [22] A tisztességes bírósági eljárás követelményrendszere azt a célt szolgálja, hogy csak e követelmények teljesítésével lehet alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, a jogot megállapító döntést hozni [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]]. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely

ekként elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [24]}. Egy eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével. A tisztességes eljárás iránti elvárás lényege, hogy a jogalkalmazás részéről az érintettet ne érje a döntési jogkör diszkrecionalitásával nem igazolható meglepetés {9/2023. (VI. 20.) AB határozat, Indokolás [98]}.

- [23] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére hivatkozott azzal kapcsolatban, hogy kizárták a büntetőeljárásból. Ugyanakkor a kizárási okok fennállásának vizsgálata az eljáró bíróság, és nem az Alkotmánybíróság feladata, az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a védő kizárása tárgyában hozott bírósági döntés helyes volt-e.
- [24] Az elsőfokú és a másodfokú bíróság egyaránt érdemben megvizsgálta az érintett terheltek eljárásjogi helyzetét, az eljárás során tett nyilatkozataikat, illetve az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési követelmény mentén értelmezték a Be. és az Üttv. vonatkozó rendelkezéseit, figyelemmel a normaszövegen túl annak céljára, a jogalkotói indoklásra, illetve az irányadó és következetes bírói (kúriai) gyakorlatra is.
- [25] Az eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül nem értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, törvénysértőnek tartja {lásd pl. 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14], legutóbb: 3215/2021. (V. 28.) AB végzés, 3447/2024. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [26] Az indítványozónak a támadott bírósági döntésekkel szemben felhozott kifogásai alapvetően törvényességi, szakjogi jellegűek, amelyek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság által még nem vizsgált alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetettek fel.
- [27] Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a védőt feladatából adódóan köti védcének érdeke. A Be. 43. § (1) bekezdés c) pontja szerinti terhelt érdekével ellentétes magatartás tanúsítása, illetve a terheltével ellentétes érdek mint feltétel nem azonos a Be. 43. § (2) bekezdése szerinti egyazon védő által védett több terhelt közötti érdekellentét. Utóbbi alapja a különböző terheltek perjogi, védekezési érdekének különbözősége, előbbi pedig a védő és a terhelt közötti nézetkülönbség, ami egy terhelt védelme esetében is kizáráshoz vezethet. A két kizárási ok fennállásának perjogi következménye természetesen ugyanaz.
- [28] A Be. 43. § (2) bekezdés szerint ugyanazon védő több terhelt érdekében is eljárhat akár meghatalmazás, akár kirendelés alapján, feltéve azonban, hogy a terheltek érdekei egymással nem ellentétesek. Az érdekellentét elkerülésére vonatkozó törvényi rendelkezés címzettje maga a védőként eljáró személy is, ám nyilvánvalóan az eljáró hatóság kötelessége e rendelkezésnek érvényt szerezni. Az érdekellentétet az eljáró hatóság vizsgálni köteles és azt – szükség esetén más védő kirendelésével is – meg kell szüntetnie. A törvény kifejezetten akként rendelkezik, hogy ilyenkor a védőt az eljárásból ki kell zárni. Ez tehát azt jelenti, hogy nem csupán valamely terhelt esetében lesz az ilyen védő kizárt, hanem az eljárásból, tehát egyik terhelt esetében sem járhat el.
- [29] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, valamint az indítvány nem támasztotta alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem.
- [30] Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapul vételével az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/206/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3110/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közgazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló kormányrendelet módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet 6/ZS. §-a valamint a 2. számú melléklet B:85. sora, továbbá a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény 4. § (1) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók személyesen eljárva az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közgazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló kormányrendelet módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6/ZS. §-ának valamint a 2. számú melléklet B:85. sorának, továbbá a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény 4. § (1) bekezdés c) pontjának alaptörvény-ellenességét, mivel az indítvány szerint az érintett jogszabályi rendelkezések sértik az Alaptörvény P) cikkét, a 15. cikk (4) bekezdését, XIII. cikkét, XX. cikkét, XXI. cikkét, 32. cikkét, valamint 33. cikkét.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) kisajátítási kérelemmel élt az indítványozók tulajdonában álló, szántó művelési ágú ingatlan vonatkozásában. A kérelem indokaként az önkormányzat a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 4. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt terület- és településrendezésre mint közérdekű célra hivatkozott. Az önkormányzat indokolása szerint a területre ipari park kialakítása miatt van szüksége az önkormányzatnak, amely beruházást (többek között) a Korm. rendelet alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt ügyé nyilvánítottak. Ez alapján azonban fennáll a területrendezési szabályokat megállapító feltétel. Az önkormányzat arra is hivatkozott, hogy más területen a beruházás nem tud megvalósulni, mivel nincs más alkalmas, vagy alkalmassá tehető terület. Emellett további érveket is felhozott a kérelem alátámasztásául az önkormányzat. Az ingatlan adásvétel útján történő átruházásra nem került sor, mivel az indítványozók nem nyilatkoztak határidőben a vételi ajánlatra.
- [3] Az ügyben eljáró Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: hatóság) a kérelemnek helyt adott, és elrendelte a kisajátítást. A határozat indokolása szerint az irányadó jogszabályok szerint megállapítható, hogy a beruházás megvalósítása más ingatlanon nagyobb érdeksélemmel járna. Emellett a Korm. rendelet 2. számú mellékletének 85. sora taxatív is felsorolja az eljárásban érintett ingatlan helyrajzi számát mint a beruházásban érintett területet. Ezen jogszabály pedig a Kormány területrendezési szabályokat megállapító rendeletének minősül, amely alapján a kisajátítási kérelem a Kstv. 2. § c) pontjának és a 4. § (1) bekezdés c) pontjának megfelel, így a kisajátítás jogalapja is fennáll. Ezt követően a hatóság megállapította, hogy a közérdekű cél elérése jelen esetben a tulajdonjog korlátozásával nem lehetséges, az ipari park bővítése ugyanis csak a teljes terület ipari parki rendeltetésre alkalmassá tételével valósítható meg. Ez alapján a kisajátítás a Kstv. 3. § (1) bekezdés a) pontjának is megfelel, ahogyan ezen bekezdés b) pontjának is, mivel az indítványozók a vételi ajánlatra határidőben nem reagáltak. A Kstv. 3. § (1) bekezdés c) pontját (közérdekűség fennállása) a hatóság érdemben nem vizsgálta, mivel a Korm. rendelet taxatív felsorolása miatt nem vitás, hogy a beruházás csak az érintett ingatlanon valósulhat meg, ez pedig jogszabályi szinten igazolja a közérdek fennállását. A Kstv. 3. § (1) bekezdés d) pontjának (a kisajátítással elért előnyök jelentősen meghaladják a tulajdonelvonással okozott kárt) vizsgálata pedig azért nem volt szükséges, mivel annak alkalmazását a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások esetében a Kstv. 4. §-a kizárta. Mindezek alapján a hatóság megállapította a kisajátítás jogalapjának fennállását, és a kisajátítást elrendelte. Ezt követően a hatóság a jogszabályok alapján meghatározta a kártalanítás mértékét és a jogosultak körét.

- [4] 1.2. Az indítványozók ezt követően a hatóság határozatával szemben keresettel fordultak a Győri Törvényszékhez (a továbbiakban: Törvényszék), amely azonban a keresetet elutasította.
- [5] Keresetükben többek között arra hivatkoztak, hogy a Korm. rendelet alapján a hatóság nem tekinthetett volna el a közérdekűség fennállásának vizsgálatától, már csak azért sem, mivel az önkormányzat az érintett ingatlanon nem saját maga kívánt beruházást eszközölni, hanem a kisajátított ingatlant – jelentősen magasabb áron – tovább kívánta értékesíteni. Emellett a megállapított kártalanítás összezszerűségét is vitatták.
- [6] A Törvényszék elsőként a kisajátítás jogalapját vizsgálta. E körben a Törvényszék kiemelte, hogy az indítványozók az eljárásban nem hivatkozhattak alappal az egészséges környezethez való jog sérelmére, mivel a kisajátítás későbbi hatásainak a vizsgálata nem a kisajátítási eljárásra tartozó kérdés, azt az ingatlanon később megvalósuló beruházásra irányuló külön eljárásban lehet csak vizsgálni. A keresetösségi jogba az egészséges környezethez való jogra hivatkozás jelen ügy esetében nem tartozik bele, mivel azzal kapcsolatban a közvetlen jog- és érdeksérelem bemutatása elmaradt. A közérdekűség vizsgálatának elmaradása kapcsán a Törvényszék kiemelte, hogy a Kstv. 4. § (1) bekezdés c) pontja megteremti a lehetőséget, hogy a Kormány rendeletében meghatározott közérdekű célból lehessen az adott ingatlant kisajátítani, a közérdekűség fennálltának általános vizsgálata nélkül. Mivel a Korm. rendeletben a Kormány az indítványozók ingatlanja tekintetében is rendelkezett, ezért a hatóság jogszerűen tekintett el a közérdekűség vizsgálatától. A tovább-értékesítés tekintetében a Törvényszék azt is kiemelte, hogy a Kstv. 35. § (1) bekezdése szerint a kisajátított ingatlant csak a kisajátítási kérelemben megjelölt célra lehet felhasználni, és a tulajdonost visszavásárlási jog illeti meg, amennyiben ez a cél nem valósul meg. Ezek alapján a Törvényszék a kisajátítás jogalapját megalapozottnak ítélte. Ezt követően a Törvényszék a kártalanítás összezszerűségét vizsgálta. Ennek kapcsán a Törvényszék megállapította, hogy a hatóság a jogszabályok betartásával járt el, és az indítványozók a hatósági eljárásban nem vitatták a kirendelt szakértő véleményének megalapozottságát, és ennek kételyét a Törvényszék sem látta megalapozottnak. Ezért a Törvényszék a kereseti kérelem ezen részét is elutasította.
- [7] 1.3. Az indítványozók ezt követően felülvizsgálati kérelemmel fordultak a Kúriához, amely azonban annak befogadását végzésében megtagadta.
- [8] A Kúria érvelése szerint a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény szerint a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága az előadott érvek alapján nem indokolt. Ennek kapcsán a Kúria hangsúlyozta, hogy egy felülvizsgálati eljárásban önmagában a támadott ítélet jogsértő jellegére hivatkozás nem alapozza meg a befogadást, abban ugyanis az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálni. A jogegység biztosítása érdekében pedig a Kúria akkor fogadja be a kérelmet, ha a jogerős határozat olyan jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve hogy ebben a kérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő döntést a jogegység megbomlásához vezetne. Emellett akkor fogadható még be egy kérelem a fenti okból, ha a kialakult és egységes bírói joggyakorlat további fenntartása már nem támogatható. Jelen ügyben azonban a Kúria arra a megállapításra jutott, hogy a fenti okok egyike sem állapítható meg. A Kúria kiemelte, hogy az indítványozók által jelen ügyben kifogásolt szabályozás (a közérdekűség vizsgálatától való eltekintés) kérdésében már több másik ügyben is állást foglalt, amelyeket jelen ügyben is irányadónak tekint, így ezektől eltérni továbbra sem akar. Ezen ügyekben a Kúria kimondta, hogy adott ingatlannak a Korm. rendelettel nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházás területén elhelyezkedése, fekvése a kisajátítás közérdekűségét, célját megalapozza, ezért az egy hatósági eljárásban nem igényel külön igazolást.
- [9] Az indítványozók a befogadhatóság kapcsán arra is hivatkoztak, hogy a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége indokolja a felülvizsgálatot, mivel a felvetett jogkérdés a társadalom széles körét érinti közvetlenül vagy közvetett módon. Ezt azonban a Kúria nem találta megalapozottnak – még akkor sem, ha az ügyben népszavazási eljárás is indult.
- [10] A felülvizsgálati kérelmükben arra is hivatkoztak az indítványozók, hogy a Törvényszék eljárási hibákat vétett, ami az ügy érdemére is kihatással volt. Emellett a Törvényszék keresetük egyes részeit indokolás nélkül hagyta. E tekintetében a Kúria kiemelte, hogy a Törvényszék feltárta és megvizsgálta a tényállást, azt értékelte és a jogszabályok alapján hozta meg ítéletét. Ezért a felülvizsgálati kérelem emiatt sem volt befogadható.
- [11] Az indítványozói kérelem hivatkozott arra is, hogy a törvényszéki ítélet jogkérdésben eltér a Kúria korábban közzétett, 16/2010. (XI. 8.) KK. véleményétől. E körben a Kúria kiemelte, hogy a Kúria közzétett határozataitól jogkérdésben eltérés miatt a jogszabályok szerint csak a 2012. január 1-je után hozott határozatok esetében lehet felülvizsgálati kérelmet befogadni. Emellett pedig azt is ki kell emelni, hogy a törvényszéki ítélet a Kúria több korábbi határozatával is összhangban áll. Ezért a kérelmet ezen az alapon sem lehetett befogadni.
- [12] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a befogadás feltételei nem állnak fenn, és ezért elvi tartalomként rögzítette, hogy nincs helye a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának ha az adott jogkérdés kapcsán a Kúria már

korábban állást foglalt és a jogerős ítélet ennek megfelel. A joggyakorlat továbbfejlesztése csak a kialakult joggyakorlat meghaladottsága esetén indokolt.

- [13] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, mivel álláspontja szerint a Korm. rendelet 6/ZS. §-a és ezen rendelet 2. számú melléklet 85. sora, illetve a Kstv. 4. § (1) bekezdés c) pontja alaptörvényellenes.
- [14] Az Alkotmánybíróság főtákarának hiánypótlási felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszukban az indítványozók kifejtették, hogy a támadott Korm. rendeleti szabályok álláspontjuk szerint sértik az Alaptörvény P) cikkét, XIII. cikkét, XX. és XXI. cikkét, a 15. cikk (4) bekezdését, továbbá 32. cikkét valamint 33. cikkét.
- [15] Az indítványozók szerint a támadott Korm. rendelet sérti az Alaptörvény P) cikkét, mivel egy átlagosnál jobb minőségű termőföld terület lett ipari övezetté nyilvánítva. Ezt támasztja alá az is, hogy álláspontjuk szerint Győrben van még olyan, már korábban beépítésre szánt terület is, amelyen még nem került sor beruházásra. Ez pedig indokolatlanná teszi az ő területük kisajátítását.
- [16] Az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikkének sérelmére is hivatkoztak alkotmányjogi panaszukban. Álláspontjuk szerint a Korm. rendelet támadott rendelkezései azért sem felelnek meg a XIII. cikknek, mivel a kisajátítás csak kivételesen lehetséges, jelen esetben azonban a közérdekű adatigényléseikre kapott válaszok alapján megállapítható volt, hogy a Korm. rendelet szerinti ingatlanok kijelölésére anélkül került sor, hogy a területen konkrét beruházás jövőbeli megvalósítását meghatározták volna. A kisajátítási eljárás során a hatóság és az eljáró bíróságok nem igazolták a közérdek fennállását, amely miatt a tulajdonhoz való joguk aránytalan sérelmet szenvedett.
- [17] Az indítványozók az Alaptörvény XX. és XXI. cikkének a sérelmét is állították. Álláspontjuk szerint az egészséges környezethez való joghoz szorosan kapcsolódik a környezethasználat és a természeti erőforrásokkal való észszerű gazdálkodás követelménye is. Ebből következően azonban egy ipari terület kijelölése során a biológiai aktivitásérték (ami egy adott területen a jellemző növényzetnek a település ökológiai állapotára és az emberek egészségi állapotára kifejtett hatását mutató érték) kompenzációját is el kell végezni. Mivel ez jelen esetben elmaradt, azért a támadott Korm. rendeleti részek ezen alaptörvényi rendelkezéseket is sértik.
- [18] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban többször hivatkoztak az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésének a sérelmére is, mivel álláspontjuk szerint a Korm. rendelet törvénnyel ellentétesnek minősül – a korábban írtak miatt.
- [19] Az indítványozók álláspontja szerint a támadott Korm. rendelet sérti Alaptörvény 32. és 33. cikkét is, mivel a Kormány a Korm. rendelet megalkotásával elvonta az önkormányzat jogát arra, hogy rendeletében ő jelölhesse ki az önkormányzat területén beépítésre szánt területeket.
- [20] Az indítványozók a Kstv. 4. § (1) bekezdés c) pontjának alaptörvény-ellenességére külön érveket nem hoztak fel.
- [21] 1.5. Az Építési és Közlekedési Minisztérium az ügyben *amicus curiae* beadvánnyal élt.
- [22] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [24] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [25] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben érkezett.
- [26] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló kisajátítási eljárásban érintett ingatlanok tulajdonosai, a hatósági eljárásban hozott határozattal szemben a Törvényszék előtt keresetet előterjesztő személyek nyújtották be az ügyet érdemben lezáró bírói végzéssel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.

- [27] 2.2. Az alkotmányjogi panasz a Korm. rendelet támadott rendelkezései mellett a Kstv. 4. § (1) bekezdés c) pontjának a megsemmisítését kéri, erre nézve azonban egyetlen megjelölt alaptörvényi rendelkezés tekintetében sem adott elő semmilyen érvelést. Mivel az indokolás hiánya – az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint – az érdemi elbírálás akadálya, ezért az Alkotmánybíróság a Kstv. támadott rendelkezését egyetlen hivatkozott alaptörvényi rendelkezés tekintetében sem vizsgálta érdemben.
- [28] A továbbiakban ezért kizárólag a Korm. rendelet támadott rendelkezései tekintetében vizsgálta az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát.
- [29] 2.3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon.
- [30] 2.3.1. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a támadott Korm. rendeleti rendelkezések alaptörvényellenességét az Alaptörvény P) cikkére hivatkozással is állították. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint azonban az Alaptörvény P) cikk nem tekinthető az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jognak {lásd többek között: 3435/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [15]; 3273/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [32]}. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is megállapította, hogy a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésre alkotmányjogi panasz nem alapítható, ezért az Alaptörvény P) cikkre alapított alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételnek.
- [31] 2.3.2. az indítványozók hivatkoztak az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésének, a 32. cikknek, valamint a 33. cikknek a sérelmére is.
- [32] Az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdése a Kormány rendeletének a törvényekkel való kapcsolatát rendezi. Ezen alaptörvényi rendelkezés azonban nem tekinthető az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogának.
- [33] Az Alkotmánybíróság korábban már megállapította, hogy az Alaptörvény 32. cikket nem tekinti olyan, az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható {lásd pl.: 3465/2021. (XI. 3.) AB végzés, Indokolás [15]}. Hasonlóan ítélt meg e tekintetben az Alaptörvény 33. cikke is.
- [34] Ezért az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésére, 32. cikkére, valamint 33. cikkére irányuló indítványi elemeket jelen ügyben nem vizsgálta, mivel az alkotmányjogi panasz ezen rendelkezésekre alapított része sem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételnek.
- [35] 2.4. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban hivatkoztak az Alaptörvény XIII. cikkének, a XX. cikkének és a XXI. cikkének a sérelmére is. Ezen alaptörvényi rendelkezések abban az értelemben megfelelnek az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek, miszerint Alaptörvényben biztosított jognak tekinthetők.
- [36] 2.4.1. Az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikkének a sérelmét abban látták, hogy az eljáró hatóság és bíróság a kisajátítási eljárásban a közérdekűség vizsgálatát nem végezte el, és a jelen ügybeli kisajátítás esetében a kisajátítás kivételessége sem volt megállapítható. Az alkotmányjogi panasz ezen pontja tekintetében az Alkotmánybíróság az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni. Egyfelől az alkotmányjogi panasz a XIII. cikk tekintetében csak állítja a sérelem fennállását, de azt az indítványozók alkotmányossági szempontból értékelhető érvekkel, indokokkal nem támasztották alá. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya az alkotmányjogi panasz érdemi elbíráhatóságának az akadálya. Másfelől azt is fontos kiemelni, hogy az indítványozóknak az Alaptörvény XIII. cikke tekintetében felhozott érvei az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz előterjesztését indokolnák (erre nézve azonban az indítványozók nem terjesztettek elő határozott kérelmet, és az alkotmányjogi panaszukban az Abtv. 27. §-át meg sem jelölték), mivel az indítványozók elsősorban azt kifogásolták, hogy az eljáró hatóság és bíróság nem végezte el a tulajdonhoz való jog korlátozhatósága tekintetében megkövetelt közérdekűségi tesztet, emiatt pedig aránytalan volt a tulajdon elvonása. Az előterjesztett alkotmányjogi panaszuk azonban – az Abtv. 26. § (1) bekezdésével összhangban – a Korm. rendelet és a Kstv. érintett rendelkezéseinek megsemmisítését kérték (amelyek az esetükben is lefolytatott kisajátítási eljárásban kizárják a közérdekűségi vizsgálat lefolytatását), ezért ezen jogszabályi rendelkezések alaptörvényellenességét (jelen esetben a XIII. cikke ütközését) kellett volna érvelésükkel alátámasztaniuk. Ezt azonban az alkotmányjogi panaszukban elmulasztották.
- [37] A fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panasz a XIII. cikk tekintetében sem volt érdemben vizsgálható, mivel az sem az Abtv. 26. § (1) bekezdésének, sem pedig az Abtv. 52. § (1) bekezdésének nem felelt meg.

- [38] 2.4.2. Az indítványozók a támadott Korm. rendeleti rendelkezések alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XX. cikkének valamint XXI. cikkének a sérelmére is alapozták. E tekintetben az Alkotmánybíróság az alábbiakra hívja fel a figyelmet. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be. Tehát az alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályi rendelkezés alkalmazása folytán kell az alapjogsérelmeknek megvalósulnia. Az Alaptörvény XX. cikke a testi és lelki egészséghez való jogról, a XXI. cikke pedig az egészséges környezethez való jogról rendelkezik. A támadott Korm. rendeleti szabályok a kisajátítás speciális szabályairól és az indítványozók kisajátított ingatlanjának helyrajzi számáról rendelkeznek, amelyeknek azonban nincs igazolható kapcsolata az indítványozók által vélelmezett, az Alaptörvény XX. és XXI. cikkével összefüggő alapjogaik esetleges sérelmével. Mindezek alapján megállapítható azonban, hogy az alkotmányjogi panasz ezen alaptörvényi cikkek esetében sem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti követelményeket, mivel az alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályi rendelkezések folytán nem következhetett be az indítványozóknak az Alaptörvény XX. és XXI. cikkével összefüggő alapjogsérelme. Ezért az indítvány e tekintetben sem bírálható el érdemben.
- [39] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz a Korm. rendelet támadott rendelkezései tekintetében nem tett eleget az Abtv. 26. § (1) bekezdésének valamint az 52. § (1) bekezdésének, a Kstv. támadott szabálya tekintetében pedig az Abtv. 52. § (1) bekezdésének, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3134/2024.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3111/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 49.Pkf.632.448/2024/4. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó (a panasz alapjául szolgáló eljárásban kérelmező) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal élt, a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 49.Pkf.632.448/2024/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása, és megsemmisítése iránt.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre álló iratok, az általános hatáskörű bíróság által megállapított tényállás szerint a következő:
- [3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2017. október 24. napján kelt és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 8.P.102.617/2017/5. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt végzésével jóváhagyta a felek egyezségét a szülői felügyelet és a kapcsolattartás kérdésében.
- [4] Az indítványozó és a kérelmezett egyezséget kötött a házasság felbontása iránti perben, melyben – többek között – megállapodtak, hogy a gyermek feletti szülői felügyeleti jogot a kérelmezett gyakorolja, az indítványozót folyamatos és időszakos kapcsolattartás illeti meg az elvitel és ottalvás jogával. Megállapodásuk egyik eleme szerint az indítványozó a kérelmezett mindenkor lakóhelyén veszi át és viszi vissza a gyermeket. Az indítványozó kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti kérelmet terjesztett elő, amelyben előadta, hogy a kérelmezett – neki felróható okból – többször is megszegte az egyezséget, mivel a gyermeket nem a lakóhelyen (a kérelmezett lakásában), hanem a társasház aulájában vagy a kertjében adta át neki. Kérelmét az elsőfokú bíróság elutasította, megállapítva egyrészt, hogy a kapcsolattartás minden esetben megvalósult, másrészt, hogy sem az egyezség, sem a bírói gyakorlat nem támasztja alá az indítványozói álláspontot, ami szerint alanyi joga lenne arra, hogy a gyermeket a kérelmezett lakásában vegye át, ott meglátogassa. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését (a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 42.Pk.50.033/2024/10. számú végzése) helybenhagyta.
- [5] 1.2. Az indítványozó – az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására kiegészített, módosított indítványában – arra hivatkozik a bírói döntés alaptörvény-ellenességével kapcsolatban, hogy önkényes, tisztességtelen, a családi jogviszonyokba történő alapjogsértést és a gyermek alapjogainak sérelmét jelentené, ha a gyermekek saját szüleiket nem fogadhatnák lakóhelyükön. A bíróság jogértelmezése *contra legem* és *contra constitutionem*, sérti emberi méltóságát, a kapcsolattartáshoz való jogát, a tisztességes eljáráshoz való jogát. Az Alaptörvény megsértett rendelkezései a panasz szerint az emberi méltóság tiszteletben tartásához való alapjog, önrendelkezéshez való alapjog, Alaptörvény II. cikke; magán- és családi élet, kapcsolattartás tiszteletben tartásához való alapjog, Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés első mondat; gyermeknek adandó nevelés – gyermeknevelés – megválasztásához való alapjog, Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés; testi és lelki egészséghez való alapjog, Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés; tisztességes bírósági eljáráshoz, döntéshez, indokoláshoz való alapjog, Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése.
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

- [7] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó az alapügyben kérelmező volt, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [8] Az indítvány megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont], illetve e vonatkozásban az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. Indítványának benyújtását indokolta, kifejtve az érintett Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a támadott bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [9] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a jogerős végzést az indítványozó 2024. augusztus 8-án vette át, alkotmányjogi panaszát az ügyben eljáró elsőfokú bíróságon terjesztette elő 2024. augusztus 27-én) a rendes jogorvoslattal nem támadható jogerős bírósági végzést támadta.
- [10] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [lásd pl.: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [11] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói döntés alaptörvény-ellenességét állította, számos alaptörvényi rendelkezés alapján. Ennek kapcsán jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” [3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]]. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Az Alkotmánybíróság ekként a bírói döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]]. Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra, hogy „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” [lásd először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [12] A vizsgált ügyben eljáró bíróságok indokolásukban bemutatták döntésük indokait. A bíróság megállapította: abban a kérdésben kellett döntenie, hogy azzal, hogy a kérelmezett nem teszi lehetővé kérelmező számára, hogy a lakásába belépjen, ott tartózkodjon, megszegi-e a kapcsolattartásra vonatkozó határozatot. A bíróság álláspontja szerint az egyezségből nem tűnik ki az, hogy kérelmezőnek alanyi joga, alkotmányos alapjoga lenne ahhoz, hogy a gyermeket a kérelmezett lakásában vegye át és adja vissza, ott meglátogassa, a gyermekkel személyesen ott találkozzon, a gyermeket onnét vigye el és oda vigye vissza. A bíróság szerint illet az egyezés nem tartalmaz, és nincs olyan bírói gyakorlat sem, amely alátámasztaná a kérelmezői álláspontot – éppen ellenkezőleg, az általános gyakorlat szerint gyakran a társasház bejáratának ajtaját határozza meg a bíróság a gyermek átadásának és átvételének helyeként.
- [13] A jelen esetben és indítvány alapján nem állapítható meg, hogy a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése iránti nemperes eljárásban hozott, támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdése merülhetne fel az egyezés tartalma bírói értékelése, és ezáltal a panaszban felhívott, Alaptörvényben biztosított jogok érintettségét illetően. Szakjogi, törvényértelmezési, tényállási kérdés az a jelen esetben, hogy az egyezés tükrében a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása elrendelésének feltételei fennállnak-e.

- [14] Az indítványozónak jelen alkotmányjogi panasz beadványában előadott érveit illetően tehát az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok (alkotmányjogi panasz, illetve a támadott bírói döntések) alapján arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem volt megállapítható, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [15] 3. A fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3149/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3112/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 128. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 128. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Álláspontja szerint a támadott rendelkezés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglaltakkal.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, valamint az indítványban és annak kiegészítésében foglaltak lényege a következő.
- [3] Egy kerületi általános iskola – az elsőfokú építési hatóság (kerületi polgármesteri hivatal) által meghozott és 2005. augusztus 16-án jogerőre emelkedett 8-4661/1/2005. számú építési engedélye alapján – a fűtési rendszer átalakítása során új gázkazánt, hőközpontot és két darab kéményt (a továbbiakban: építmény) létesített. Az indítványozó (az alapügy felperese), aki a szomszédos társasház lakója, az építési engedélyt megadó határozat, azt követően a használatba vételi engedély ellen hatósági, majd bírósági eljárásokat kezdeményezett, mert a kémények füstölése zavarta a lakókat.
- [4] 2.1. Jelen ügyben – az indítvány szerint összefüggésbe állított, ekként – alapul szolgáló eljárásban az indítványozó 2018. október 3-án a Kp. 127. §-a szerinti, mulasztás megállapítása iránti keresetlevelet terjesztett elő.
- [5] A keresetlevelet az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 47.K.703.167/2021/7. számú végzésével visszautasította. A felperes indítványozó által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró Kúria a Kpkf.II.40.911/2021/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.
- [6] A megismételt eljárásban a Fővárosi Törvényszék 2022. május 2-án hozott 47.K.706.577/2021/9. számú végzésével a keresetlevelet visszautasította. A bíróság megállapította, hogy a felperes indítványozó keresetlevele elkésett. A bíróság megállapította, hogy a Kp. 127. §-ában meghatározott mulasztás körébe a közigazgatási cselekmény elmulasztása tartozik; a bizonyítás, valamint az ügyfél mellőzése viszont járulékos közigazgatási cselekmények, ekként ezek vonatkozásában mulasztás megállapítása nem kérhető.
- [7] Az eljáró bíróság álláspontja szerint a keresetlevél elkésett. A tudomásszerzés időpontja ugyanis az építési engedély semmisségének megállapításával kapcsolatos kereseti kérelem vonatkozásában a semmisség alapjaként a – felperes (indítványozó) által hivatkozott – Fővárosi Bíróság 21.K.33.081/2008/10. számú ítéletének meghozatala, vagyis 2009. szeptemberi 23-a volt. A használatbavételi engedélyezési eljárással kapcsolatban pedig a felperes (indítványozó) tudomásszerzése az alperes, a Budapest Főváros Kormányhivatala (jogutód) 50.BP-1707/3/2011. számú másodfokú határozatáról értesülése 2011. november 10-e. E határozatában az alperes hatóság rögzítette, hogy az eredetileg használatbavétel engedélyezése iránt indult eljárás a megváltozott jogszabályi környezet folytán 2009. október 1. napjától az építmény használatbavételének bejelentés szerinti nyilvántartásba vételére korlátozódott. Ekként a felperes indítványozó mindkét kereseti kérelem vonatkozásában túllépte a Kp. 128. § (2) bekezdése szerinti keresetindítási határidőt.
- [8] 2.2. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2022. október 12-én hozott 2.Kpkf.750.307/2022/3. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék 47.K.706.577/2021/9. számú végzését helybenhagyta.

- [9] Az Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria Kpkf.II.40.911/2021/2. számú végzése iránymutatásának eleget tett, tisztázta, hogy a felperes indítványozó kérelme az alperes mely döntésére, milyen kötelezésére irányul; vizsgálta Kp. 128. §-ában foglalt feltételek fennállását és a keresetindítási határidő megtartottságát; a keresetlevél benyújtásának előfeltételei teljesülése körében értékelte az alperes által előadottakat.
- [10] A felperes indítványozó fellebbezésében hivatkozott arra, miszerint az elsőfokú bíróság megsértette a Kp. 128. § (4) bekezdését, mivel a mulasztás orvoslására irányuló panaszát az alperes nem bírálta el, ekként a keresetindítási határidőt a panasz eredménytelenségéről történő tudomásszerzésétől kell számítani.
- [11] Az Ítéltábla megállapította, hogy a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Panasztv.) 1. § (2) bekezdése ismeretében panasznak a közigazgatási eljárás hatálya alá tartozó ügyben nincs helye, így a Kp. 128. § (2) bekezdése szerinti tudomásszerzési időpontot nem a panasz elbírálatlan volta, hanem a kereseti kérelemben állított építéshatósági eljárási intézkedések hiánya, illetve az azokról történő felperesi tudomásszerzés határolta be.
- [12] Az Ítéltábla szerint helyesen járt el az elsőfokú bíróság a keresetindítási határidők számításakor. Megjegyezte továbbá, hogy ezen időpontok alapján – ugyanezen pervita tárgyában, a felek között indult további eljárásban – a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.907/2020/2. számú határozatával, melyet a Kúria Kpkf.VI.39.309/2020/2. számú végzésével helybenhagyott, elkészttség miatt már jogerősen visszautasította a felperes indítványozó által kifogásoltakat is tartalmazó érveléssel benyújtott mulasztási per megindítására irányuló keresetlevelet.
- [13] Az Ítéltábla utalt arra is, hogy a Kp. 128. § (4) bekezdése szerinti, a keresetlevél visszautasítását kizáró szabály az ügyre nem alkalmazható, az kizárólag a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontjával kapcsolatban értelmezhető. A Kp. 157. § (1) bekezdése szerint a törvény alkalmazási köre a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokra terjed ki, tehát a Kp.-t az eljárásban alkalmazni kellett, függetlenül attól, hogy a bíróság által vizsgált jogi tények mikor keletkeztek.
- [14] A Kp. 85. § (3) bekezdésének sérelmére történt felperesi hivatkozás is alaptalan, mivel e jogszabályhely a kereset érdemi, az alperesi közigazgatási tevékenység jogszerűségének elbírálásával kapcsolatban tartalmaz szabályokat. A perbeli esetben az elsőfokú bíróság a keresetlevelet visszautasította, ehhez képest érdemben nem vizsgálta a felperes hivatkozásait, és ebből következően ezen jogszabályhelyet sem sérthette meg.
- [15] 2.3. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2023. január 25-én hozott Kfv.III.37.913/2022/2. végzésével az indítványozó által – a Fővárosi Ítéltábla 2.Kpkf.750.307/2022/3. számú végzésével szemben – előterjesztett felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.
- [16] A Kúria megállapította, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság végzésében részletesen indokát adta döntésének, kiemelte, hogy a keresetlevél visszautasítására a keresetindítási határidő túllépése miatt került sor. Mindkét eljárás vonatkozásában meghatározásra került a tudomásszerzés időpontja, amelyhez számította a jogszabályi határidők megtartottságát.
- [17] A Kúria indokai szerint sem a jogerős végzés, sem a felperes indítványozó felülvizsgálati kérelmében nem vetett fel olyan, az ügy érdemét adó, a Kp. 128. §-ának értelmezésére vonatkozó elvi jelentőségű jogkérdést, amellyel kapcsolatban a bírói gyakorlat nem egységes, illetve nem valószínűsíthető, hogy jelen ügy kapcsán a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, a jogegység megbomlásának a veszélye állna fenn, és illet a Kúria sem tárt fel jelen ügyben.
- [18] A Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság végzésében megvizsgálta az elsőfokú bíróság által feltárt tényállást, értékelte a felperes indítványozó fellebbezésében foglalt hivatkozásokat, kialakított álláspontja és az abból levont jogkövetkeztetése pedig a támadott végzés indokolásából kitűnő. A jogerős végzés a Kp. alkalmazásával összefüggésben is egyértelműen kifejtette indokait. A Kúria indokai szerint a Kúria nem tárt fel olyan garanciális jogsérelmet, illetve olyan eldöntendő elvi tartalmú jogkérdést, amely az állásfoglalását tenné szükségessé. Önmagában az, hogy a felperes indítványozó a keresetlevelének visszautasítását sérelmesnek tartja, nem indokolhatta a rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatását.
- [19] A Kúria indokai szerint a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott 1/2022. számú KJE határozat arról rendelkezik, hogy a Kp. 128. § (2) bekezdésében és a (3) bekezdés e) pontjában megjelölt mulasztás orvoslását célzó eljárást kifejezetten biztosító jogszabályi rendelkezés hiányában a mulasztási per megindításának nem előfeltétele, hogy az ügyfél az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 15. § (2) bekezdése és 113. § (2) bekezdés b) pontja alapján felügyeleti eljárást kezdeményezzen vagy a felügyeleti szervhez forduljon.
- [20] A felügyeleti eljárás kezdeményezése vagy a felügyeleti szervhez fordulás hiánya miatt a keresetlevél a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem utasítható vissza. Jelen esetben azonban nem a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt közigazgatási jogorvoslat kimerítetlensége, hanem az i) pontban meghatározott keresetindítá-

si határidő túllépése volt a döntés indoka, így a jogkérdésben való eltérés megállapítására elvi lehetőség nincs. A Kp. 128. § (2) bekezdése pedig egyértelműen rendelkezik a mulasztási per megindításának határidejéről, amely betartását a bíróságnak hivatalból vizsgálnia kell.

- [21] 2.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában bemutatta, hogy az ügyben több eljárást is kezdeményezett. Ezekben többször került sor az eljárás megismétlésére, jelen üggyel együtt ez már a nyolcadik megismételt eljárása.
- [22] Álláspontja szerint a Kp. 128. § (2) bekezdése a mulasztási per keresetőségi feltételeit úgy szabályozza, hogy kizárja a keresetindítás lehetőségét, vagyis annak megfelelni nem lehet. Ilyen lehetetlen feltétel például, hogy mulasztás orvoslását szolgáló közigazgatási eljárás nem is létezik, így a vele szemben megállapított késedelmes perindítás sem valósult meg, nem is értelmezhető. Hivatkozik az 1/2022. KJE határozatra, mely szerint nem lehet mulasztási per megindítási feltételeként olyan követelményt támasztani, amelynek igénybevételét jogszabály nem biztosítja a fél számára. A Kp. 128. § (2) szerinti keresetőség vizsgálat csak akkor nem eredményez visszautasítást, ha azt a bírák tévesen alkalmazzák vagy az alkotmányos jogokat fontosabbnak gondolják az indítvány szerinti „kiagyalt, zavaros és az ügyfél számára teljesíthetetlen” keresetőségi feltételeknél.
- [23] Az indítványozó hivatkozik tovább arra is, hogy a tudomásszerzés fogalma sem világos. Esetében többször előfordult, hogy a tudomásszerzést az által is teljesültnek tekintették, hogy pl. egy korábban hatályon kívül helyezett végzés vagy új eljárásra kötelező végzés indoklásában szerepelt valamilyen hivatkozás vagy információ. Ezekben az esetekben azért fosztották meg keresetőségi jogától, mert akkor 90 napon belül nem perelt, az évek múlva hatályba lépő Kp. szerint.
- [24] Álláspontja szerint az eredménytelenségről való tudomásszerzés speciális esete, ha az ügyfél várja a választ, de az nem érkezik meg. Teljes a jogbizonytalanság abban a kérdésben, hogy az ügyfélnek mennyit kell várni, hogy az eredménytelenség bekövetkezzen.
- [25] Teljesíthetetlen feltételt tartalmaz továbbá „a jogorvoslati szerv mulasztása esetén az intézkedésre nyitva álló határidő” fogalma. Az egyszintű hatósági eljárásban már nincs jogorvoslati szerv, az intézkedésre nyitva álló határidő pedig a felperes számára ismeretlen, már csak azért is, mert nagyon sok intézkedés eleve nem is tartozik bele az intézkedési határidőbe.
- [26] Az indítvány szerint a Kp. 128. § (2) alkalmazásának kényszere azért is káros, mert kizárja a bizonyítás lehetőségét és tisztességtelen eljárást generál. A mulasztási per keresetőségi feltételeinek vizsgálatakor a bírák töretlen gyakorlatként kizárják a hivatalból lefolytatandó eljárásokat, ezzel pedig társadalmi érdekeket sértenek.
- [27] Az indítványozó hiánypótlási felhívásra előterjesztett indítványkiegészítésében mindezekhez hozzátette, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés valójában arról szól, hogy a hatóságok késedelme esetén ügye érdeme tekintetében a kérelmezőt a teljesíthetetlen feltételek és „brutálisan rövid” keresetőségi határidők okán megfosztják a bírósághoz fordulás jogától.
- [28] A Kp. 128. § (2) bekezdése emellett azért is alaptörvény-ellenes, mert generálja a tisztességtelen eljárást.
- [29] Az indítványozó hivatkozott továbbá arra, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének érvényesítését is ellehetetleníti. Kiemelte, hogy az akkor már 13 éve tartó eljárásban az elsőfokú hatósági eljárás hiánya miatti panaszára adott válaszként az akkor másodfokon és törvényességi felügyeletként eljáró alperes egy tájékoztató levélben leírta, hogy az ügyet befejezettnek tekinti, további intézkedés nem szükséges, de ez ellen ügyfélként mulasztási keresetet indíthat az indítványozó. E jogorvoslattal élt is, de kérelmét a bíróságok összesen ötször utasították el elkészttség miatt. A visszautasítás okát nem a jogorvoslat benyújtására, hanem a perindítás évekkal azelőtt történő állítólagos elmaradására alapították. Az alperes tehát olyan jogorvoslati lehetőséget kínált fel, amelyről tudta, hogy a bíróság visszautasítja. Ezzel durván sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk. (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga is.
- [30] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [31] 3.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítvány tartalmaz az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelmet. Megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, megjelölte továbbá az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint azok indokolását. Tartalmaz továbbá kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárás felperese volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

- [32] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [33] 3.2. A mulasztási per a közigazgatás szervek mulasztásával szembeni jogvédelem egyik eszköze. A közigazgatási hatóságnak a hatáskörébe tartozó ügyben annak elintézésére eljárási kötelezettsége, eljárási kényszere van. A közigazgatásnak alkotmányos kötelezettsége hatásköre gyakorlása. Következésképpen az eljárási kötelezettség elmulasztása sérti a jogbiztonság követelményét, illetve gátolja az ügyféli jogok és érdekek érvényesülését. Ezt az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában is rögzítette [vö. 72/1995. (XII. 15.) AB határozat, ABH 1995, 346., 354–355.].
- [34] A közigazgatási hatósági eljárásokban megvalósuló mulasztás miatti jogsérelem elkerülésére a jelenlegi jogszabályi környezet több garanciális rendelkezést is tartalmaz. Ilyen az Ákr. 15. § (2) bekezdése, mely a felügyeleti szerv, annak hiányában (vagy a felügyeleti szerv mulasztása esetén) a bíróság hatáskörébe utalja az eljáró hatóság eljárás lefolytatására való utasítását. Az Ákr. és a Kp. hatályba lépése előtt – vagyis jelen ügy alapjául szolgáló építmény létesítése és az emiatt indított eljárások idején – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 20. §-a, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény 2. §-a biztosította hasonló módon az eljárásra kötelezés lehetőségét.
- [35] A Kp. hatálybalépésével a jogalkotó kiszélesítette a bírói utat a közigazgatás tevékenységével kapcsolatban, ennek egyik formája a mulasztási per mint különös közigazgatási per bevezetése volt. E pertípus bevezetése a korábbi, ágazatilag tagolt és korlátozott jogvédelemmel szemben éppen a jogvédelmet bővítette, nem pedig korlátozta, többek között azzal, hogy a korábbiakhoz képest szélesebb körben, nem pusztán a hatósági eljárás elmulasztása esetén tette lehetővé per indítását.
- [36] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az igényérvényesítés feltételrendszerére vonatkozóan részben magát a feltételrendszert, részben pedig a bíróságok által elfoglalt jogi álláspontot sérelmezte és tekintette akként, miszerint az sérti a tisztességes eljáráshoz, valamint jogorvoslathoz való jogát, ekként alaptörvény-ellenessé teszi az alkalmazott jogszabályi rendelkezést.
- [37] A jogalkotó a jogorvoslati lehetőségek és azok feltételrendszere vonatkozásában egyszerre mérlegeli a jogorvoslathoz való jog és a jogbiztonság követelményeit, ekként a jogvédelem iránti alkotmányos igényt, a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelményét, illetve a jogerő védelméhez kötődő alkotmányos érdeket {3249/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ezekre tekintettel indokolt a sajátos szabályozás, mely figyelembe veszi, hogy az ügyfél késve értesül a közigazgatási cselekmény elmulasztásáról, illetve nem részesül jogorvoslati kiiktatásban sem. Másrészt a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadóan nem adható olyan értelmezés az alkalmazandó jognak, mely alaptörvény-ellenesen zárja el a felet a perindítástól. Ezzel összhangban álló az indítványozó által is hivatkozott 1/2022. KJE határozat is, mely alkotmányosan meg nem engedettnek minősítette az olyan jogértelmezést, amely a perindítást az ügyfél terhére a jogszabályokból nem következő feltételhez köti.
- [38] A jogalkotó ezt a mérlegelést elvégezve határozta meg a mulasztási per indításának feltételeit: a mulasztási per tárgyát, a perindításra jogosultak körét, határidejét, a keresetlevél kötelező tartalmát, illetve a bíróság eljárásának és döntésének sajátos szabályait.
- [39] Az indítványozó által kifogásolt Kp. 128. § (2) bekezdés szerint „a keresetlevelet a mulasztás orvoslását szolgáló közigazgatási eljárás eredménytelenségéről való tudomásszerzéstől vagy a jogorvoslati szerv mulasztása esetén az intézkedésére nyitva álló határidő elteltétől számított kilencven napon belül, de legkésőbb a közigazgatási cselekmény megvalósítására irányadó határidő leteltétől számított egy éven belül kell a bíróságnál benyújtani. Jogorvoslati szerv hiányában a keresetlevelet a közigazgatási cselekmény megvalósítására nyitva álló határidő leteltétől számított egy éven belül kell a bíróságnál benyújtani.”
- [40] A jogszabályi rendelkezések – értelemszerűen – igénylik a jogalkalmazói értelmezést, mely során a jogszabály absztrakt rendelkezéseit az ügy konkrét viszonyaira alkalmazzák. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jog értelmezése a bíróságok feladata (*iura novit curia*), „[a] »jogot« végülis a bíróságok saját értelmezésük szerint alapítják meg” {ld. 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]}.
- [41] Az indítványban foglaltak, illetve az indítványozó ügyében hozott döntések alapján nem merül fel olyan jogalkotói mérlegelés, amely aránytalanul meghatározva a feltételeket elzárná a jogalanyokat az igényérvényesítéstől, illetve olyan ítélkezési gyakorlat, mely alaptörvény-ellenes tartalommal töltené ki a támadott rendelkezést.

Az indítványozó ügyében következetesen állapították meg több eljárásban is a bíróságok, hogy keresete elkészített, a kifogásolt döntések 2009-ben, illetve 2011-ben emelkedtek jogerőre, a korabeli jogállapot szerinti jogszabályi rendelkezés és jogorvoslati lehetőség mellett.

- [42] A 2018-ban hatályba lépett Kp. változatlan ténybeli körülmények közepette, és eltérő jogi rendelkezés hiányában, önmagában – értelemszerűen – nem igényérvényesítési alapja a hatályba lépése előtt több évvel, a hatályos jog alkalmazásával lezárult, jogerőssé vált eljárásban jogvita tárgyává tett igény újraperesítésének. A Kp. 157. § (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy „ezt a törvényt a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.”
- [43] 4. Az indítvány alaptörvény-ellenesség címén valójában az eljáró bíróság jogértelmezését (közte az indítványozó tudomásszerzéséhez kötődő, illetve arra alapított elkészttség tényszerűségét megállapító álláspontját) vitatta.
- [44] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amely a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [45] Ekként az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/664/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3113/2025 (III. 21.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 152. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 152. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Álláspontja szerint a támadott rendelkezés ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, valamint az indítványban foglaltak lényege a következő.
- [3] Egy kerületi általános iskola – az elsőfokú építési hatóság (kerületi polgármesteri hivatal) által meghozott és 2005. augusztus 16-án jogerőre emelkedett 8-24661/1/2005. számú építési engedélye alapján – a fűtési rendszer átalakítása során új gázkazánt, hőközpontot és két darab kéményt (a továbbiakban: építmény) létesített. Az indítványozó (az alapügy felperese), aki a szomszédos társasház lakója, az építési engedélyt megadó határozat, azt követően a használatba vételi engedély ellen hatósági, majd bírósági eljárásokat kezdeményezett, mert a kémények füstölése zavarta a lakókat.
- [4] A Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 23-án hozott 21.K.33.081/2008/10. számú ítéletével az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte a végleges használatbavételi engedély megadását helybenhagyó másodfokú határozatot. A kijelölt hatóság a megismételt használatbavételi engedélyezési eljárást jogszabályváltozás okán megszüntette, illetve tájékoztatta az építtetőt, hogy nyilvántartásba vette az építmény használatba vételére vonatkozó bejelentését.
- [5] Budapest Főváros Kormányhivatala, az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy kérelmezettje, az elsőfokú határozatot megsemmisítette és új eljárás lefolytatását rendelte el. A megismételt eljárásban az építményt ismétlen nyilvántartásba vették.
- [6] 2.1. Jelen ügyben – az indítvány szerint összefüggésbe állított, ekként – alapul szolgáló eljárásban az indítványozó a bíróságra 2023. január 11-én érkezett beadványában a 21.K.33081/2008/10. számú ítélet kikényszerítése iránt indított pert. Keresetében az ítéletben foglaltakra figyelemmel kérte a bíróságot, hogy a Kp. 152. § rendelkezése alapján kényszerítse ki azt, hogy a kérelmezett tegyen eleget az ítéletből származó kötelezettségének. Állítása szerint a kérelmezett nem tett eleget az új eljárás lefolytatására irányuló kötelezettségének, mulasztását nem pótolta. Hivatkozott arra, hogy a teljesítési határidő még nem telt el, hiszen az ítélet meghozatala óta eltelt időben kizárólag olyan eljárásjogi határozatok születtek, amely álláspontja szerint az ügyintézési határidőbe nem számítanak bele, így kérelme határidőben benyújtottnak tekintendő.
- [7] A Fővárosi Törvényszék 2023. május 3-án hozott 10.Kpk.750.106/2023/2. számú végzésével a kérelmet elutasította.
- [8] A Kp. 152. § (1) bekezdése szerint a felperes vagy az érdekelt a teljesítési határidő leteltétől számított kilencven napon belül a teljesítés kikényszerítése érdekében kérelemmel fordulhat az elsőfokú határozatot hozó bírósághoz, ha a közigazgatási szerv a teljesítési határidőn belül nem tett eleget a jogerős bírósági határozatból származó a) új eljárás lefolytatására vagy b) elmulasztott közigazgatási cselekmény megvalósítására vonatkozó kötelezettségének. A bíróság megállapította, hogy a Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 23-án hozott 21.K.33081/2008/10. számú ítélete ellen fellebbezésnek nem volt helye, a kérelmezett új eljárás lefolytatására irányuló kötelezettsége az ítélet meghozatalától megkezdődött, ekként a teljesítési határidő számítás kezdő idő-

pontjának ezen dátum tekinthető. A Kp. 152. §-a „teljesítési határidő letelte” alatt alapvetően nem konkrét bírói határozatban meghatározott teljesítési határidőt ért, hanem tipikusan *ex lege* törvényi határidőket.

- [9] A megismételt eljárások esetében az eddigi bírói gyakorlat nem határozott meg határidőt, ilyen esetben legtöbbször az általános ügyintézési határidő érvényesül. Így, ha a törvényben meghatározott határidő lejártát követően az eljárás nem fejeződött be, onnantól számítva áll 90 nap rendelkezésre a teljesítés kikényszerítése iránti kérelem benyújtására. Figyelemmel az ítélet meghozatalának időpontjára, valamint a hatályon kívül helyezést követően megindított eljárás kezdő időpontjára, az ügyintézési határidő számítására a korábban hatályban lévő, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni. Eszerint a hatóság köteles a hatáskörébe tartozó ügyben illetékességi területén hivatalból megindítani az eljárást, ha erre a bíróság kötelezte. A határozatot huszonkét munkanapon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről.
- [10] A bíróság megállapította, hogy a hatályon kívül helyezést követően a megismételt hatósági eljárás megindult, a teljesítési határidő megkezdődött. Az ügyintézési határidő az általánosnál hosszabb időtartamot vett igénybe, ez azonban nem jelentette azt, hogy a kérelmezett ne tett volna eleget a jogerős bírósági döntésből fakadó kötelezettségének. A Fővárosi Bíróság 21.K.33081/2008/10. számú ítélete teljesítési határidőt nem írt elő, így az eljárást a kérelmezettnek a rá irányadó jogszabályi előírások mentén kellett lefolytatnia. Megállapította továbbá a bíróság, hogy az eljárás során a kérelmezett több alkalommal is tájékoztatta az indítványozót az eljárás folyamatban létéről, annak szakaszairól, az egyes kérelmeinek más hatósági eljárásban történő elbírálhatóságáról. Ekként az indítványozónak tisztában kellett lennie azzal, hogy jogai érvényesítése érdekében mikor és milyen időtartamon belül tud fellépni.
- [11] Az is megállapítható volt, hogy az építmény használatba vétele iránt indult engedélyezési eljárásában több első- és másodfokú döntést hoztak a hatóságok, a megismételt eljárások minden esetben lefolytatásra kerültek, az eljárásokban hozott döntések ellen a jogorvoslati lehetőség biztosított volt.
- [12] Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a határozat teljesítésének kikényszerítésére irányuló eljárás megindítására nyitva álló határidő, azaz a teljesítési határidő leteltétől (2016. május 5.) számított 90 nap eltelt, így az indítványozó 2023. január 11-én benyújtott kérelme elkésett.
- [13] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában bemutatta, hogy az ügyében több eljárást is kezdeményezett. Ezekben többször került sor az eljárás megismétlésére, különböző jogszabálysértések okán.
- [14] Álláspontja szerint a Kp. 152. § (1) bekezdése olyan, bíróság előtti keresetösségi feltételt támaszt, amely korlátozza, a gyakorlatban lehetetlenné teszi a kérelmező azon alkotmányos jogának bíróság előtti érdemi elbírálását, amely bírósági ítéletbe foglalt hatósági kötelezettségek végrehajtását célozza.
- [15] Az indítványozó hivatkozik arra, hogy a gyakorlatban meghatározhatatlan a teljesítési határidő. Ha a bíróságok az eljárás megismétlésére nem adnak határidőt, akkor az általános ügyintézési határidő érvényesül, melyet jogszabály rögzít. A felperestől nem várható el, hogy a jogszabályi határidőt ismerje, illetve annak betartását ügye teljes időtartama alatt (amely eddig 18 év) rendszeresen ellenőrizze, hiszen erre vonatkozóan a hatóságok tájékoztatást nem is adnak. Mindemellett a hatóságoknak nagyon sok olyan intézkedést kell megtenniük, amelyek eleve nem is számítanak bele az ügyintézési határidőbe. Ebből következik, hogy felperes nem ismeri, nem ismerheti a teljesítési határidőt, így a Kp. 152. § (1) szerinti 90 napos határidő megállapítására sem lehet képes. Megjegyzi, hogy esetében a bíróság megállapította ugyan, hogy a teljesítés már 2009. szeptember 23-án megkezdődött, de a felperesi kérelem benyújtásának határidejét közel 7 évvel később, 2016. május 3-át követő 90 napon határozta meg, addig ugyanis hosszadalmas, az ügyintézési határidőbe nem beszámítható, indítvány szerinti „eljárásjogi tili-toli” volt csupán. A Kp. 152. § (1) bekezdése a felperes számára tehát teljesíthetetlen keresetösségi feltételt tartalmaz, mely sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és egyben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés érvényesülésének ellehetetlenítése okán Alaptörvényt sért.
- [16] Álláspontja szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és XXVIII. cikk (1) bekezdése által megkövetelt észszerű határidő nemcsak a hatósági eljárás elhúzódásával sérült, hanem a Kp. 152. § (1) bekezdése szerinti igen rövid és követhetetlen 90 napos elévülési határidő előírásával is. Az éveken át tartó pereskedés után a jogerős bírósági ítéletet a jogalkotó a támadott nemperes eljárásban mindössze 90 napon belül gondolta „kiselejtezni”. Az új nemperes eljárásban alkalmazott elévülési idővel lényegében a hatóságot mentik fel az ügy elintézése alól.
- [17] Az indítványozó hivatkozik arra is, hogy a Kp. 152. § (1) bekezdésének létezése szükségtelen, ha ugyanis a hatóság nem teljesíti eljárásjogi kötelezettségét és az jogorvoslattal sem orvosolható, akkor az ügyfél panasza alapján, vagy inkább hivatalból indítandó fegyelmi eljárásnak van helye. Mindemellett, ha visszautasítják a korábbi bírósági ítélet végrehajtását, akkor – kikényszeríthetőség hiányában – a hatóság azzal többet már biztosan nem vesződik, így ez a közigazgatási eljárás döntés nélküli befejezését jelenti, mely ellentétes a jogalkotó cél-

jával és az Alaptörvény megadott rendelkezéseivel. Egyebekben a jogrend felbomlását eredményezi, ha egy ügyfélstátusszal rendelkező felperes által vélhetően nem teljesített akármilyen feltétel okán egy hatóság mentesülhetne társadalmilag fontos eljárási kötelezettségei alól.

- [18] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [19] 3.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítvány tartalmaz az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelmet. Megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, megjelölte továbbá az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint azok indokolását. Tartalmaz továbbá kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárás felperese volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [20] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [21] 3.2. A közigazgatási bírói ítéletek kikényszerítésére irányuló eljárás elsősorban a közigazgatási szerv bíróság által elrendelt megismételt eljárásának és a mulasztási ítéleteknek a kikényszerítésére szolgál. A jogintézményt a Kp. vezette be, ezt megelőzően, ha az eljárásra kötelező bírói végzéseket a közigazgatás nem hajtotta végre, legfeljebb a Ket. 20. §-ában szabályozott hallgatás elleni jogorvoslatot lehetett ismételten igénybe venni, melyhez képest az új eljárás egyszerűbb jogérvényesítést tesz lehetővé. A Kp. 152. §-a szerinti eljárás rendelkezései határozzák meg azt, hogy ki, mikor és hova fordulhat jogvédelemért, ha a közigazgatási szerv nem tett eleget az új eljárás lefolytatására, vagy az elmulasztott közigazgatási cselekmény megvalósítására vonatkozó kötelezettségének. Következtes ítélezési gyakorlat szerint, amennyiben az új eljárás lefolytatására kötelező ítélet esetén a bíróság nem állapít meg teljesítési határidőt, a közigazgatási hatóságnak a jogszabályban meghatározott határidőn belül kell a megismételt eljárást lefolytatnia vagy a közigazgatási cselekményt megvalósítania (pl. Kúria Kfv.37.349/2022/5.).
- [22] A közigazgatási hatóságnak a hatáskörébe tartozó ügyben annak elintézésére eljárási kötelezettsége, eljárási kényszere van. A közigazgatásnak alkotmányos kötelezettsége hatásköre gyakorlása. Következésképpen az eljárási kötelezettség elmulasztása sérti a jogbiztonság követelményét, illetve gátolja az ügyféli jogok és érdekek érvényesülését. Ezt az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában is rögzítette [vö. 72/1995. (XII. 15.) AB határozat, ABH 1995, 346., 354–355.].
- [23] A közigazgatási hatósági eljárásokkal összefüggésben a Kp.-ben biztosított közigazgatási perek, illetve egyéb közigazgatási bírósági eljárások az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésére, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti bírósághoz fordulás jogára is figyelemmel jogorvoslati funkciót is betöltenek {lásd pl. 3186/2024. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [39]}. Ezen eljárások igénybevételeinek feltételrendszere ekként egyszerre biztosítja a közigazgatási tevékenységekkel (cselekmények és azok elmulasztása) szembeni jogvédelmet, a közigazgatás törvény alá rendeltsége követelményének megvalósulását, a jogbiztonságot, illetve a (hatósági és bírósági) tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését is. A jogalkotónak e követelményeket együttesen kell mérlegelnie a jogszabályi feltételrendszer meghatározásakor.
- [24] Az indítványozó alapvetően a jogszabály által meghatározott feltételrendszert, illetve annak bírói jogértelmezését kifogásolja, mely álláspontja szerint egyszerre valósítja meg a tisztességes hatósági, illetve bírósági eljárás-hoz való jogok sérelmét.
- [25] Az Alkotmánybíróság korábban – köztük több korai döntésében – már számos alkalommal folytatott vizsgálatot az eljárási és anyagi jogi (jogvesztő) határidőkkel összefüggésben. A bírósághoz fordulás jogával összefüggésben megállapította, hogy önmagában az, hogy a jogalkotó valamely (polgári vagy közigazgatási jogi) eljárási cselekmény elvégzésére, akár magára a keresetindításra is, jogvesztő határidőt állapít meg, bár alapjog érvényesülését korlátozza, mégsem tekinthető automatikusan ellentétesnek az alkotmány rendelkezéseivel. A bírósághoz fordulás joga – csakúgy, mint a jogorvoslathoz való jog – nem korlátozhatatlan alapjog. A korlátozás szükségességét az igazságszolgáltatás és közigazgatás hatékony működéséhez fűződő alkotmányos érdek, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvének érvényesülése – aminek a címzettek joggyakorlá-

- sának biztosítása is lényeges eleme – igazolja {vö. pl. 6/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]; 3170/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [19]; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 499; 935/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 765, 772–773; 218/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 580, 582–583; 70/2006. (XII. 13.) AB határozat, ABH 2006, 786, 803; 46/D/2007. AB határozat, ABH 2008, 2795, 2798; megerősítette: 3149/2019. (VI. 26. AB határozat, Indokolás [29]–[44]}.
- [26] Ennél fogva az egyes eljárási és anyagi jogi határidőknek az arányosság elvének szem előtt tartásával történő, jogpolitikai és pragmatikus szempontokat is figyelembe vevő meghatározása tekintetében a jogalkotó viszonylag széles körű mérlegelési szabadsággal rendelkezik. Ennek konkrét mértéke alapvetően – a szélsőségesen, aránytalanul rövid, vagy hosszú időtartamban történő meghatározás esetét leszámítva – nem alkotmányossági kérdés {vö. 5/2017. (III. 10.) AB határozat, Indokolás [16]; 3170/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [19]}. Értelmszerűen ugyanez irányadó az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt észszerűségi követelmény bíróságok általi értelmezésére is.
- [27] A jogszabályi rendelkezések – értelemszerűen – igénylik a jogalkalmazói értelmezést, mely során a jogszabály absztrakt rendelkezéseit az ügy konkrét viszonyaira alkalmazzák. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jog értelmezése a bíróságok feladata (*iura novit curia*), „[a] »jogot« végülis a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg” {ld. 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]}. A jogértelmezés során a jogalkalmazó a jogszabály absztrakt rendelkezéseit az ügy konkrét viszonyaira alkalmazza. Az indítványban foglaltak, illetve az indítványozó ügyében hozott bírósági döntés alapján nem merül fel olyan jogalkotói mérlegelés, amely aránytalanul meghatározva a keresetőségi feltételeket elzárna a jogalanyokat az igényérvényesítéstől, illetve olyan ítélkezési gyakorlat, mely alaptörvény-ellenes tartalommal töltené ki a támadott rendelkezést.
- [28] A 2018-ban hatályba lépett Kp. változatlan ténybeli körülmények közepette, és eltérő jogi rendelkezés hiányában, önmagában – értelemszerűen – nem igényérvényesítési alapja a hatályba lépése előtt több évvel, a hatályos jog alkalmazásával lezárult, jogerőssé vált eljárásban jogvita tárgyává tett igény újrapertesítésének. A Kp. 157. § (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy „ezt a törvényt a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.”
- [29] 4. Az indítvány alaptörvény-ellenesség címén valójában az eljáró bíróság jogértelmezését (közte az indítványozó tudomásszerzéséhez kötődő, illetve arra alapított elkésettség tényszerűségét megállapító álláspontját) vitatta.
- [30] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amely a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [31] Ekként az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1379/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3114/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 80. §-a, valamint a Fővárosi Törvényszék 101.K.703.974/2023/12. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 80. §-a, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 101.K.703.974/2023/12. számú ítélete, illetve Budapest Főváros Kormányhivatala BP/L511/9488-13/2023. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó előadta, hogy a Tny 80. § (1a) bekezdésében foglalt rendelkezés jogalkotói célja az volt, hogy lehetővé tegye ügyfél általi kérelemre, valamint hivatalból a nyugellátás eredeti kezdő időpontjától kezdődően, a nyugellátás eredeti kezdő időpontjában alkalmazandó jogszabályok alapján, a nyugellátás újra megállapítását magasabb összegben, vagy az igénylő számára egyébként kedvezőbb módon. Erre figyelemmel az indítványozó sérelmezte, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a támadott hatósági döntés, illetve bírósági ítélet a Tny. 80. § (1a) bekezdése alapján az ügyfél kérelmére indult eljárásban az ügyfél számára hátrányosabb, kedvezőtlenebb megállapítást eredményezett. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság elve megköveteli, hogy a jogszabályok és azok alkalmazása kiszámítható legyen. Szerinte a sérelmezett jogszabályi rendelkezés ennek a feltételnek nem felel meg, mert ugyan a nyugellátás magasabb összegben, illetve az igénylő számára egyébként kedvezőbb módon történő újra megállapítását tenné lehetővé, a kérelmet benyújtó ügyfelek mégsem lehetnek biztosak abban, hogy kérelmük nyomán nem állapítja-e meg alacsonyabb összegben a nyugellátásukat az eljáró közigazgatási szerv. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó hivatkozott arra, hogy a Tny. 80. §-a sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén kívül az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (5) bekezdését, XIX. cikk (4) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdését is, de nem fejtette ki, hogy miért tartotta a támadott jogszabályi rendelkezést az Alaptörvény felsorolt cikkeibe ütközőnek.
- [3] Az indítványozó szerint továbbá a hatósági eljárás következtében sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való joga. Kifogásolta, hogy a közigazgatási hatóság nem a kérelemhez kötötten járt el, továbbá tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, mikor hivatalbóli eljárásra tért át, és a nyugdíját alacsonyabb összegben állapította meg. Az indítványozó továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmét is állította, mivel szerinte sem a közigazgatási hatóság, sem az eljáró bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, és az eljárásban az indítványozó által lényegesnek vélt bizonyítékok vizsgálatára nem került sor, és az eljárásban a nyilatkozattételt nem biztosították számára. Szerinte az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga „kiüresedik, mert a bírói jogorvoslatot kiüresíti, hogy a bíróság hiányos, az indítványozó nyilatkozatait, bizonyítékait nem tartalmazó ügyiratot tud csak vizsgálni”.
- [4] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az alperesi közigazgatási hatóság döntését, illetve a támadott ítéletet az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése és XIX. cikk (4) bekezdésébe ütközőnek vélte. Ennek kapcsán kizárólag arra hivatkozott, hogy szerinte az alperes közigazgatási hatóság épp az egyik legkiszolgáltatottabb társadalmi réteggel, az idősekkel szemben lépett fel az Alaptörvény XXIV. cikkét és XXVIII. cikkét sértő módon.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

- [6] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett ítélettel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, és a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [7] 2.2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a jogerős ítéletet az indítványozónak 2024. július 8-án postai úton kézbesítették, az alkotmányjogi panaszt 2024. augusztus 30-án nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható törvényszéki ítéletet, és ezzel együtt a per tárgyát képező közigazgatási határozatot támadta.
- [8] 2.3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [26. § (1) bekezdés a) pont; 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy a panaszos Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjával, illetve 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között állította az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmét. Az Alaptörvénynek az indítványban megjelölt B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {pl. 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91]; 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményének sérelmét állította. Megállapítható ezért, hogy az alkotmányjogi panasz érdemben nem az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata által megjelölt, a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben álló sérelmet állított az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozva, az indítványozó nem ilyen sérelmével összefüggésben alapította kérelmét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére.
- [9] 2.4. Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (5) bekezdése és XIX. cikk (4) bekezdése vonatkozásában nem tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panasz az Alaptörvény e rendelkezései kapcsán nem tartalmazott megfelelő indokolással ellátott kérelmet arra vonatkozóan, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés, illetve a támadott bírói döntés miért okozza az Alaptörvény megjelölt cikkeinek a sérelmét, e tekintetben tehát a támadott jogszabály, illetve bírói döntés alaptörvény-ellenességét nem indokolta.
- [10] 2.5. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [11] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alperes eljárását, valamint a támadott ítéletet az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált jogába ütközőnek tartotta. Sérelmezte,

hogy a kérelmére indult, a nyugellátás újra megállapítására irányuló eljárásban a hatóság az indítványozó kérelmével szemben alacsonyabb összegben állapította meg a nyugdíját. Kifogásolta, hogy a közigazgatási hatóság nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének, illetve szerinte sem a közigazgatási hatóság, sem az eljáró bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. Az indítványozó tisztességes hatósági eljárás sérelmére vonatkozó aggályait az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmével kapcsolatos kifogások körében értékelte.

- [12] Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán mindenek előtt rámutat arra, hogy jogerős ítéletében az eljáró bíróság az indítványozónak a közigazgatási hatóság eljárásával, illetve határozatával kapcsolatos sérelmeit az indítványozó keresete alapján már vizsgálta. A Fővárosi Törvényszék erre irányuló vizsgálata alapján megállapította:
- [13] „A felperes arra hivatkozott, hogy az alperes – mivel kérelemre folytatta le a megelőző eljárást a Tny. 80. § (1a) bekezdése alapján – nem hozhatott volna a felperes számára kedvezőtlen döntést. A Tny. 80. § (1a) bekezdés a hivatalból történő megállapításra is vonatkozik: a fenti jogszabály a szövege szerint „kérelemre vagy hivatalból” történő nyugellátás megállapítására egyaránt vonatkozik. A Tny. 80. § (6) bekezdés alapján az alperesnek kötelezettsége volt a nyugellátást alacsonyabb összegben, tehát a felperes számára kedvezőtlenebb módon újra megállapítani, mivel a nyugellátás megállapítására jogszabálysértő módon került sor, tehát a felperesnek járó összegnél magasabb összegben került sor a nyugellátásmegállapítására. A Tny. 80. § (6) bekezdés értelmében az alperesnek jogszabályi kötelezettsége volt hivatalból alacsonyabb összegben újra megállapítani a nyugellátást. A nyugellátás jogszabálynak megfelelő összegének megállapítása hivatalbóli kötelezettsége volt az alperesnek, azaz kérelemre indult eljárásban is eleget kellett tennie ennek a kötelezettségének a jogszabálysértő összeg észlelése esetén. A hivatalbóli kötelezettség azt jelenti, hogy a jogszabálysértő összeg alperes általi észlelése esetén minden esetben intézkedési (határozat meghozatalára vonatkozó) kötelezettsége keletkezik az alperesnek, tehát kérelemre indult eljárás esetén is köteles a jogszabálysértő összeget jogszabálynak megfelelő összegre javítani. Ezért jelen esetben helytállóan rendelkezett az alperes a nyugellátás megállapításáról a kérelemre indult eljárás esetén is.” {Indokolás [29]}
- [14] Az indítványozó előadásától eltérően tehát támadott ítéletében a Fővárosi Törvényszék részletesen indokolta, hogy a közigazgatási szerv a kérelemre indult eljárásban miért volt jogosult, illetve kötelezett eltérni az indítványozó kérelmétől. Majd ezt követően vizsgálta azt is, hogy milyen tényeken, bizonyítékokon alapult a közigazgatási hatóság határozata, és döntését a közigazgatási hatóság megfelelően indokolta-e, különösen indokolta-e azt, hogy mely tényeket vett figyelembe döntése meghozatalakor, és melyeket nem, és ennek mi volt az oka. E vizsgálat eredményeként jutott a Fővárosi Törvényszék – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi L. törvény (a továbbiakban: Ákr.) alapján – arra a következtetésre, hogy az alperes közigazgatási szerv „az indokolási kötelezettségének eleget tett. A fentiek alapján alaptalanul hivatkozik a felperes arra, hogy gyakorlatilag a teljes érdemi indokolás hiányzik a határozatból. Az Ákr. 81. § (1) bekezdésének megfelelő indokolást tartalmaz a módosító határozat, amely hiánytalanul, koherensen tartalmazza a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.” {Indokolás [31]}
- [15] Mindezek alapján megállapítható, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszban foglalt sérelmeit már az eljáró bíróság vizsgálta, a támadott bírói döntés megfelelően rögzíti a tényállást, a felek kérelmeit, a figyelembe vett bizonyítékokat, és ennek indokait, a vonatkozó jogszabályhelyek alapján megállapított jogi következtetést. Eből következően az indítványtól eltérően nem volt megállapítható az indokolási kötelezettség, illetve a tisztességes eljáráshoz való jogból származó követelmények indítványozó által hivatkozott megsértése.
- [16] Az Alkotmánybíróság az indítványozó indokolt bírói döntéshez való jog sérelmére hivatkozó kérelmével összefüggésben hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [17] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel rögzíti, hogy a bíróságok jogkörébe tartozó – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a bizonyítási eljárás lefolytatását, a bizonyítékok mérlegelését. Tartalma szerint az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz így valójában a támadott bírói döntés, illetve közigazgatási határozat felülbírálatára irányult. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés

alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdést vitatott.

- [18] Az indítványozó állította továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való joga sérelmét azért, mert szerinte „a bírói jogorvoslatot kiüresíti, hogy a bíróság hiányos, az indítványozó nyilatkozatait, bizonyítékait nem tartalmazó ügyiratot tud csak vizsgálni”. Az Alkotmánybíróság jogorvoslathoz való jog vonatkozásában állandó gyakorlattal rendelkezik, 3304/2020. (VII. 24.) AB határozatában összefoglaló jelleggel rögzítette: „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében követelmény a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítása {35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}. [...] További követelményként határozta meg az Alkotmánybíróság a jogorvoslat ténylegességét, vagyis azt, hogy a jogorvoslati fórum képes legyen a jogsérelem orvoslására, amelynek értelmében egyrészt követelmény, hogy a jogorvoslati fórumrendszer igénybevételét ne gátolják jogszabályi előírások, másrészt, hogy milyen a jogorvoslat terjedelme, azaz teljeskörűsége, illetve korlátozottsága {2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [37]; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82]}.” {Indokolás [38]–[39]} A jelen ügy kapcsán nem merült fel, hogy az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége ne lett volna biztosított, illetve a jogorvoslat korlátozott lett volna. Az indítványozónak a nyugellátás újra megállapításával kapcsolatban lehetősége volt bírósághoz fordulni. A kereseti kérelme alapján eljáró bíróság, a Fővárosi Törvényszék a vonatkozó eljárási és anyagi szabályok szerint eljárva ténylegesen vizsgálta az indítványozó – alkotmányjogi panaszban is előadott – sérelmeit, és azokra megfelelően indokolt választ adott. A jogvitában eljáró bíróság tehát az indítványozó jogorvoslati kérelmét érdemben elbírálta, az általa vitatott kérdésben indokolt döntést hozott. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét ügyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás sem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, amely az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná.
- [19] A fentiekre figyelemmel az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [20] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában és 27. § (1) bekezdés a) pontjában, továbbá 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, valamint a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3261/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3115/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 106.K.701.790/2022/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Molnár Noémi Fanni ügyvéd által képviselt indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó a Budapest Környéki Törvényszék 106.K.701.790/2022/19. számú ítélete ellen terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2024. július 1-jén, a Budapest Környéki Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével tartotta elmentésnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszból és az ügyben hozott bírói döntésekből megállapítható, hogy az alapügy (pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése körében hozott közigazgatási határozat megtámadása) tárgya pártfogó ügyvéd késedelmes kirendelése miatt közigazgatási határozat és végzések megtámadásából fakadó jogvita volt.
- [3] A bíróság által megállapított tényállás szerint az indítványozó – az alapügy felperese – 2022. április 21-én, elektronikus úton jogi segítségnyújtás tárgyában kérelmet nyújtott be Budapest Főváros Kormányhivatalához (a továbbiakban: II. rendű alperes) pártfogó ügyvéd kirendeléséért, a Fővárosi Törvényszék előtt a II. rendű alperes ellen, a kerületi hivatal által meghozott, gyámügyi tárgyú határozat bírósági felülvizsgálata iránt folyamatban lévő perben. A II. rendű alperes 2022. április 29-én megállapította, hogy az ügy elintézéséből kizárt hatóság, jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, ezért a jogi segítségnyújtás iránti kérelmet az Igazságügyi Minisztériumhoz (a továbbiakban: III. rendű alperes) mint felügyeleti szervhez felterjesztette. A III. rendű alperes 2022. május 22-én a kizárás és más azonos hatáskörű szerv kijelölése iránti kérelmet megtagadta. Ezt követően a II. rendű alperes 2022. június 1-jén ismét a kizártságát állapította meg, és ismét a III. rendű alpereshez terjesztette fel a kérelmet. A II. rendű alperes leírta, hogy a Fővárosi Törvényszék előtti perben a képviseletét az ő főosztálya látja el, és az indítványozó ugyanezen szervtől kért pártfogói jogi segítői képviseletet. A III. rendű alperes végül 2022. augusztus 3-án a II. rendű alperest kizárta, és az eljárás lefolytatására a Pest Vármegyei Kormányhivatalt (a továbbiakban: I. rendű alperes) jelölte ki. Az I. rendű alperes 2022. augusztus 8-án engedélyezte az indítványozó számára a pártfogó ügyvédi képviseletet. Közben azonban 2022. július 5-én a Fővárosi Törvényszék a gyámügyi tárgyú közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló perben jogerős ítéletet hozott.
- [4] Ezt követően kezdeményezett pert az indítványozó az I., II. és III. rendű alperesek ellen, kérve az általuk hozott határozat, illetve végzések jogsértő jellegének megállapítását. Hivatkozott arra, hogy a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jstv.) 23. § (1) bekezdése – amely a kérelemről való döntés határidejét rögzíti – sérelmet szenvedett; továbbá arra is, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 50. § (1), (5) és (9) bekezdései szerinti határidő-szabályokhoz képest a Jstv. eltérő, speciális szabályokat határozott meg. Ezért az ügyében hozott határozat határidőn túli. Említette az indítványozó azt is, hogy az Ákr. 23. § (3) bekezdése is sérült, mert véleménye szerint a II. rendű alperes tekintetében kizárási ok nem állt fenn. A Jstv. 11. § (1) bekezdése sérelmét is állította.
- [5] 2.1. A Budapest Környéki Törvényszék a 2024. január 9-én kelt, 106.K.701.790/2022/19. számú ítéletével az indítványozó keresetét nem találta alaposnak.
- [6] A bíróság – egyebek mellett – rögzítette, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdése nem sérült, mert a kizárási ok bejelentésére és az ezzel összefüggő eljárásra az Ákr. 24. § (1) bekezdését és 50. § (6) bekezdését kellett alkalmazni. A II. rendű alperes helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a kizárási ok fennáll, és mint kizárási okot észlelő és bejelentő hatóság, az érdemi ügyintézkést meg sem kezdhette; így az érdemi döntés meghozatalára irány-

adó Jstv. 23. § szerinti határidőt nem tudta megsérteni. A bíróság aláhúzta, hogy a kizárás intézésére az Ákr. szabályai irányadók az ügyintézésre vonatkozó határidő tekintetében is. A Jstv. 23. §-a szerinti határidő abban az esetben értelmezhető, ha kizárási ok nem merül fel.

- [7] 2.2. Az indítványozó 2024. április 18-án a Budapest Környéki Törvényszék ítélete ellen az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be, de az Alkotmánybíróság – egyesbíróként eljárva – a 2024. május 22-én kelt végzésében visszautasította arra tekintettel, hogy az indítványozó a Kúria előtt felülvizsgálati eljárást is kezdeményezett. E végzésben az Alkotmánybíróság arról is tájékoztatta az indítványozót, hogy az Ügyrend 32. § (4) bekezdése alapján „a Kúria felülvizsgálati eljárást lezáró határozatának kézbesítésétől számított, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül a sérelmezett döntés ellen ismételt benyújtható alkotmányjogi panasz. Ilyen esetben az alkotmányjogi panaszban sérelmezett bírói döntés mellett a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott határozatát is lehet támadni.”
- [8] 2.3. A törvényszék ítélete ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, azonban a Kúria a 2024. április 30-án kelt, Kfv.VII.37.227/2024/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.
- [9] Az indítványozó a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjában foglaltakra hivatkozott (a felvetett jogkérdés különleges súlya), ám ez alapján a Kúria nem látta indokoltnak a rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatását, mert álláspontja szerint a felvetett kérdést érintő perek nem fordulnak elő tömegesen.
- [10] 3. Az indítványozó a Budapest Környéki Törvényszék 106.K.701.790/2022/19. számú ítélete ellen az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő 2024. július 1-jén, a Budapest Környéki Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével tartotta ellentétessnek.
- [11] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az alapper – kiskorú gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése –, a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése iránti közigazgatási eljárás, valamint a jelen közigazgatási per ismertetését. Utal az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti benyújtási határidő megtartására, valamint az indítványozó érintettségére, figyelemmel arra, hogy ő a közigazgatási perben felperes volt.
- [12] Az indítványozó azt tekinti központi problémának, és annak az eldöntését kéri az Alkotmánybíróságtól, hogy miként viszonyulnak egymáshoz a Jstv. szerinti és az Ákr. szerinti ügyintézési határidőre vonatkozó szabályok. Sérelmezi a közigazgatási hatóság azon eljárását – és a törvényszék ítéletének ezt jóváhagyó rendelkezését –, hogy a jogi segítségnyújtás iránti kérelmet nem a Jstv. szerinti 15 napos határidőn belül kellett elbírálni, hanem a kizárással kapcsolatos eljárás időtartamára tekintettel a több mint 3 hónapos elbírálási idő is jogszerű volt. Kifogásolja a bíróság azon jogértelmezését, hogy a Jstv. szerinti speciális határidő csak akkor indulna el, ha a kizárás okán kijelölt szervhez már megérkezett a jogi segítségnyújtás iránti kérelem. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságnak a jogszabálysértés értékelésekor figyelemmel kellett volna lennie arra a tényre, hogy a kérelem okafogyottá vált, mire érdemben elbírálták.
- [13] A támadott ítéletben kifejtett jogértelmezés ezért – az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint – sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített, észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogát. Az indítványozó kifejtette, hogy az észszerű határidőn belül való elintézés nem pusztán az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében jelenik meg, de az Ákr. alapelvei között is, a 2. § (2) bekezdés c) pontjában. Itt pedig az a fordulat, hogy a hatóság „a jogszabályban meghatározott határidőn belül, észszerű időben jár el” azt jelenti, hogy az észszerű időn belüli elintézéshez való jog nem pusztán az eljárási határidő betartását követeli meg, hanem ehhez képest többletként azt is, hogy indokolatlan késlekedések még határidőben meghozott döntés esetén se késleltessék a hatóság eljárását. Az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jognak a jelen esetben különös súlyt ad, hogy jogi segítségnyújtás iránti kérelemről volt szó, ráadásul közigazgatási perben, amely nagyobb jogi szakértelmet igényel, és amelyben egyfokú, rendes jogorvoslattal nem támadható döntés születik. Emiatt a jogkérdés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel is összefügg.
- [14] Az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság tisztességes eljárással kapcsolatos gyakorlatára, és arra is, hogy az Igazságügyi Minisztérium nagy számban dönt hasonló kizárási indítványok tárgyában, ezért a kérdés társadalmi jelentősége nem elhanyagolható. A panasz idézte az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való joggal kapcsolatos alkotmánybírói esetjogot is, különösen a 25/2020. (XII. 2.) AB határozatot. Kiemelte, hogy nincs összhangban az Alaptörvénnyel az ügyfél huzamosabb ideig való bizonytalanságban tartása, és hogy az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog sérelmét az ügy konkrétumai alapján, az adott hatósági eljárás

Alaptörvényre visszavezethető sajátosságainak, az elmulasztott határidő jogi természetének és egyéb jellemzőinek a figyelembevételével vizsgálendő.

- [15] A panasz szerint az indítványozó annak ellenére nem jutott időben jogi segítséghez, hogy ő megfelelő időben előterjesztette az erre irányuló kérelmét, az alapperben eljáró bíróság pedig méltányosan eljárva kétszer is elhalasztotta a tárgyalást. Mire az I. rendű alperes az elhúzódó kizárási intézkedéseket követően engedélyezte a jogi segítséget, az alapper már jogerős határozattal lezárult, az indítványozó kérelme így okafogyottá vált. Az észszerű határidő követelménye akkor minősült volna megtartottnak, ha még az alapper lezárulta előtt elbírálták volna az indítványozó jogi segítség iránti kérelmét. Mindezek miatt – az indítványban foglaltak szerint – sérült az indítványozó Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való joga.
- [16] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [17] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [18] 5. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó nem a Kúria végzését, hanem a Budapest Környéki Törvényszék 106.K.701.790/2022/19. számú ítéletét támadta; alkotmányjogi panaszát azonban nem lehet elkésettnek tekinteni, figyelemmel az Ügyrend 32. § (4) bekezdésére, és arra, hogy a törvényszék ítéletét az indítványozó korábban az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül már megtámadta. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel az alapeljárásban felperes volt – fennáll. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozott – megjelölve az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését –, továbbá a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [19] 6. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz. Tartalmazza: a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [a XXIV. cikk (1) bekezdése kapcsán azt, hogy a jogi segítségnyújtásra irányuló kérelem elhúzódó elbírálása sérti az észszerű időn belül meghozott döntéshez való jogot]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Budapest Környéki Törvényszék 106.K.701.790/2022/19. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [XXIV. cikk (1) bekezdés]; e) megfelelő indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntéseket.
- [20] 7. Az Abtv. 29. §-a az indítvány befogadhatóságának tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellelű, és meglétük vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [21] 7.1. E tartalmi befogadhatósági kritériumok kapcsán elsőként az Alkotmánybíróság azt hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog alkotmányos tartalmát – amennyire e jog konkretizálhatósága ezt lehetővé tette – már számos tekintetben kibontotta. A 17/2019. (V. 30.) AB határozatban az Alkotmánybíróság rámutatott: „Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem teremt konkrét, számszerűsített határidőt vagy határnapot a hatósági döntésekre nézve, továbbá a törvényi határidő nem azonosítható mechanikusan az alapjog szerinti észszerű határidővel. Ehelyett az Alaptörvény elvi szinten szól az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogról, amely a *fair* hatósági eljárás egyik Alaptörvényben nevesített részjogosítványát képezi. Ez azonban nem abszolút jog.” [Indokolás [45].] A 25/2020. (XII. 2.) AB határozatban foglaltak szerint pedig: „Konkrétumok alapján mérlegelhető, hogy az adott eljárásban érvénye-

sült-e az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog. Annak érdekében tehát, hogy az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog állított sérelme – a törvényi határidőn túl kiszabott adóbírság esetében – elbírálhatóvá váljon, az adott hatósági eljárás Alaptörvényre visszavezethető sajátosságainak, az elmulasztott határidő jogi természetének és egyéb jellemzőinek, valamint a kiszabott közigazgatási szankció karakterének elemzésére van szükség. Az ezek vizsgálatából származó megállapításokat az egyedi ügy konkrét körülményeire kell vetíteni a teszt utolsó mozzanataként.” {Indokolás [37].} Az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog mikénti értelmezése ezért alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.

- [22] 7.2. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként az indítványozó kifejezetten azt sérelmezte, ahogyan a bíróság a Jstv. és az Ákr. határidőszabályait, azok egymáshoz való viszonyát értelmezte. Kifogásolta, hogy a támadott bírói döntés szerint a kizárással kapcsolatos eljárásra és annak határidejére – mivel e kérdésekben a Jstv. speciális szabályokat nem tartalmaz – az Ákr. általános szabályai irányadók; a Jstv. szerinti határidő pedig csak a kérelemnek a kizárás okán kijelölt szervhez történt beérkezésekor kezdődik (mivel a kizárással érintett szerv az ügyben érdemi intézkedést nem tehet). Mindezt az indítványozó különösen egy másik folyamatban volt eljárás – a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről szóló közigazgatási határozat ellen indított közigazgatási per – összefüggésében tartotta sérelmesnek, mert a pártfogó ügyvédi képviseletet abban az alapperben kívánta volna igénybe venni, de időközben ez a per jogerősen lezárult.
- [23] Annak a kérdésnek az eldöntése, hogy egy közigazgatási eljárásra – és annak egyes szakaszaira, eljárási cselekményeire – az általános vagy a speciális szabályok irányadók-e, és ennek megfelelően mely határidő-szabály vonatkoznak rá, tipikusan a rendes bíróság hatáskörébe tartozó törvényértelmezési, és nem alkotmányossági kérdés. Amint a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése is jelzi, a törvényszék ítélete e tekintetben felülvizsgálható lett volna: „E körben a »lex specialis derogat legi generali« elve alapján állította [az indítványozó], hogy a Jstv. eljárási határidőre vonatkozó szabályai az Ákr. eljárási határidőre vonatkozó rendelkezéseit megelőzik, abban az esetben is, ha az a hatóság, amelynél a kérelmét előterjesztette, az ügyből kizártnak tekinthető. A felperes által kifejtett – az eljárási határidő elsőfokú bíróság általi értelmezése – esetlegesen a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okként lett volna értékelhető, a felperes e befogadási okot azonban a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg.” {Indokolás [13].}
- [24] Bírói döntések alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az indítványozó beadványa alapján megállapítható, hogy a panaszában megjelölt, általa alapjogsérelemként leírt aggályok valójában a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróság által mindezekből levont következtetéseket vitatják; ezek azonban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem vetik fel.
- [25] 8. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 29. §-ában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2792/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3116/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.45.018/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szepesházi Péter ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv. VII.45.018/2024/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Törvényszék 106.K.703.591/2022/32. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, azoknak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe, a XV. cikk (1) bekezdése első mondatába (a törvény előtti egyenlőség) és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseibe ütközésére hivatkozással.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: alperes) az indítványozó mint felperes állapot rosszbodásra hivatkozással előterjesztett kérelmére indult eljárásban 2022. július 21-én kelt határozatával a felperes rehabilitációs ellátását 2022. augusztus 1. napjával – a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 2. § (1) bekezdése, a 10. § (2) bekezdés e) pontja, és (3) bekezdése alapján – megszüntette. Döntésének indokolásában kifejtette, hogy a komplex minősítés eredménye szerint a felperes állapotában olyan tartós javulás következett be, amely alapján már nem minősül megváltozott munkaképességű személynek, egészségi állapota meghaladja a 60%-os mértéket.
- [4] 2.2. Az indítványozó mint felperes az alperesi határozat ellen keresettel élt, kérve annak megsemmisítését, valamint annak megállapítását, hogy a 2022. június 8-tól egészségi állapota 50 százalék vagy annál kisebb mértékű, C2 minősítésű kategóriába tartozik, nem rehabilitálható, felülvizsgálata nem szükséges. Kifogásolta, hogy az alperes több betegségét figyelmen kívül hagyta, vagy alulértékelt, emiatt tévesen határozta meg az egészségi állapota mértékét, továbbá hivatkozott arra is, hogy a határozatból nem állapítható meg, hogy a szakértői bizottság milyen kritériumok és súlyossági fokozatok figyelembevételével állapította meg az egészségkárosodásait, figyelemmel a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet alkalmazására.
- [5] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az indítványozó mint felperes keresetét elutasította. Megvizsgálta, hogy a keresetben hivatkozottak szerint az alperes megsértette-e a tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségét, valamint jogszerűen állapította-e meg, hogy a felperes az egészségügyi állapota alapján nem minősül megváltozott munkaképességű személynek. A bíróság megállapította, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés nem történt, a rendelkezésre álló bizonyítékok, a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvélemény, valamint a perben kirendelt szakértő aggálytalan szakvéleménye alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó mint felperes rehabilitációs ellátásra való jogosultságának azon feltétele, miszerint az egészségügyi állapota nem több mint 60 százalék, a közigazgatási eljárásban beszerzett komplex bizottsági véleménnyel egyezően nem áll fenn, ezért az alperes jogszerűen szüntette meg az eljárást.
- [6] Az indítványozó mint felperes a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelemmel élt, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását, az alperes határozatának megsemmisítését, az alperes új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, míg másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte. A felülvizsgálati kérelem befogadhatóságának okaként a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa), ab), ad) alpontjait jelölte meg.

- [7] A Kúria végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságát megtagadta. A Kúria végzésének indokolása szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján történő befogadására azért nem látott lehetőséget, mert a felperes azzal összefüggésben a befogadhatóság körében nem mutatta be, hogy a jogerős ítéletben foglalt döntés kapcsán a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében konkrétan miért látja a felperes indokoltnak a felülvizsgálati kérelem befogadását. Erre nézve nem mutatta be, hogy a perben milyen vitás jogkérdés merült fel, amelyben a bírói gyakorlat nem egységes, illetve annak egysége a támadott jogerős ítélet folytán sérült volna vagy a jogegység megbomlásának a veszélye fenyegetne. Nem tárt fel továbbá a bírói gyakorlat megváltoztatását, továbbfejlesztését, kúriai iránymutatást igénylő problémát.
- [8] Míg a felülvizsgálati kérelemnek a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) pontjára tekintettel történő befogadását a Kúria szintén nem látta indokoltnak. Ezzel összefüggésben kifejtette, hogy a megváltozott munkaképességű személyek egészségi állapota komplex felülvizsgálatával kapcsolatos kérdéseket, így a komplex szakértői véleménnyel kapcsolatos követelményeket is számos esetben vizsgálta, azzal összefüggésben széleskörű gyakorlat-tal rendelkezik. A perbeli ügy nem minősül nagy számban előforduló új típusú ügynek. A felperes sem a joggyakorlat egységére és továbbfejlesztésére, sem arra vonatkozóan nem adott elő indokolást, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása az egyedi tényállású ügyön túlmutató, különös súlyú, illetve jelentőségű, a jogalanyok széles körét érintő jogkérdés eldöntése érdekében szükséges lenne. Emellett azt is kiemelte, hogy az a körülmény, hogy a felperes az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelésével, az egészségi állapota mértékének megállapításával nem ért egyet, a felmerülő jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége szempontjából nem értékelhető releváns körülményként.
- [9] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okkal összefüggésben, amely a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelmére, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabálysértésre alapozottan teszi lehetővé a felülvizsgálatot, az alábbiakat állapította meg. A felperes a felülvizsgálati kérelmében az egészségi állapota mértékével kapcsolatos, a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltak bíróság általi értékelését vitatta. Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Kúria elsősorban joggyakorlat-egységesítő, és fejlesztő tevékenységet folytat, ezért a felülvizsgálat csupán jogkérdésre irányulhat, így a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. Utalt továbbá arra, hogy a tényállás megállapításának és a bizonyítékok értékelésének felülmérlegelésére csak kivételes esetben, súlyos eljárási szabályszegés esetén van lehetőség. Emellett a jogerős ítélet jogszerűségének, bizonyítékok értékelésének és az indokolás megfelelő kimunkálásának vizsgálata érdemi felülvizsgálat, így az nem a befogadás körébe tartozik. Azt is kiemelte, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, annak alapját képező jogszabálysértésekről csak a már befogadott felülvizsgálati kérelmet érdemben elbíráló határozatban foglalhat állást. Ugyanakkor a Kp. 118. §-ának speciális keretei között annyit mégis megállapított, hogy a perbeli esetben az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, a bizonyítékokat egyenként és összességükben a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékelte, ítéletében a döntéshozatalhoz szükséges tényállás megállapítása alapjául szolgáló bizonyítékokat ismertette, azok értékeléséről számot adott. Utalt arra is, hogy a felperes iratellenesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelemben arra, hogy az elsőfokú bíróság alapjogi jogsértéssel hozta meg a döntését. A Kúria végzésének indokolása kitért arra, hogy a jogerős ítélet részletes indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a bíróság az ügyet milyen bizonyítékok alapján bírálta el, logikus magyarázattal szolgált a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény elfogadásáról, valamint a jogerős ítélet indokolása követhető, logikus levezetést tartalmaz, iratellenesség nem állapítható meg, az ítélet megfelel a felperes által hivatkozott, bírói döntésekkel kapcsolatos hazai és nemzetközi követelményeknek. A felperes nem valószínűsítette, hogy a bizonyítékok, a szakértői vélemény értékelése kivétel nélkül, ezért nem támasztja alá az érdemi döntésben foglaltakat. A Kúria utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak a keresettel támadott határozat jogszerűsége tárgyában kellett döntést hoznia, ezért a peres eljárás keretein kívül esik és a perben nem vizsgálható a 2012. évi kirendelt szakértő szakvéleményének és a 2018. év vonatkozásában a kiegészítő szakvéleménynek a jogszerűsége. Ezért önmagában az a körülmény, hogy a felperes a bizonyítás eredményének jogerős ítélet szerinti mérlegelésével nem ért egyet, és a bizonyítékok újraértékelésével lényegében saját álláspontja elfogadását kéri, nem megfelelő ok a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja alapján történő befogadásához.
- [10] 3. Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz benyújtott, az Alkotmánybíróság főtítkárának hiánypótlásra történő felhívására kiegészített indítványában az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a felülvizsgálati bíróság végzése, valamint az elsőfokú bíróság jogerős ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérte. Nézete szerint a kifogásolt bírósági döntések sértik az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdésének első mondatát (törvény előtti egyenlőséget), valamint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti

tulajdonhoz való jog sérelmét, a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának a tisztességes tárgyaláshoz való joga, a bírósághoz fordulás joga, az önkényes mérlegelés tilalma részjogsítványait sérti, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmét eredményezi.

- [11] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előzményi ügyének, valamint annak befogadási feltételei fennállásának egyenkénti ismertetését követően indokolásként előadta, megemlítve az Alkotmánybíróság alkotmányi tulajdonvédelemmel összefüggő gyakorlatát, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti sérelme azért következett be, mert a pervesztesség befolyásolta a panaszosi fizetési kötelezettséget, a perköltség-teljesítési kötelezettséget, ezek végrehajthatóságát, a vagyoni hátrány pedig sérti a tulajdonhoz való jogát, ideértve a további alaptörvény-ellenesen alacsony ellátást.
- [12] Az önkényes mérlegelés tilalmának sérelmével összefüggésben az indítványban egyenként megjelölte, hogy a jogerős ítélet pontosan melyik oldalán szereplő állításait véli ellentétesnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, az ellentétes döntés nézete szerint az általa megjelölt oldalakon az abszurditásig menően illogikus következtetések, amik önkényes mérlegelést valósítanak meg. Emellett a közigazgatási hatóság és a perbeli bírósági szakértői szakvélemény aggályos, hiányos, homályos, ellentmondásos (a jogszabályokkal, a bizonyítékokkal alátámasztott tényekkel, és önmagával is) amely sérti a hatékony jogorvoslathoz való jogot, valamint az ésszerű, indokolt bizonyításhoz való jogot is. Az indítványozó hivatkozása szerint a hatóság döntése annak orvosolhatatlansága okán a bíróság is jogszabálysértést követett el, melyeket egyenként megjelölt. Nézete szerint azzal, hogy a bíróság jogszabálysértést követett el, átlépi az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvét, ezzel önkényes mérlegelést valósít meg, és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog, bírósághoz fordulás joga, önkényes mérlegelés tilalma megszegésén keresztül) sérült. Az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése (1) mondatát is sértve ezzel, a diszkrimináció tilalma miatt. Részletesen megjelölte továbbá az indítványozó, hogy mely el nem késett kereseti és felülvizsgálati indokait véli érdemben teljes mértékben elbírálatlannak, amelyet szintén diszkriminációként értékelt. Álláspontja szerint mindezek a jogorvoslati jogától való teljes elzárását eredményezték. Az indítvány emellett megemlíti az Emberi Jogok Európai Egyezményének 2. és 6. cikk 1. bekezdését a jogállamisággal összefüggésben, valamint az EJEB tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos több döntését.
- [13] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban járt el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokait.
- [14] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.
- [15] 4.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott törvényszéki ítélet, valamint a kúriai végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte. Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, a jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésének a törvényszéki jogerős ítélet tekinthető.
- [16] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg {erre nézve lásd pl.: 3095/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [34–35]}.
- [17] Az indítványozó jelen ügyben a jogerős döntést alkotmányjogi panasszal határidőben nem támadta meg, ugyanakkor a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab), valamint ad) alpontjai szerinti befogadhatósági ok fenn nem állása miatt megtagadó végzése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül. Erre tekintettel a Kúria végzésén keresztül a jogerős törvényszéki döntés állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható jelen eljárásban.
- [18] 4.2. Az Abtv. 27. §-a alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti,

- és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [19] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó indítványát határidőben benyújtottnak kell tekinteni.
- [20] Az Abtv. 27. §-a alapján az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.45.018/2024/2. számú végzése a bírósági eljárást befejező, jogorvoslattal nem támadható döntésének alkotmányossági vizsgálatát kérte, amely ellen fellebbezésnek vagy további felülvizsgálatnak nincs helye, továbbá az indítványozó az Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozott, ezért az alkotmányjogi panasz e tekintetben is megfelel az Abtv. 27. §-ában előírt követelményeknek. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége, mivel saját, egyedi ügyével összefüggésben (rehabilitációs ellátás megállapításával kapcsolatos határozat felülvizsgálata iránt indított ügyben felperes [27. § (2) bekezdés *a)*–*c)* pontjai] volt) terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, fennáll.
- [21] 4.3. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványi kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt további követelményeinek nem tesz maradéktalanul eleget. Az indítvány tartalmazza: *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §) *b)* az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntések az Alaptörvényben biztosított jogait sértik); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntéseket; *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XIII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit]; *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat. Azonban az indítvány az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában nem kapcsolta össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény fenti rendelkezéseit a támadott bírói döntésekkel [például: 29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [21]]. Így az ezen részükben nem felel meg a határozottság fent idézett Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b)*, valamint *e)* pontjaiban foglaltaknak, ami az alkotmányjogi panasz eljárásban az érdemi vizsgálat akadályát képezi.
- [22] Ugyanakkor az indítványnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állító részében megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy töretlen gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslati jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét érti alatta. Így az említettek okán az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata arra nézve, hogy a felülvizsgálat(i) eljárás – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslati joggal nem hozható összefüggésbe [erre nézve lásd: 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]].
- [23] 4.4. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]]. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító részében megfelel-e az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek.
- [24] A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő, Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” [3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17] - [18]].
- [25] Ugyanakkor a 3459/2022. (X. 28.) AB végzés – utalva a 3309/2022. (VI. 24.) AB végzésében foglaltakra [Indokolás [29]] – hangsúlyozta, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban az Alkotmánybíróság feladata nem az, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárás tény-és jogkérdéseit vizsgálja felül, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól [Indokolás [16]].

- [26] Az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti sérelmét több okból állította, nézete szerint az említett alapjog részjogosítványaiként sérült az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga, a bírósághoz fordulás joga, továbbá az „önkéntes mérlegelés tilalma”.
- [27] Az Alkotmánybíróság vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben kizárólag a bizonyítási eljárás – indítványozó által vélt hiányosságát, a bizonyítékok téves és önkényes értelmezését, valamint magának a szakértői véleménynek az aggályos voltát állította, továbbá vélt jogszabálysértésekre hivatkozott. Ezekkel összefüggésben megállapította, hogy a bíróságok a jogerős ítéletével, valamint a Kúria felülvizsgálati végzésével meghozott döntéseket részletesen megindokolták, azokban kirívó, önkényes értelmezés nem volt megállapítható. Emellett az Alkotmánybíróság azt is érzékelte, hogy az indítvány valójában az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárás tény- és jogkérdéseit kívánja az Alkotmánybíróság által felülvizsgáltatni. Annak indokolása tartalma szerint kizárólag a bíróságok által megállapított tényállási elemek cáfolatára, illetve felülbírálatára korlátozódik.
- [28] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55], 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának, bizonyíték-értékelésének, illetve a bizonyítási eljárás látszólagos elmaradásának, továbbá ezzel összefüggő jogalkalmazásának helytállóságát vitatva. Így az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a jogerős bírósági és a felülvizsgálati bíróság döntésének felülbírálatára irányul. Így jelen ügyben érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merült fel.
- [30] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi kérdésként lehetne értékelni, illetve amely a megsemmisíteni kért bírói döntések érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét vetné fel, ami az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolta tenné. Ezért az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltétel nem áll fenn.
- [31] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. március 4.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3198/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3117/2025. (III. 21.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.6529/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Reines-Kántor Nikolett (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Reines János ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.Szk.6529/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Álláspontja szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény II. cikkével, XX. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1), valamint (7) bekezdésében foglaltakkal.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, valamint az indítványban és annak kiegészítésében foglaltak lényege a következő.
- [3] 2.1. Az indítványozó az alapul fekvő szabálysértési eljárás sértettje. A szabálysértési eljárás alá vont személy személygépkocsijával a gyalogos indítványozót elütötte, aki nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A BRFK VI. kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság a 2023. március 13-án meghozott 01806/139-18/2023. szabs. számú határozatában megállapította, hogy az eljárás alá vont személy az elsőbbség és az előzés szabályait megsértette, pénzbüntetéssel sújtotta, valamint két hónap időtartamra minden közúti jármű vezetésétől eltiltotta.
- [4] Az eljárás alá vont személy a hatóság döntése ellen kifogással élt. A Pesti Központi Kerületi Bíróság indítvánnyal támadott 2023. április 4-én meghozott 4.Szk.6529/2023/3. számú végzésével a szabálysértési hatóság határozatát akként változtatta meg, hogy a járművezetésről eltiltást mellőzte, egyebekben a szabálysértési hatóság döntését hatályában fenntartotta.
- [5] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében kifogásolta, hogy a szabálysértési hatóság ugyan megállapította, hogy az eljárás alá vont személy cselekménye 8 napon belül gyógyuló sérüléseket okozott az indítványozónak, azonban ezt a cselekményt nem bírálta el, ekként a kifogást elbíráló Pesti Központi Kerületi Bíróság sem döntött e kérdésben. Álláspontja szerint ez ellentétes az Alaptörvény II. és XX. cikkéből fakadó, az emberi élet, valamint a testi és lelki egészség védelméhez fűződő intézményvédelmi kötelezettséggel.
- [6] Az indítványozó kérte továbbá a szabálysértés folytán keletkezett kárának megtérítését, ám arról sem az eljáró szabálysértési hatóság, sem pedig a bíróság nem rendelkezett. A bíróság nem utasította egyéb törvényes útra sem az indítványozót. Azzal, hogy sem az eljáró hatóság, sem az eljáró bíróság nem indokolta meg az indítványozó kártérítési igényéről való döntés mellőzését, sérült a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga. Sérült továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga is, mivel érdemi döntés és ekként jogorvoslati lehetőség nélkül maradt az igénye.
- [7] A tisztességes hatósági, valamint tisztességes bírósági eljáráshoz való jogok sérelme állapítható meg álláspontja szerint amiatt is, hogy a szabálysértési hatóság és a bíróság az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértésének minősítette az esetet, a közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértés helyett, ami önkényes jogértelmezés.

- [8] 3. Az indítványozó 2025. február 11-én érkezett levelében az Abtv. 56. § (6) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszát visszavonta.
- [9] Az Abtv. 53. § (6) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz kivételével az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítvány nem vonható vissza. Az 59. § alapján az Alkotmánybíróság – az Ügyrendben meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafogottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § c) pontja alapján okafogottá válik az indítvány, ha azt az indítványozó visszavonta.
- [10] 4. Ekként az Alkotmánybíróság, tekintettel arra, hogy az indítvány okafogottá vált, az Abtv. 59. §-a, valamint az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdésének c) pontja alapján – figyelemmel az Abtv. 53. § (6) bekezdésére is – az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntette.

Budapest, 2025. március 4.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1336/2023.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG NORMATÍV HATÁROZATAI, VALAMINT AZ EGYÉB SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI ÉS SZEMÉLYI ÜGYEKBE HOZOTT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1002/2025. (III. 11.) AB TÜ. HATÁROZATA

az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1003/2023. (IX. 19.) AB Tü. határozat módosításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 49. § (1) és (7) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva – az Alkotmánybíróság Ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 5. § (2)–(3) és (4) bekezdésében foglaltakra, valamint az Alkotmánybíróság tagjainak számában bekövetkezett üresedésre tekintettel – az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1003/2023. (IX. 19.) AB Tü. határozat módosításáról a következő határozatot hozza:

1. Az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1003/2023. (IX. 19.) AB Tü. határozat 2. pontjában a 3. öttagú tanács tagjaira vonatkozó rendelkezés helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(Az öttagú állandó tanácsok tanácsvezetői és tagjai:)

„A 3. öttagú tanács tagjai:

Dr. Patyi András tanácsvezető alkotmánybíró,

Dr. Horváth Attila alkotmánybíró,

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró,

Dr. Lomnici Zoltán alkotmánybíró,

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró.

Előadó alkotmánybíróként *dr. Horváth Attila* alkotmánybíró az 1. öttagú tanácsban jár el.”

2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.
3. Az Alkotmánybíróság e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2025. március 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/690/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 2001/2025. (III. 21.) AB TÜ HATÁROZATA

Az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételéről és a bizottság elnökeinek személyéről szóló 2003/2024. (VI. 25.) AB Tü. határozat módosításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése – az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 23. § (6) és (8) bekezdésében foglaltak alapján – az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételéről és a bizottság elnökeinek személyéről szóló 2003/2024. (VI. 25.) AB Tü. határozat módosításáról a következő határozatot hozza.

1. Az Alkotmánybíróság állandó bizottságainak összetételéről és a bizottság elnökeinek személyéről szóló 2003/2024. (VI. 25.) AB Tü. határozata 1. pontjának első bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

[1. A bizottságok elnökei és tagjai:]

„Az Ügyrendi Bizottság elnöke *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró, tagjai *dr. Horváth Attila* alkotmánybíró és *dr. Márki Zoltán* alkotmánybíró.”

2. E határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

3. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát az Alkotmánybíróság hivatalos lapjában közzéteszi.

Budapest, 2025. március 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/687/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 2002/2025. (III. 21.) AB TÜ. HATÁROZATA

Az Alkotmánybíróság Történeti Alkotmány Bizottságának összetételéről és a bizottság elnökének személyéről szóló 2005/2024. (IX. 20.) AB Tü. határozat módosításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése – az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 23. § (8) bekezdésében foglaltak alapján – az Alkotmánybíróság Történeti Alkotmány Bizottsága összetételéről és a bizottság elnökének személyéről a következő határozatot hozza.

1. Az Alkotmánybíróság Történeti Alkotmány Bizottságának összetételéről és a bizottság elnökének személyéről szóló 2005/2024. (IX. 20.) AB Tü. Határozat 1. pontja az alábbiak szerint módosul: „A Történeti Alkotmány Bizottság elnöke *dr. Horváth Attila* alkotmánybíró, tagjai *dr. Juhász Miklós* alkotmánybíró és *dr. Patyi András* alkotmánybíró.”

2. Ez a határozat 2025. március 12-én lép hatályba.

3. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát az Alkotmánybíróság hivatalos lapjában közzéteszi.

Budapest, 2025. március 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/691/2025.

HELYESBÍTÉS

Az Alkotmánybíróság Határozatai 2025. évi 4. számában közzétett 3495/2025. (III. 14.) AB végzés előadó alkotmánybírója dr. Salamon László alkotmánybíró.

Az Alkotmánybíróság Határozatait az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.
A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza.
Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen,
díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu
A szerkesztésért felel: dr. Juhász Krisztián, kabinetfőnök-helyettes
layout: www.escom.hu
Kiadja az ORAC Kiadó Kft., 1037 Budapest, Montevideo u. 14.
Felelős kiadó: dr. Frank Ádám, a kft. ügyvezetője
Internet: www.orac.hu • E-mail: info@orac.hu
HU ISSN 2062–9273